Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

1793
170 F 71 XXII. h. 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Marcus de venetijs

In nomine dn̄i nr̄i ihū xp̄i filij dei viui et veri amen.

Incipit ꝓlogus ī libro dn̄i marci pauli de venecijs de cō-
ſuetudinibus et cōdicionibus orientaliū regionū

Librū prudentis honorabil'
ac fideliſſimi viri dn̄i marci
pauli de venecijs de cōdici-
onib⁹ orientaliū ab eo in wl
gari editū et cōſcriptū. Cō
pellor ego frater franciſcus
pepurī. de bononia frm̄ pdi-
catorū a pleriſq; patrib⁹ et
dn̄is meis veridica ſeu veri-
fica et fideli tranſlacione de
wlgari ad latinū reducere. vt qui amplius latino q̄ wlga-
ri delectat̄ eloquio necnō et hij qui vel ꝓpter linguarū va
rietatē omnimodā aut ꝓpter diūſitatē ydeomatū. ꝓpeta
tē lingue alterius intelligere oio aut faciliter nequeant aut
delectabilius legāt ſeu liberius capiāt Porro ꝑ ſeipōs
laborem hūc quē me aſſumere cōpulerūt ꝑficere plene nō
poterant ſ; alciori cōtemplacioni vacantes et infimis ſubli
mia p̄ferentes ſicut terrena ſape ita terrena ſcribere recu-
ſarūt Ego aūt eoꝝ obtꝑans iuſſioni libri ip̄ius cōtinen
ciam fideliter et integraliter ad latinū planū et aptū tranſ-
tuli qm̄ ſtilū hui⁹ mōi libri materia requirebat Et ne la
bor hui⁹ mōi inanis aut inutilis videatur cōſideraui ex li-
bri hui⁹ inſpectione fideles viros poſſe multiplicis gracie
meritū a dn̄o ꝓmereri Siue q2 ī varietate decore et mḡni
tudine creaturarū mirabilia dei oꝑa aſpicientes ipſius po
terant virtutē et ſapienciā venerabiliter admirari aut vi-
dentes gētiles ppl'os tāta cecitatis tn̄broſitate tātis q; ſor-

dibꝰ inuolutos grās deo agāt qui fideles ſuos vitatis illuſ
trās luce de tā ꝑiculoſis tn̄bris vocare dignatus ē in admi
rabile lumē ſuū. ſeu eoꝝ ignorancie ꝯdolētes ꝓ illuminaci
one cordiū ipoꝝ dn̄m depcabūt. vl'i deuotoꝝ xp̄ianoꝝ de
ſideria ꝯfūdent q̄ ifideles ppl'i ꝓmpciores ſūt ad veneran
da ſimulacra q̄ ad veꝝ dei cultū ꝓmpti ſūt pl'imi ex hijs q
xp̄i ſūt catheractere inſigniti ſiue eciā aliquoꝝ religioſoꝝ
corda ꝓuocari poterūt ꝓ āpliacōe fidei xp̄iane et no° dn̄i
nri ihū xp̄i in tāta ppl'oꝝ multitudine obliuioni traditū de
ferāt fauente diuino auxilio ad obcecatas ifideliū nacōes
vbi meſſis quidē multa oparij vero pauci ¶ Ne aūt iaudita
ml'ta atꝫ nob̄ inſolita q̄ in libro ħ in locis pl'imis referūt in
expto lectori icredibilia videāt cūctis in eo legentibꝰ inno
teſcat dn̄m marcū boꝝ mirabiliū relatorē virū eſſe pruden
tē fidelē ac deuotū atꝫ honeſtis moribꝫ adornatū a cūctis
ſibi domeſticis bonū teſtimoniū hn̄s vt multiplicis v̄tutis
merito ſit ipius relacō digna fide ¶ Pater āt eiꝰ dn̄s ny-
colaꝰ vir tociꝰ prudēcie hec oīa ſiliter referebat ¶ Patruus
vo ipiꝰ dn̄s matheꝰ cuī quē meīit liber iſte vtiqꝫ maturꝰ
deuotꝰ ⁊ ſapiens in mortis articulo ꝯſtiturꝰ ꝯfeſſori ſuo in
familiari collogo ꝯſtanti firmitate aſſeruit librū hūc v̄itatē
ꝑ oīa ꝯtinere ꝓpter qd̄ tn̄ſlacionis ipius laborē aſſūpſi cō
ſcia cūctoꝝ tutore ad ꝯſolacionē legēciū ⁊ ad laudē dn̄i nri
ihū xp̄i cūctoꝝ viſibiliū et inuiſibiliū creatoris

versio f[ac]ta ē M. Paulo adhuc superstite, p[at]re & p[at]ruo mortuis

Explicit ꝓlogus

Liber āt iſte in tres libros diuidit' qui ꝑ ꝓpria capl'a
diſtinguūt' quoꝝ libroꝝ principijs ad faciliorē contē
toꝝ in ipis inuencioēꝫ ſūt capl'oꝝ titulj prenōtj

Incipiūt capitula primi libri

Primū capl'm continet qualiter et q̄re dn̄s nycolaꝰ de ve
necijs pr̄ dn̄i pauli et dn̄s matheꝰ tn̄ſiert ad ptes oriētales
Scd̄ꝫ cap̄. ꝯtinet q̄liter regꝭ maximi tartaroꝝ curiā adiert

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Terciū cap̄. cōtinet q̄liter apd̓ prefatū regē grā̄ȝ īuenerūt
Quartū cap̄. ꝯtiȝ quō ab ip̄o rege ad rōnū pontificē miſſi
fuerūt Quintū capitulū cōtinet q̄liter expectauerūt
venecijs creacōem ſummi pontificis
Sextū capitulū cōtinet q̄liter redierūt ad regē tartarorū
Septimū capitulū ꝯtinet q̄liter ab eo ſuſcepti ſunt
Octauū cap̄. ꝯtinȝ q̄liter nat⁹ dn̄i nicolay creuit in grā corā
rege Nonū capl̄m ꝯtiȝ q̄liter poſt multa tp̄a optinue
runt grām a dn̄io rege ad ꝓpria remeandi
Decimū cap̄ ꝯtiȝ q̄liter venecias redierīt Undecimū
capl̄m ꝯtinet deſcripcōem ꝑciū orientaliū regionū ꝛ ꝑmo
de minori armenia Duodecimū capl̄ȝ ꝯtinet de ꝓui
cia turchie Decimūt̃ciū cap̄. ꝯtiȝ de armenia maiore
Decimūquartū cap̄. ꝯtiȝ de ꝓuicia zorzanie Decimū
quintū cap̄. ꝯtiȝ de regno moſul Decimūſextū cap̄ ꝯ
tiȝ de regno baldachi Decimūſeptimū cap̄. ꝯtiȝ de ci
tate thauriſy Decimūoctauū cap̄. ꝯtinȝ de miraculo
tr̄ſlacionis cuiuſdā mōtis ī regno illo Decimūnonū
cap̄. ꝯtiȝ de regione ꝑſar Uicesimū cap̄. ꝯtȝ de citate
yaſoi xxi. cap̄. ꝯtinet de citate crermā xxij. cap̄. ꝯ
tinȝ de citate camaducet ī r̄gione recbarler xxiij. cap̄.
ꝯtȝ de cāpeſtrib⁹ formoſ ꝛ d̓ citate cormos xxiiij. cap̄.
ꝯtiȝ d̓ ītmedia regione īt̃ cormos et citatem crermā
xxv. cap̄. ꝯtiȝ de q̄dā bereō q media ē īt̃ citatē crermā ꝛ in
ter citatē cobinā xxvi. cap̄. ꝯtiȝ de citate cobina
xxvij. cap̄ ꝯtiȝ de regno tumocayn de arbore ſol' q̄ wlgarit̃
arbor ſicca d̓r xxviij. cap̄ ꝯtinȝ de tyrāno q dicebat̃ ſe
nex de mōtanis et ſiccarijs ꝛ aſſeſſiuis ei⁹ xxix. cap̄ cō
tinȝ de morte ei⁹ et de deſtructōe loci ei⁹ xxx. cap̄ ꝯtiȝ
de citate ſepurgā et de t̃inis ei⁹ xxxi. cap̄. d̓ caſtro tar
tā xxxij. cap̄. de citate balach xxxiij. cap̄. de citate
ſcaſſē xxxiiij. cap̄. de citate balaſcē xxxv. cap̄. d̓ ꝓ
uicia baſcye xxxvi. cap̄. de ꝓuicia ceſymur xxxvij.
cap̄. ꝯtinet de ꝓuincia nochā et de montib⁹ altiſſimis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Xxxviijm capitulū cōtinet de ꝓuincia taſchar
Xxxixm capitulū continet de ciuitate ſamarchā et de mira
culo colūpne fcō in eccleſia ſancti Johannis baptiſte
Xlm capitulū continet de ꝓuincia carthan
Xlim capitulū cōtinet de ꝓuincia coithan
Xlijm capitulū cōtinet de ꝓuincia peyn
Xliij. capitulū continet de ꝓuincia carchia.
Xliiijm capitulū ꝯtinet de ciuitate lop et de deſto maximo
Xlvm capitulū cōtinet de ciuitate ſachien et de ritu paga
norū in cōbuſtione corporū mortuorū
Xlvim capitulū continet de ꝓuincia camul
Xlvijm capitulū cōtinet de ꝓuincia chynchynculas
Xlviijm capitulū cōtinet de ꝓuincia ſuccar
Xlixm capitulū cōtinet de ciuitate campion
L. capitulū cōtinet de ciuitate zozima et alio deſto magno
Lj. capl'in ꝯtinz de citate carocorā ⁊ de īicio dn̄ij tartaroꝝ
Lij. capitulū continet de primo rege tartarorū chinchis ⁊
diſcordia orta cū rege ſuo
Liij. capitulū cōtinet de cōflictu tartarorū cum rege illo et
de victoria illorum.
Liiij. capitulū cōtinet de cathologꝰ regū tartaroꝝ et q̄liter
regum illorū corꝑa ſepeliuntur in monte alcay
Lv. cap̄ ꝯtz de ꝯſuetudinibꝰ gn̄alibꝰ ⁊ de moribꝰ tartaroꝝ
Lvi. capitulū cōtinet de armis et de veſtibus ipoꝝum
Lvij. capitulū continet de cibis tartarorū.
Lviij. capitulū cōtinet de ydolatria et de orōibꝰ tartaroꝝ
Lix. cap̄. ꝯtiz de ſtrēnuitate iduſtria ⁊ fortitudīe tartaroꝝ
Lx. capitulū continet de ordine exercitus tartarorū et ſa
gacitate bellandi.
Lxi. capitulū cōtinet de iudicibus et eorū iuſticia
Lxij. capitulū continet de campeſtribus bargi et de extre
mis inſulis aquilonis
Lxiij. capitulū cōtinet de regno ergimul et de citate ſingui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Lxiiij.capitulū continet de ciuitate egrignía
Lxv.cap̄ cōtinet de ꝓuincia ſeduch et gog et magog et de ciuitate cyāgomoꝛ
Lxvi.cap̄.cōtinet de ciuitate cyaudu et de meroꝛe regali ꝛ magoꝛū illuſionibus.
Lxvij.cap̄.cōtinet de monachis quibuſdā ydolatris
Explicīunt capitula pꝛimi libꝛi.

Incipit liber pᷓm⁹ dñi marci de venecijs Capᵐ pᷓmū.

TEmpe quo balduin⁹ pᷓnceps ſceptrū ꝯſtātinopo-
litani imperij gub̄nabat Anno ab incarnacōe dñi 1250
M C C quiq̄geſiō duo nobiles ac pꝛudētes germani in-
clite ciuitatis veneciaꝝ incole nauē ꝓpꝛiā diuerſ opib⁹ et
m̄cimonijs oneratā ꝯi ꝯcoꝛdia in poꝛtu veneto ꝯſcendētes
ꝓſpero flante vēto deo duce ꝯſtātinopolim ꝑrexerūt.hoꝝ
maioꝛ natu vocabatur nycola⁹ alter vero matheus quoꝝ
ꝓgenies dom⁹ pauli dicebat̄ Cūqꝫ in ꝯſtantinopolitanā
vꝛbē in bꝛeui tp̄e fuiſſent felicit̄ expediti nauigantes inde
ꝓfectus āplioꝛis grā ꝑueuerūt ad poꝛtū ciuitatis armenie
q̄ dicit̄ ſoldada vbi p̄cioſa iocalia p̄parātes,ſᵐ conſilio,vni-
us magni reḡ tartaroꝝ curiā adierunt,qui dicebat̄ barka:
cui cūcta q̄ ſecū detulerāt.ſ.munera offerentes,benigne ab
ip̄o ſuſcepti ſūt,a quo v̄ſa vice maxima ꝛ āplioꝛa donaria ꝑ-
ceperunt Et cū in regno illius ꝑ annū fuiſſent,vellentqꝫ re-
dire venecias ſubito inter p̄nominatū regem et regē alium
tartaroꝛū Man.noua et grandis ē diſcoꝛdia exoꝛta. Et
cū contra ſeinuicē amboꝛū exercitus concertaſſent Man
victoꝛ extitit.Regis aūt barcha exercitus ruine nō modi-
ce patuit ob quā cauſam diſcrimibus circūſpectis remean-
di eis ad pꝛopꝛia ꝑ viam pꝛiſtinā aditus regreſſus preclu-
ſus eſt. Conſilio autē inito qualiter poſſent conſtantino-
polim remeare opoꝛtuit ipſos regnū barcha vias perop-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

poſitas circuire ſicqʒ ꝑuenerūt ad ciuitatē q̄ dicit̄ onchata
inde ꝓgredientes trāſierūt fluuiū tigrid qui vnꝰ eſt ex qua
tuor fluibꝰ ꝑadyſi ꝑtrāſierūt qʒ deſertū ꝑ xvij. dictas neqʒ
ciuitatē neqʒ opida r̄pientes oīno donec ꝑuenerūt ad ciui-
tatē optimā q̄ dicit̄ bochaya in regione ꝑſidis cui rex qui
dā noīe barach p̄ſidebat, ibi annis tribus morati ſunt

Qualiter regis maximi tartaroꝝ curiā adierunt Ca
pitulū ſcd̄m.

Eo tp̄e vir quidā tocius prudencie a p̄noiāto rege ad
maximū tartaroꝝ regē directus applicuit bochare i-
biqʒ p̄fatos repiens viros qui iā plene in lingua tartarica
fuerāt eruditi ſup̄ modū letatꝰ eſt eo ꝙ viros latinos nūꝙ̄
alios viderat quos tn̄ videre vt plimū affectabat. Et cū di
ebꝰ plimis cū eis colloquiū et ꝯſorciū habuiſſet eoꝝ qʒ gra
tos mores fuiſſet expꝛtꝰ ꝑſuaſit eis vt cū eo ſil' maximū tar
taroꝝ regē adirent ꝓmittēs ꝙ honorē maximū ac benefi-
cia maxima eēnt ꝑcepturi. Qui videntes ſe ſine difficulta
te diut̄na habere regreſſū ad ꝓpria ſe p̄ſidio di ꝯmittētes
ꝑiter arripuerunt iter cū ill' familiares xp̄ianos h̄ntes co-
mites quos ſecū de venecijs duxerāt. Spacio aūt anni v
nius ꝑuenerūt ad regē maximū oīm tartaroꝝ qui vocaba-
tur tublay qui lingua eoꝝ magnꝰ kaan dicit̄ qd̄ in lingua
latina ſonat magnꝰ rex regū. Cā āt tante ꝓlixitatis tp̄is in
eundo hec fuit qꝛ ꝓpt̄ niues et invndacōes fluuiū et torrē
tū eos in via exſpectare oportuit donec niues q̄ ſup excre-
uerāt declinarēt et eciā aque que invndauerūt. Fuit aūt
via eoꝝ āno ip̄o ſubſequēdo ad aquilonarē ventū q̄ a vene
tis dicit̄ wlgariter tramōtana, que aūt in via viderunt ſuo
loco in libro hoc deſcribent̄ per ordinem.

Quomodo apud prefatū regē grām inuenerūt Capi
tulū terciū

Cum ãt magni kaam ꝯſpectui oblati ſũt ip̃e rex ſũme
benignus erat et eos ſuſcepit alacriter. Inqſiuit aũt
ab eis ꝑ multas vices de condicionib⁹ occidẽtaliũ ꝑciũ de
imꝑatore rõnoꝝ de regib⁹ et principib⁹ xp̃ianis ⁊ q̃liter ĩ
eoꝝ regnis ſuabat̃ iuſticia q̃liter eciã ĩ rebus bellicis ſe hẽ
bãt. Inquiſiuit eciã diligẽt̃ de morib⁹ latinoꝝ et ſuꝑ oĩa
diligenci⁹ int̃rogauit de papa xp̃ianoꝝ et de cultu fidi xp̃i
ane. Ipi ãt vt viri prudentes ſapient̃ ad ſingula rñderunt
ꝓpter quod q ſepe eos ad ſe introduci iubebat habuerunt
q3 graciam in oculis eius.

Quõ ab ip̃o rege ad rõnũ põtificẽ miſſi ſũt Capitulũ
quartũ

Quadã igitur die p̃fatus kaam conſilio prius cũ baro
nibus habito rogauit p̃fatos viros vt ſui amore redi
rent ad papã cũ vno de ſuis baronib⁹ qui dicebat̃ cogatal
ꝓ ꝑte ipius ſũmũ pontificẽ xp̃ianoꝝ rogaturi quaten⁹ ad 1269
eũ centũ ſapientes xp̃ianos dirigeret qui ſcirent oñdere ſu
is ſapiencijs rõnabilit̃ et prudẽter ſi verũ erat ꝙ xp̃ianoꝝ
fides eſſet melior int̃ oẽs. et ꝙ dij tartaroꝝ eẽnt demones
et ꝙ ip̃i et orientales alij decepti erãt in ſuoꝝ deoꝝ cultura
deſiderabat cãm audire rõnabilit̃ q̃ fides eſſet rõnabilit̃ ꝓ
mitãda. Cũq3 ꝓcidiſſent huilit̃ corã eo dicẽtes ſe ad cũcta
eius bñplacita preparatos fecit rex ſcribi lr̃as ad romanũ
pontificẽ in lingua tartaroꝝ quas illis tradidit deferẽdas
Tabulã eciã aureã teſtimonialẽ ill' tradi iuſſit ſigno regali
ſculptã et ĩſignitã. iux̃ ꝯſuetudinẽ ſedis ſue quã qui defert
deduci debet de loco ad locũ a cunctis ſuperiorib⁹ ciuita-
tũ ſuo imperio ſubiectaꝝ cũ omni ſua comitiua ſecurus ⁊
ꝙ̃ diu ĩmorari voluerit ĩ ciuitate vel opido dẽt illi de expẽ
ſis et neceſſarijs oĩbus integralit̃ ꝓuideri. Inſuꝑ impo
ſuit ei rex vt de oleo lãpadis q̃ pendebat ad ſepulchrũ dñi
noſtri ihũ xp̃i in ihrl'm ei deferrent in reditu. Credebat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

l.

eni xp̄z vnū eſſe in numero deoꝝ bonoꝝ Cū ergo fuiſſent in regis curia hon̄biliter p̄pati. accepta a rege licencia iter arripuerūt litterā et aureā tabulā deferentes Et cū p dietas. xx. equitaſſent ſimul/baro cogatal/quē ſecū hēbant fuit ḡuiter īfirmatus ꝓpter qḋ de volūtate ipſius et mltoꝝ cōſilio. eo relicto. inceptū iter cōtinuauerūt ꝓpter tabulā aūt aureā quā hēbant fuerunt reuerent̄ vbiqꝫ ſuſcepti Ob inundaciones fluminū quas ī locis plīmū inuenerūt retardari ſe oportuit iter eoꝝ nā ānis t̄bus ī via fuerūt anq̄ ad portā ciuitat̄ armenoꝝ q̄ dicit glaſa peruēire potuiſſent. de glaſa vero ꝓgredientes p mare puenerunt in menſe aprili Anno M CC lxxij in accbon

1272 Aprili

Qualiter exſpectauerūt venecias creacionē ſummi pōtificis Capitulū quintū

Cum igreſſi ergo fuiſſent acbon audierūt dn̄m clemētē papā quartū nup fuiſſe defunctū ſup quo fuerūt vehemētiſſime ꝯtriſtati Erat āt in acbon legat⁹ quidā aplīce ſed dn̄s ſcꝫ Theobald⁹ de vicecomitib⁹ de placēcia cui ꝯcta ꝓpt̄ que miſſi fuerūt a magno chaā narrauerīt. Eius ꝯſiliū fuit vt oīno creacōem ſūmi pōtificis exſpectarēt. iuerūt venecias videndo ſuos vbi māſuri quouſqꝫ ſūm⁹ pōtifex crearet̄ Et qn̄ puenerūt venecias/inuenit dn̄s nicola⁹ vxorē ſuā eſſe defunctā q̄ ī receſſu ſuo fuit pregnās īueitqꝫ filiū noīe marcū qui iā ānos xv. hēbat etat̄ qui poſt diſceſſum ipī⁹ de venecijs fuerat de vxore ſua p̄fata Hic ē marcus iſte q ꝯpoſuit hūc librū cui q̄liter h̄ fuerint infra pateb̄ Interi āt elcio ſūmi pōtificis adō dilata ē q̄ duob⁹ annis venecijs pmanſerunt ipām electionē cotidie p̄ſtolantes.

1268 Nov. 29. ⊖ Clem. IV Calpis[?] Vac. 3a 2m 10d
1273 Sept. 1. Elect⁹ ē ipse Crd Theobald⁹ absēs dict⁹ ē Greg. X.

XXV

Qualiter redierīt ad regē tartaroꝝ Capitulū ſextum

Poſt ānos vō duos p̄dicti regꝭ nūcij metuētes ne rex ex mora eoꝝ nimia t̄baret̄ et putaret eos āpli⁹ nolle rdi

Marcus paulus

re ad ipm redierūt achon Marcū pdictū ducētes secū. de
licencia vo legati sepulchrū dñi visitantes de lāpade sepul
chri vt rex postulauerat acceperūt Et accepꝰ lrīs legati ad
regē in quibꝰ eis [testimonium perhibebat] phibebat qd fidelit̄ egerāt ⁊ qd romane
eccl'ie adhuc nō erat ꝓuisū de pastore iuerūt ad glazā At
āt de achon recesserūt legatꝰ pdcūs recepit cardinaliū nū
cios q ipe i sūmū pontificē elcūs erat/imposuitqꝫ nomē eiꝰ
gregoriꝰ ⁊ missis nūcijs stati eos reuocauit eos reūsos rce
pit alacrit̄ quibꝰ lrās alias tradid̄ ad tartaroꝝ regē duos
qꝫ frēs ordis frm̄ pdicatoꝝ litteratos ⁊ ꝓbos viros i achō
misit cū eis quoꝝ vnꝰ dicebat̄ fr̄ nicolaꝰ vincenciꝰ alius vo
gwilbelmꝰ tpolitanꝰ Cūqꝫ ꝑuenissent ad glazā soldanus
babilonie cū exercitu suo armenos iuasit frēs vo ꝓpt̄ guar
raꝝ ꝑicula et viaꝝ discrimina metuentes ad tartaroꝝ regē
ꝑuenire nō posse cū mgrō tēpli i armenia remāserūt Nam
pluries fuerūt in mortꝪ articl'o ꝯstituti Nuncij āt regꝪ oi ꝑi 1275
culo se exponētes cū laboribꝰ maxis ꝑueneīt ad regē quē
inuenerūt in citate q̄ dr̄ cleuēsu. fuerūt āt i itinere de portu
glaze vsqꝫ ad cleuemsu ānis tbꝰ et dimidio Nā iter ipoꝝ i
yeme ꝓpt̄ niues et aq̄s validas ⁊ frigora maxiā ꝑ modicū
poterāt ꝓsꝑari Rex āt tublay audiēs a remotꝪ de ipōꝝ re
ditu eis misit nūcios obuiā xl. dietas qui eos fecerīt de spe
ciali regꝪ mādato i oibꝰ necessarijs nobilissiē ꝑ viā ꝓcurari

Qualiter ꝑ eū suscepti sūt Capitulum septimum huiꝰ
primi libri

Cum autē ad regis curiā ꝑuenerunt igressi ad regē cū 1278
reuerencia maxima corā eo. qui alacrit̄ eos suscipiēs
iussit vt surgerent et quō eis in via fuerat cū qd summo pō
tifice egerant enarrarent. quibꝰ ꝯcta deferentibꝰ siue disse
rentibꝰ et exhibētibꝰ litteras pape gregorij Rex litteras
summi pōtificis letanter suscepit et eorum fidelē sollicitu-
dinē cōmendauit Oleum de lāpade dñi nrī ihesu xp̄i reue-

rent accepit et cū honore reponi mandauit Interrogat āt de marco quis eſſet Et audito ꝙ filiꝰ erat dñi nicolaj ipm̄ facie leta ſuſcepit Ipōs vero tres inter familiares cōpu tauit Propter qd̄ ab oībus curialibus ī multa reuerencia habebāt.

Qualiter marcꝰ filius dñi nicolaj creuit in grā regis Capitulū octauū

Marcus vero in breui tp̄e didicit mores tartaroꝝ nec nō linguas q̄tuor varias et diuerſas ita ꝙ in qualibꝫ ipaꝝ ſcribere ſciebat et legere Mox āt rex volens expiri prudenciā ipſius direxit eū ꝓ quodā regni negocio ad regionē remotā ad quā ꝑ ſex mēſes ꝑuenire mandauit Ipſe vero ſic prudenter ſe geſſit in oībus ꝙ rex plurimū cuncta q̄ geſſerat acceptauit. Et qm̄ rex delectabatur exquirere nouitates mores et ꝯſuetudines hoīm ꝯdicioneſqꝫ trarū. Marcus quocūqꝫ tranſibat ſtudebat ſuꝑ huiuſmōi nouitatibꝰ inferri vt poſſit regis bn̄placito cōplacere ꝓpter qd̄ annis xvij. quibꝰ fuit familiaris ipſius ſic illi fuit acceptus vt ab eo cōtinue ꝓ magnis regni negocijs mitteret Hec igitur rō eſt q̄re p̄fatus dñs marcus ſic didicit orientaliū parciū nouitates q̄ infra diligencius diſcribentur.

Qualiter poſt multa tp̄a obtinuerūt a rege grām ad ꝓpa remeandi Capitulū nonū

Poſt hec deſiderātes p̄fati dñi redire venecias veniēdi a rege pluries licenciā pecierūt qui pre dilcōe magna quā habebat ad eos ad cōſenſū nō poterat īclinari Interea barones vniꝰ regꝭ indoꝝ noīe argon ad magni regis Cublay curiā ꝑuenerūt quoꝝ vnꝰ vocabatur Onlatoy Alter Alpuſta terciꝰ Coyla ex ꝑte ſui dñi poſtulantes vt ei vxorē traderent de ſua ꝓgenie qꝛ mortua fuerat nuꝑ coniūx eiꝰ regiā volglana Rex āt Cublay eos cū magno ſuſcepit hōre et puellā vnā illꝰ de ſua ꝓgeīe obtulit ānoꝝ xvij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

noie cogatim qui noie dñi ſui eam gratanter ſuſcipientes

Cognoſcentes quoqꝫ ꝙ dñi Nicholaꝰ matheus ꝛ Marcus deſiderabãt ad ꝓpria remeare ꝑ grã ſupplicit̃ a rege poſtularũt vt ꝓ hõre regis argon ipõs tres ad eũ tranſmitteret cũ regina quibꝰ inde ſi vellent redire liceret ad ꝓpria qui ꝓcerũ inſtanti peticõe deuictꝰ p̃ces eoꝝ nequit abnuere triſtẽ tñ p̃buit poſtulantibꝰ conſenſum

Qualiter venecias redierũt Capitulũ decimũ

CUm aũt debuerunt iter arripere fecit rex xiiij naues cũ neceſſarijs oibꝰ cũ victu bieñio p̃parari q̃ꝝ quelibet q̃tuor malos cũ q̃tuor velis hẽbat et cũ illis diſceſſerũt a rege qui multã de eoꝝ receſſu diſplicenciã habuit tradiditqꝫ eis duas tabulas aureas vt in oibus regnis ſue iuriſdictioni ſubiectis deberet de tutela et de expenſis eis itegͥliter ꝓuideri Impoſuit qꝫ eis ãbaſiatã ad ſũmũ pontificẽ et ad reges quoſdã xpianoꝝ nauigãtes ãt poſt mẽſes tres ad inſulã q̃ dr̃ Jaua ꝑuenerũt Jñ ꝑ indicũ mare ꝓgrediẽtes anno vno et dimidio ꝑuenerũt ad curiã regꝭ argon quẽ mortuũ inuenerũt puellã quã ꝓ rege argon duxerãt filius eius acceperat in vxorẽ Jbi cõputacõe facta de ſocijs qui mortui fuerãt in via iuenerũt ꝙ p̃ter nautas mortui fuerũt de ĩpoꝝ comitiua viri octuagita duo fuerũt ãt p̃ter maĩnarios in vniũſo ſex centi Jñ vo ꝓgredientes vlteriꝰ q̃tuor aureas tabulas p̃ceptorias r̃ceperũt a ꝑncipe achatu noie q regnũ ꝓ pũeo gubñabat q nõdũ aptꝰ erat ad regimẽ vt i vniũſo eiꝰ iperio hõrarẽt̃ deducerẽt̃ qꝫ ſecuri qõ optiẽ fcm̃ ẽ Poſt mľtũ ãt tp̃is mľtos qꝫ labores gubñãte deo ꝯſtãtinopolim ꝑuenerũt inde cũ mľtis diuicijs ꝛ comitatu magno icolumes redierũt venecias Anno dñi.m.cc.nonageſimo quito grãs agẽtes deo q eos de tãtis laboribꝰ et ꝑiculꝭ liberauit Hec autem ideo in huius libri ꝑnͦ ſcripta ſũt vt cognoſcat qui legerit hunc librum vnde et quomodo ſcire po

1278
17 cap. 8.
1295

tuit dn̄s marcꝰ pauli de venecijs ea q̄ inferiꝰ ꝯtinent̄ Fuit
aūt p̄dictus dn̄s marcꝰ in orientalibꝰ ꝑtibꝰ Annis xxvi di
ligēter ꝑ eū vniūſo tp̄e cōputato.

Deſcriptio orientaliū ꝓciū et primū de minori armenia
Capitulū vndecimū

NArracōe facta nr̄oꝝ itineꝝ nc̄ ad ea narranda que vi
dimꝰ accedamus p̄mo minorē armeniā breuit̄ deſcri-
bemꝰ Armenie due ſūt/maior et miōr Armenie minoris
regnū tartarꝝ tributariū eſt ibi inuenimꝰ regē iuſticiā conſ
uantē. Regnū vero ip̄m multas ciuitates et multa opida
cōtinet Patria fertilis ē et iocūda venacōes beſtiarū ⁊ a
uiū ibi multe Aer āt valde ſanus eſt Armenie huiꝰ ātiqui
tus fuerūt ſtrenui bellatores nc̄ āt potatores et timidi ef-
fecti Ibi ē ſup̄ mare ciuitas q̄ dicit̄ glaza maris portū hn̄s
ad quā multi veniūt marcatores de venecijs de ienua ⁊ de
alijs regionibꝰ plīmis Multe enī marcaciones aromatū
diūſarū ſpēꝝ aliaꝝqꝫ p̄cioſarū opiū de terra illuc deferūt.
Qui eciā volūt orientaliū igredi t̄ras accedūt ad glazam

De ꝓuincia turchie Capitulū duodecimū

TUrchia ꝓmiſcuaꝝ gēciū ꝯtinꝫ ppl'os ex grecis arme
nis et turchis Turchi āt ꝓp̄ā linguā hn̄t ⁊ machomꝫ
ti abhoiābilis legē idocti hoiēs ſūt ⁊ rudes i mōtibꝰ ⁊ col
libꝰ imorāt̄ ꝓut repire pn̄t cōuenienciꝰ paſcua greges mḡ
nos hn̄t iumētoꝝ ⁊ pecoꝝ Ibi equi ⁊ muli valorꝝ mḡni ſūt
Armeni v̄o et greci q ibi ſūt i citatibꝰ et opid hitant In ſe
rico nobiliſſiē opant̄ Citates hn̄t mltas int̄ q̄s p̄cipue ſūt
Sarno ⁊ caſſene ⁊ ſebaſta, Ubi btūs blaſiꝰ martiriū pro
xpo ſuſcepit. ſubiecti ſunt vni de regibus tartarorū

De armenia maiori Capitulū decimūterciū.

ARmenia maior tartarꝝ tributaria maxima prouincia
eſt multas habens ciuitates et opida Ciuitas metro
polis dicitur acynga vbi fit optimus buchyramis Ibi

marcꝰ paulꝰ.

ſcaturiunt aque feruentes in quibus ſūt ꝓoptima balnea due principales ciuitates ſunt argyron et argiri In eſtate habitant ibi multi tartari cū gregibus et armentis quia paſcua habent vberrima In hyeme vero deſcendunt ꝓpter magnas niues. In montibus huiꝰ armenie eſt archa noe Prouincia hec v̄ſus orientē affinis ꝓuīcie moſul ad aquilonem vero cōfinis eſt ꝓuincie zorzanorū In ꝓuincie huiꝰ confinio ad aquilonē vnus fons magnus eſt Ex q̊ quidē liquor ſcaturit oleo ſimilis ꝓ cibo quidē inutilis ſed ꝓ vnctionibꝰ et lampadibus optimus Oēs naciones confines hoc liquore ꝓ vnctione et lampadibus vtūtur Tanta enim manat de huiuſmodi fonte liquoꝝ copia vt de ipo naues centum ſimul onerent̄.

fons olei

De ꝓuincia zorzanie Capitulū decimūquartū

Zorzanie ꝓuincia tartaroꝝ regi tributaria eſt Fertur ꝙ zorzanorū reges cū ſigno aquile ſupra humerū antiquitus naſcebantur Zorſani pulchri homines ſunt et ſagittarij optimi xp̄iani aūt ſunt/ritū grecorū ſeruantes Capillos breues deferūt vt clericj Fertur magnus alexāder volens ad zorzanas tranſire quia oportet volentes ab oriente ingredi ꝑ viam tranſire artam longitudinis leucarū quatuor q̄ a latere vno mari concludūtur ab alio montibꝰ ita ꝙ a paucis viris multi exercitus ꝓhibentur acceſſus. tunc ex quo nequit ad ip̄os accedere voluit eorū ad ſe prohibere acceſſum Ibiqꝫ ad vie pͥncipiū turrim fortiſſimam eleuauit quā turrim ferream nominauit In hac ꝓuincia multe ſunt ciuitates et caſtra ſerico habūdantes Ibiqꝫ fiunt panni pulcherrimi de ſerico et de auro aſtures ſunt optimi/ibi terra fertilis eſt. homines patrie marcatores et operarij ſunt Ibi eſt ſancti leonardi orientalis monaſteriū monachorū iuxta qd̊ eſt lacus magna. In qua prima die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

quadrageſime vſqꝫ ad ſabbm̄ ſanctū capiuntur piſces ha-
būdantiſſime Reliquo vero tp̄e āni piſces oīno rep̄iri
non poſſunt/dicit᷑ aūt lacus illa mare geluchelā habens in
giro miliaria CC et vi Et diſtat ab omni mari p̄ die-
tas xij. In has lacunas ingredit᷑ fluui⁹ eufrates vn⁹ de
quatuor fluīb⁹ paradyſi aliaqꝫ fluīa multa ex quib⁹ oībus la
cune fiūt et ingrediūt᷑ hic vndiqꝫ lacune fiūt. hec circūdate
ſūt mōtib⁹ In ill' p̄tib⁹ īuenit᷑ ſericū qd̓ wlgarit᷑ dr̄ ghella

De regno moſul   Capitulū decimūquintū

MOſul regnū eſt ad orientalē plagā in ꝯfinio maioris
armenie ibi hītant arabes qui machomettū adorāt Sunt
āt ibi multi xp̄iani neſcorini et iacobini quib⁹ preeſt p̄triar-
cha magn⁹ quē iacolich vocāt ibi fiūt pāni pulcherrimi de
auro et ſerico In mōtibus hui⁹ regni hītant hoīēs q dicū
tur Cardy quoꝝ qdā neſcorini qdā iacobini ſūt Alij āt le
gē machometti ſectātes hij oēs p̄dones ſūt maximi

De ciuitate baldachi   Capitulū decimūſextum

IN illis p̄tib⁹ eſt ciuitas baldachi q̄ ī ſcripturis dicit᷑
ſuſis vbi hītat p̄lat⁹ maior ſaracenoꝝ quē caliphū vo
cant fiūt āt ibi pāni pulcherrimi de auro diūſaꝝ maneriēꝝ
Siliter et de ſerico diūſaꝝ eciā maneriēꝝ. ſ. naſſonat et c̄-
meſi baldachie nobilior citas ē regionis illi⁹ Anno ab
incarnacōe dn̄i .m. CC l. magn⁹ rex tartaroꝝ alau obſe-
1250 dit eā et p̄ violenciā cepit cū interi⁹ eſſent vltra centū milia
eqtū ſ exercit⁹ regis erat p̄maxi⁹ Calipus qui dn̄abat᷑ ibi
turrim vnā habuit plenā auro argento lapidib⁹ p̄cioſis a-
lijſqꝫ mirabilib⁹ imenſi valoris ſ qr auarus erat nec ſciuit
ſibi de ſufficienti p̄uidere milicia. nec munera largitus eſt
militib⁹ quos hēbat idō ꝯfuſioni patuit Nā Man rex ci
uitatē obtinuit et Caliphū cepit quē in turri thezauri illi⁹
inextimabilis p̄cepit includi negato illi cibo et potu Cui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

marcus paulus

et ait Si hũc thezaurũ nõ auare auideqȝ huaſſes teip̄m ꝛ ciuitatẽ liberare poteras Nũc ãt adiuuet te thezaur⁹ tu⁹ quẽ tã auide dilexiſti q̃rta die fame perijt ꝑ ciuitatẽ baldachi fluui⁹ mx̄im⁹ tãſit ꝑ quẽ vſqȝ ad mare indicũ qȯ diſtat a baldachie ꝑ dietas decẽ ꝛ octo nauigant ꝑ hunc fluuiũ mercatores inumeri/ t̃minat̃ ãt ad ciuitatẽ chiſi In medio baldachi atȝ cithi ẽ citas baſera q̃ circũdata eſt palmaꝝ nemorib⁹ vbi copia ẽ maxima nobiliũ dactilorũ

De ciuitate thauriſy Capitulũ decimũſeptimum

Thauriſiũ ẽ in illis ꝑtib⁹ nobiliſſiã vbi fiũt negociacõnes inumere/ibidẽ eciã ẽ hñdancia gẽmaꝝ ꝛ oĩm lapidũ p̃cioſoꝝ/ibi fiũt pãni de auro et ſerico ꝑmaximi valoꝝ Ciuitas ẽ in optio ſitu ꝓpter qȯ illuc ↄfluũt negociatores optimi vndiȝ.ſ. de yndia ꝛ de baldacho de moſul ꝛ de cremoſar. de t̃ris ec̃ latinoꝝ et de regiõib⁹ ĩfinitꝭ vbi ml̃ti marcatores ditãt̃ ppl̃s maxi⁹ t̃rã incolit Sũt eciã ibi ꝑſi ciues thauriſi machomettũ adorãt Ciuitas vallata ẽ viridarijs pulcherrimis vbi fructus copioſi et pulcherrimi ſunt

De miraculo t̃ñſlacionis cuiuſdã mõtis Ca.x^m octa.

In ill' mõtib⁹ ſcȝ int̃ thauriſiũ ꝛ baldachũ mõs ẽ qui oli de loco ſuo ad locũ t̃ñſlat⁹ ẽ v̄tute dina Volebãt ãt ſerrazẽi xp̄i ewãgeliũ vanũ oñdere eo ꝗ dñs ait ſi habueritis fidẽ ſic ḡnũ ſynapis et dicetꝭ huic mõti t̃ñſi hinc ꝛ trãſibit et nichil ipoſſibile erit vobꝭ Dixerunt eni xp̄ianis qui ſb eoꝝ dñio in ill' ꝑtib⁹ hitabãt ã ꝗ in xp̄i noie mõtem hũc t̃ñſferrent aut oẽs ad machomettũ ↄũtimini aut oẽs ꝑibitꝭ gladio Nũc quidã deuot⁹ vir ↄfortãs xp̄ianos orõe fuſa fidelit̃ ad dñȝ ihm̃ xp̄ȝ mõtẽ illũ videte ml'titudiẽ ppl'oꝝ t̃ñſtulit ad deſignatũ locũ ꝓpt̃ qȯ ml'ti ex ſarracẽis ad xp̄ȝ ↄuerſi ſũt

De regione ꝑſarũ Capitulũ decimũnonum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

PErſida maxima ꝓuincia eſt q̄ olim nobiliſſima fuit
nūc vero multū a tartaris diſſipata In quadam ve
ro ipſius regione ignis ꝓ deo colitur Parſis ꝓuincia oc
to regna continet Quorū primū dicitur Caſyū. ſcōm tur
diſtam. terciū locer. quartū cyelſtam. quītū yſtauiths. ſex-
tū zeirizi. ſeptimū ſontara. octauū qͦ eſt i finibus dicitur
thymachaym vbi ſūt equi magni pulchri et magni precij.
Aſcendit aūt vnius equi p̄cium ad valorem ducentarū li-
brarū turonenſiū ducūtur aūt a negociatoribus ad ciuita-
tem chyſi et curmoſe q̄ ſunt ſupra indicū mare Cūqꝫ in yn
diam deferunt, azini ſimiliter ibi pulcherrimi ſūt et ꝓpter
ip̄orum nimiā pulchritudinē dantur ꝓ precio marcarū tri
ginta argenti et vltra. pulchre ambulant et optime currūt
In hijs aūt regionibus ſunt homines peſſimi rixoſi p̄do
nes et homicide marcatores plurimi a p̄donibus occidun
tur ꝓpter qͦ ip̄os oportet munitos et cū comitiua magna
ſociatos incedere legē aūt miſerabilis machometti habēt
In ciuitatibꝰ ſūt artifices optī q auro et ſerico et ope plī-
mo nobiliſſime opantur Ibi copia eſt bombacis tritici or
dei et milij pauerici oīs qꝫ bladij vini ac oīm fructuū

De ciuitate yaſſi Capitulū viceſimū

IAſſi eſt ciuitas grādis in eadē regione magna ꝝ mer
ciū ibi artifices i ſerico nobiliſſime opantur Ibi eciā
adoratur machomettus Ultra yaſſi ad dietas ſeptē v̄ſus
crerman non eſt habitacio Sūt ibi in campeſtribus nemo
ra p que equitari libere poteſt vbi venaciones multe ſunt
Ibi ſūt onagri et cot'nices i multitudine magna et poſtea
ꝑuenitur Crerman.

De ciuitate crerman Capitulū viceſimūprimū

Marcus paulus

CRerman eſt ciuitas vbi thurciſci in habundancia re‑
periunt̄ in montibus ciuitatis Ibi eciā habent inu‑
meri calibis et andāti copiā. Ibi eciam ſūt falcones nobi
liſſimi volantes velociſſime ſuꝑ modū miores ſūt falconi‑
bus peregrinis In crermā ſūt artifices q oꝑant̄ frena cal
caria ſellas ſpadas arc⁹ et pharetras et cetra armoꝝ iſtru
menta et genera ſcōm ꝯſuetudinē patrie Mulieres eciā ci
uitatis oꝑe puluiārio nobiliſſime oꝑant̄ faciūt qꝫ cultras
pulcherrimas et ceruicalia magni valoris De crerman it̄
ꝑ planiciem ꝑ dietas ſeptē vbi eſt cōtrata domeſtica Sūt
autē ibi ciuitates et caſtra Ibi inueniūtur ꝑdices in mag‑
na copia. Poſt vij. dietas inuenit̄ deſcenſus magnus ita
qꝫ ꝑ dietas duas ſemꝑ tendit̄ ad decliuū vbi arbores mlte
ſunt fructifere valde nō eſt tamen habitacio niſi paſtoꝝ et
eſt ibi in yeme intollerabile frigus

De ciuitate camandu Capitulū viceſimūſcōm.

POſt hoc ꝑuenit̄ ad planiciem maximā vbi eſt ciuitas
Camandu q̄ olim ciuitas magna fuit ſed nūc a tarta‑
ris eſt deſtructa Regio āt dicit̄ rotbarle Ibi ſūt dactili
piſtici et poma ꝑadyſi in maxima copia multi qꝫ fructus a‑
lij creſcūt ibi qui apud nos nō habent̄ Ibi ſunt aues q̄ di‑
cūtur francolini coloris ꝑmixti albi.ſ.et nigri. rubei autem
coloris habent pedes et roſtra. boues ſunt ibi maximi pi‑
los albiſſimos et breues et planos habentes Cornua ha‑
bent breuia et groſſa acumine carent Super humeros ha
bent gibbū vt cameli fortiſſimi ſunt ⁊ onera magna portāt
et cum onerari debent incuruant ſe vt cameli et cū onerati
fuerint ſurgūt ſicut docti ſunt ab hominib⁹. Arietes ſunt
ibi grandes ⁊ azini qui habent caudā ꝑmaximā longam ⁊
latam et ponderis plurium librāꝝ pingues et pulchri val‑
de ſunt et ad eſum optimi In hac planicie multe ſunt ci‑
uitates et opida et habent muros luteos groſſos valde et

1.

aer obſcurat
arte diabo

fortes quia in illa regione multi predones ſunt qui dicunt caroanas et habent regē/ſūt autē incātatores et qñ volunt pdari patriam dyabolica arte faciūt aerē obſcurari de die in ſpacio magno adeo vt nullus eos videre poſſit tenentq3 qñq3 huiuſmodi obſcuritatē diebus ſeptē et tūc predones illi egredientes ad campos qñq3 numero decē milia ordinant ſe p longas acies vñ pariter iuxta vnum in latitudine magna ita raro ſit ibi aliquis ptranſiens q nō incidat i manus eoꝝ Capiūt aūt homines et vt iumenta vendūt iuuenes et ſenes occidūt Ego marcus dū ſemel trāſirem inde incidi in illam obſcuritatē ſed quia vicinus erā caſtro qd canoſaliz dicitur cōfugi ad ipm plures tamen de meis ſociis icīderūt in illos quoꝝ quidā venditi fuerūt alij vo occiſi

De cāpeſtribus et famoſa ciuitate karmos Capitulū viceſimūterciū

Planicies āt que ſup⁹ dcā eſt verſus meridiē ptendit ad quinq3 dietas demū puenit ad viā quādam q eſt i decliuo p quā deſcenditur cōtinue p xv. miliaria et eſt via peſſima et pter predones via eſt piculoſiſſima Poſt h puenitur ad campeſtria pulcherrima longitudinis dietarū duarū et dicitur lac⁹ illa formoſa vbi ſunt fluuij et aque multe et palme ibi ſunt in copia francolini papagalli aueſq3/alie diuerſarū ſpēꝝ q citra mare nō habentur Deinde venitur ad mare occeanū in cui⁹ litore eſt ciuitas Karmoſa Ad cuius portū cōueniūt negociatores indoꝝ deferentes aromata et margaritas et lapides precioſas ⁊ pannos aureos et ſericos dētes elephantorū et alia precioſa Hec ciuitas regalis eſt habens ſub ſe ciuitates alias et caſtra. Regio hec calida eſt ⁊ infirma Si mercator extrane⁹ moritur ibi rex terre accipit ſibi omnia bona eius vinū fit ibi de dattilis et alijs ſpēbus qd optimū eſt Si qui tamen ex eo bibunt qui conſueti ad ipm non fuerint pacient fluxum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ventris poſtmodū cōfert ⁊ impinguari facit homines In
cole loci pane tritici et carnibus non vtuntur quia nō poſ-
ſent viuere ſi cibis huiuſmodi veſcerentur ſed cōmedunt
piſſes ſalices dactilia et ſepas vt ſani ſint Multi aūt vtū-
tur tutima Naues hn̄t ꝑiculoſas ꝓ eo ꝙ clauis ferreis nō
firmantur Cōfiguntur enī tabule ligneis clauis et cōſuū-
tur filis que fiunt a corticibus nucū de india conficiuntur
enī coruces vt et folia corticū ſolidantur vt crines equorū
fila aūt illa bene ſuſtinent fortitudinē aque maris et multo
tempore conſeruant̄ vnitū firmamentū ferri multo meliꝰ
eſt Nauis vnicam habet arborē vnū velum vnicū themo-
nē nec habet niſi vnā coopturā pice non liniūt naues illas
ſed ſolū oleo piſciū Poſtq̄ in naui cōpoſuerunt onera co
operiunt eam corijs ſuper quo ponunt equos quos in yn-
diam deferūt multe de hijs nauibus pereunt quia ibi ma-
re tempeſtuoſū eſt valde et naues ferro non ſunt firmate
Incole regionis illius nigri ſunt et machomettū adorant
Eſtatis tempore ꝓpter intollerabilē eſtum in ciuitatibus
non morantur Habent enim extra ciuitates opida et viri
daria multa ac flumina et ad ſingula viridaria ꝑ aqueduc
tas et cānalia aquas deducunt in illis viridarijs in eſtate
habitant Sepe enim in regione cuiuſdā deſerti vbi non ē
niſi ſabulū ꝑflat ventus validus vhementer qui homines
occideret niſi fugerent quando enim ſenciunt primū motū
ipſius ſtatim currūt omnes ad aquas in quas ingreſſi tam
diu in ipſis morantur. in regione illa ꝓpter eſtum nimium
blada ſua in nouembri ſeminant et in marcio metunt quo
eciam menſe fructus omnes matureſcūt poſt menſem mar
cij folia omnia et herbe areſcunt adeo vt foliū omnino re-
periri non poſſit In hac regione quādo moritur vir hn̄s
vxorē vxor eius vſqꝫ ad ānos quatuor ſemel ī die ſingulis
diebꝰ mortē ipiꝰ viri deflet Conueniūt āt ad domū defūcti

conſanguinei et vicini fortiter qui clamant et in planctu ſuo de morte duriſſime cōq̄runtur

De media regione int̄ ciuitatē curmoſā et crermam Capitulū viceſimūq̄rtū

NUnc de regionib⁹ alijs locuturus ꝑmo reuertar ad crermam vt inde ꝓgrediar ad eas quas volo ſcribere regiones Alio āt libro hoc loco ẏndi deſcribet̄ inde redítur de curmoſa ad ciuitatē crermā ꝑ aliam viam inuenitur pulchra magna q₃ planicies vbi ē victualiū copia Triticū aūt habūdanter hn̄t ſ₃ panis illius patrie nō poteſt cōmedi ab hijs qui nō ſūt ad eū ꝑ multa tp̄a aſſueti eo q̃ ꝓpt̄ aquas amaras amarus ē ꝑdices ibi et dattili et frcūs alij ī magna copia ſūt Ibi ſūt balnea calida optima que valent ad ſcabiem repellendā et ad multas alias egritudines.

De regione q̄ media eſt inter crermā et ciuitatē cobinā Capitulū viceſimūquintū

EUntes aūt de crermā verſus cobinā inueniūt viam peſſimā q̄ in longitudine vij. dietas h₃ ī quibus aqua oīno haberi non p̄t niſi alicubi ī modica quātitate ⁊ illa ſalſa eſt et amara viridiſq₃ coloris ita vt pocius ſuccus herbe q̄ aqua videat̄ ideoq₃ de ea nullus bibere poteſt Si quis hauſtū de ea vnū ſumpſerit ſtatim ventris ꝓfluuiū patit̄ et ꝓ hauſto vno fere decem vicibus ꝓuocaretur ad fluxū. Simile eciā accideret ſi quis modicū quid ſalis ꝯmederet qd̄ ex ea fit Ideoq₃ op₃ q̃ viatores ꝓ potu aq̄ ſecū deferāt iumenta v̄o aq̄ illā amariſſimā iuitiſſime bibūt Cū aūt p̄ ſui anguſtia illam bibere cogūtur ſimiliter ventris fluxum paciūtur. nulla in deſerto illo habitacio hoīm inuenit̄ nec eciā ferar̄ niſi ſolū onagrorū ꝓpter cibi potus q₃ defectū

De ciuitate cobina Capitulū viceſimūſextū

Cobina eſt ciuitas grandis vbi copia ferri eſt. Ibi fiūt ſpecula de calibe pulchra ⁊ mḡna valde/ibi fit tuchia qua medētur oculi ſimiliter et eſpodiū Modus aūt faciēdi eſt talis dū inueniūt ponūt in q̄dā vena t̄re ad hapta q̄ ponit̄ i fornace crathe ferrea coopta vapor eleuatus a terra ſuccendat̄ cōglutinatus ad crathem eſt tuchia Materia vero groſſior q̄ in igne remanet vocat̄ eſpodiū hui⁹ incole ſectant legem abbominabilis machometti.

De regno thymochaym et de arbore ſolis q̄ dicit̄ ſicca Capitulū viceſimūſeptimū

Poſt diſceſſū de cobina inuenit̄ deſtū hn̄s longitudinis dietas octo vbi eſt ariditas magna arborib⁹ cui caret et fructibus aq̄ vo ei⁹ amare ſūt quas iumēta iuitiſſime bibūt Oportet igit̄ vt viatores aquā ſecū deferāt poſt hoc deuenit̄ ad regnū thymochaym vbi multe ſunt ciuitates et caſtra ⁊ eſt regio in vltimis finibus pſidis v̄ſus aquilonem ibi eſt planicies magna in qua eſt arbor ſolis q̄ wlgariter apud latinos dicitur arbor ſicca Et eſt arbor magna et groſſa valde habēs folia ex vno latere alba ex alio vero viridia fructus non ꝓducit ſed facit viteas vt caſtanea inter quos null⁹ fructus eſt lignū hui⁹ arboris ſolidū eſt et forte et glanceri coloris vt buxus Ex vno hui⁹ arboris latere vſq₃ ad decem miliaria nō eſt arbor Ex lateribus aūt alijs arborꝝ vndiq₃ nulla penitus arbor eſt vſq₃ ad centum miliaria Ibi fert̄ fuiſſe bellū int̄ alexādrū et dariū et tota terra habitabilis regni tymochaym fertilis et habundās eſt aeris q̄ gaudet temperie viroſq₃ pulchros et feminas pulchras habet oēs tamē adorāt machomettū

Arbor Solis

De tyrāno qui vocabatur ſenex de montanis et aſſeſſinis eius Capitulū viceſimūoctauū

Mlete eſt regio vbi dn̄abatur princeps quidam peſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ſimus qui dicebatur ſenex de montanis de quo ego marcꝰ
q̄ a multis in regione illa audiui refero princeps ille cū vni
uerſo populo cui ꝑerat machometti ſectator erat Excogi
tauit autē inauditam maliciā vt homines ſiccarios ſeu gla
diatores audaces efficeret qui vulgo aſſeſſini vocant̄ ꝓp-
ter quoꝝ audaciam quoſcūꝫ vellet occideret vt ab oībus
timeretur In valle enim pulcherrima q̄ circūcluditur al
tiſſimis montibus maximū ac pulcherrimū viridariū fecit
vbi omniū herbaꝝ floꝝ et fructuū delectabiliū erat copia.
Ibi erant pallacia pulcherrima mira varietate depicta ⁊
decorata Ibi fluebant riuuli varij ⁊ diuerſi aque vini mel
lis et lactis Ibi ſeruabantur mulieres iuuenes ſupra mo-
dū decore q̄ docte erant ſaltare cytharizare et canere in oī
genere muſicoꝝ veſtes varias ⁊ precioſas habebant miro
qꝫ apparatu ornate erāt Harū erat officiū/iuuenes ibi po
ſitos ī omnibꝰ delicijs ac voluptatibus enutrire Ibi erat
veſtiū lectoꝝ victualiū oīmqꝫ deſiderabilium copia de nul
la re triſti ibi fiebat̄ relacio ad nichil niſi iocis obſcenitati-
bus delectabilius vacare licebat Erat autem ad introitū
viridarij caſtrū fortiſſimū quod diligentiſſime cuſtodieba
tur. Nam ꝑ aliam viam ingreſſus ad locū eſſe illum non
poterat vel egreſſus tenebat autē ſenex ille ſic enim in nrā
lingua vocatur Eius nomen erat elcodym in ſuo pallacio
extra locū illum iuuenculos multos aptos uidebat et for-
tes et eos faciebat in lege machometti nepharia informa-
ri ꝓmittit enī infeliciſſimus machomettus ſectatoribꝰ ſue
legis ꝙ in vita alia huiuſmodi vt ē dictū delectaciones hē-
būt Cum autem volebat ex iuuenibus aliquos facere au
daciſſimos aſſeſſiuos faciebat eos pocionem dari qua ſūp
ta confeſtim graui ſopore deprimebantur tunc defereban
tur in viridariū et poſt horam modicam ſopore ſoluto vi-
dentes ſe tātis intereſſe delicijs putabant ſe paradyſi gau
dijs perfrui iuxta promiſſionē abhominabilis machomet

ti poſt dies aliquos faciebat quod volebat ex ipis pocōe
ſimili et inde educi cū excitabantur vehementiſſime triſta
bantur videntes ſe tanta conſolacione priuatos Jlle autē
propheta qui ſe dei prophetam aſſerebat illis q̄ ſi ꝓ eius
obediencia morerentur ſtatim reducentur illic ꝓpter qđ
ꝓ ipſius obediencia mori deliderabant tunc mandabat il
lis q̄ illum aut illum occiderent et q̄ non metuerent morꝭ
periculū q̄ ſtatim educerentur ad gloriā Jlli aūt oīno pe-
riculoſe exponentes gaudebant ſi ꝓ ipſius obediencia me
rerentur occidi et ſic qđ mandabat ꝑficere in occiſione ho
minū conabantur/hac arte longo deluſione deluſit tempe
regionē illam Ob quā cauſam potentes et magni mortis
periculū metuentes effecti ſūt tributarij et ſubiecti

De morte eius et de deſtructione loci illius. Capitulū
viceſimūnonū

Anno dn̄i M CC lxij Alan rex tartaroꝝ locū illū 1262
obſedit volens tantū ꝑiculū de ſuis ꝑtibus remouere
poſt āuos cepit ſenē Moadyn cū omnibꝰ ſuis aſſeſſiuis ⁊
locus ille fuit funditus diſſipatus

De ciuitate ſepurga et t̄minis eius Capitulū xxx.

Poſt diſceſſum de loco p̄fato iuenit̄ regio pulchra col
les bn̄s et planicies et paſcua optima multoſq; frcūs
q̄ ⁊ in victualibꝰ oībus fertilis eſt niſi q̄ alicubi ꝑ milaria l.
aut xl. aqua inueniri nō p̄t ꝭ oportet q̄ eā ſecū ducerent vi-
atores Equi aūt vel iumenta alia multa ibi paciūt̄ potus
penuriā Jdeoq; neceſſe ē feſtināter in illa ariditate tn̄ſire
aut ꝓ aīalibus aquā deferre Longitudo vero regionis illi
us ad dietas ſex ē extra loca ſterilitatis ab aqua regio ip̄a
ciuitates mltas et opida habet omnes eni machomettū a
dorāt Poſt hoc aūt ꝑuenitur ad ciuitatē ſepurgā vbi ē
oīm victualiū copia pepones habūdancie quos wlgo me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

noles vocāt quos p fila ſeu p corrigias circūquaqꝫ ſcindāt aut ſicut fit de cuburbitis quas cū deſiccate fuerint ad pximas terras venales deferūt in copia maxima Acceptant aūt valde in cibū a pplo qꝛ quaſi mellis hn̄t dulcedinē In illa regione venaciones multe ſunt beſtiarū et auiū

De caſtro tartā Capitulū xxxi.

Terminatis aūt duabus pfatis dietis inuenit caſtrū tartam vbi bladi copia magna eſt Regio aūt illa pulchra eſt valde montes habet optimi ſalis et ad meridiē altos et maximos qui vt dicit toti mūdo ſalem tribuerēt habundāter Tāta eſt aūt illius duricies vt nō niſi cū malleis ferreis de ipo accipi quid poſſit. Poſt h it p dietas tres inter plagam aquilonē et orientalē et puenitur ad ciuitatē ſcaſſem Interi tn̄ in via repiūtur opida multa vbi eſt vini bladi frumenti copia multa Incole machomettū adorāt verū tn̄ vinū bibūt ꝛ maximi potatores ſūt tota eni die potacionibus vacāt hn̄t vinū coctū optimū homines autem peſſimi ſūt ſ optimi venatores et mltas ſilueſtres beſtias capiūt in capite nichil aliud deferūt niſi quilibet vir cordellam vnā longitudinis decem palmaꝝ capiti circūligatam beſtiarū quas capiūt pelles conficiunt et illo coreo veſtiuntur et calciant nec veſtes alias nec caligas hn̄t.

De ciuitate baldach Capitulū xxxij.

Retereūtes inde inueniūt ciuitatem baldach que olim nobilis fuit et maxima multa habēs pallacia marmorea nunc vero a tartaris eſt deſtructa In ciuitate ferūt alexandrū filiam regis darij accepiſſe vxorem Ibi adoratur abhominabilis machomettus. Hic ex pte aquilonari terminatur puincia pſydis deinde inter plagam aquilonarem itur p dietas duas et nulla hitacio repitur quia pprer latrones aut predones habitatores loci oportet ad mō

tana fugere ibi ſunt aque multe et venaciones maxime beſ
tiarũ Ibi eciã ſũt venaciones leonũ Oportet aũt vt ꝑ die-
tas duas viatores victualia ſecũ ferant.

De civitate ſcaſſem Capitulũ xxxiij.

Civitas ſcaſſem in planicie eſt et caſtra multa in mon
tibus habet ⁊ fluuius magnus tranſit ꝑ mediũ civita
tis In regione illa multi ſues ſũt ſpinoſe Cũ enim venato
res illos cũ canibus inſequũtur congregati inſimul ſues in
furorem magnũ ſe agitant et ſpinas quas in dorſo et in la-
teribus habent in canes et homines iaciunt multoſqꝫ ſepi
us wlnerant Gens iſta ꝓpriam linguã habet Paſtores
huius patrie in montibus moranť vbi in cauernis ſibi ha-
bitacula faciũt. Poſt hoc itur ꝑ alias tres dietas vſqꝫ ad
ꝓuinciã balaſcie et ibi in triũ dierũ itinere nulla habitacio
eſt neqꝫ cibus aut potus in via haberi poteſt idõ potum et
cibum ſecũ deferant viatores

De ꝓuincia balaſcie Capitulũ xxxiiij.

Balaſcia eſt magna ꝓuincia q̃ habet ꝓpriã linguam
Reges habꝫ ex vna ꝓſapia ſibi iure hereditario ſuc
cedentes. fertur aũt omnes ortũ duxiſſe ex progenie alexã
dri Ibi adoratur machomettus In montibus huius ꝓ-
uincie inueniunť lapides ꝑcioſi pulchri magniqꝫ decoris
qui dicũtur balaſci a nomine Si quis huiuſmodi lapides
ſine regis licencia foderet aut exportaret aliquẽ extra reg
num vitam ſimiliter ꝑderet et cõfiſcarentur oĩa eius bona
Omẽs enim huiuſmodi lapides regis ſũt Rex aũt mittit q̃s
wlt ad reges et principes ꝓ dono aut ꝓ ſolucione tributi
Multos enim ꝓ auro et argento cõmutat. Tanta eſt ibi
ipſorũ lapidũ copia ꝙ ſi rex eos fodi libere et exportari ꝑ-
mitteret ita vileſcerent ꝙ nichil aut modicũ lucrarentur.
In hac ꝓuincia in monte alio inuenitur laſuli de quo fit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

1.

azurū melius qđ repitur in mūdo hētur in mineris ſicut et ferrū Equi ſūt ibi multi ⁊ veloces ⁊ magni q ita fortes du ros et ſolidos pedes hn̄t vt nō opꝫ ſbferrari Vadūt eni ⁊ currūt ꝑ mōtes et ſaxa nec ledūt pedes eoꝝ Ibi eciā he rodij et falcones optimi ſūt qui apđ nos vocāt ſagri et eciā layneri ⁊ venacōes beſtiaꝝ et auiū ibi pulcherrime ſunt Hꝫ eciā ꝓuīcia balaſcie triticū optimū in copia valde mḡ na Ordeo hn̄dant ſilr̄ mili ⁊ pauici Olei caret ſꝫ de nucibꝰ et zozima oleū faciunt alioꝝ regnorū et ſuoꝝ affiniū hoīes non metuūt Introitus eni in montibꝰ in ꝓuincia arti ⁊ ar dui ſūt qui ab hoſtibꝰ iuadi et trāſiri neq̄unt Ciuitates eoꝝ et caſtra in mōtibꝰ fortiſſimi ſūt Sagittarij ſūt et optimi venatores Corio veſtiunť Nā veſtes lanee et lini brē nō pn̄t et nimiū care ſūt Mulieres nobiles illiꝰ regionis bra chis lineis aut bōbacinis al' bōbicinis vtūť vnaq̄qꝫ in ſuis femoralibꝰ hn̄t pāni brachia centū aut octoaginta aut qua draginta Inť alios glorioſior reputať q̄ a ſingulo infra ſe brē oſtenditur groſſiciē ampliorem

De ꝓuincia baſcie Capitulū xxxv

Baſcia eſt ꝓuincia diſtās ꝑ dietas decē a ꝓuincia ba laſcie Regio valde calida ē hoīes hꝫ nigros aſtutos et malos linguā hꝫ ꝓpriā et in auribꝰ anulos aureos ⁊ ar genteos deferūt cū margaritis lapidibꝰ ꝑciosis Carnibꝰ veſcūť et riſo ydolatre āt ſūt vacātes incātacōibꝰ demonū

De ꝓuincia cheſimur Capitulū xxxvi

Cheſimur eſt ꝓuincia diſtans a baſchia ꝑ dietas ſep tem cuiꝰ incole linguā hn̄t ꝓpriā ⁊ ydolatre ſūt Ydo la conſulūt et reſponſa ab ydolo dyabolica machinacione recipiunt faciunt arte demonū aerem obſcurari bruni eni ſunt id eſt nō ꝑfecte nigri nā regio temperata eſt Carnibꝰ veſcūtur et riſo et tamen macilenti ſunt valde. Ciuitates

ſbi ſunt multe et magna multa qꝫ opida Regē habent qui nulli tributarius eſt Nemīnē metuūt qꝛ deſerta circūquaꝫ hñtes forciores ſūt et vndiqꝫ ad eos difficil'ē acceſſus In hac ꝓuincia quidā q in monaſterijs vel cellis ydol' ꝟuiūt ci bi ⁊ potꝰ magnā abſtinenciā faciūt ꝓ ſuoꝝ hōre deoꝝ Et multū cauent deos quos colūt offendere eoꝝ tñſgrediēdo mandata nepharia aut huiuſmodi heremitis a populo ꝓ uincie magna reuerencia exhibetur

De ꝓuicia nochā de mōtibꝰ altiſſis Capitulū xxxvij.

SI vellem vlteriꝰ recto tramite ꝓgredi oportebit me in yndiā ꝓgredi ſed in libro tercio de yndia ꝓſeq̄tur Idcirco ꝑ viam aliā ibimus rurꝰ a cōfinio altero inchoā tes ꝓuincie balaſcie Poſt receſſū vero de ꝓuincia balaſ cie inter plagā orientalē et aquilonē it̄ ꝑ dietas duas ſuꝑ crepidinē flumis vbi p̄eſt frater regis balaſcie inueniūt̄ āt caſtra et ville mlt̄e Ibi viri locorū ꝓbi ſūt ⁊ in armis ſtrē nui machomettū adorant. poſt dietas v̄o duas inueīt̄ ꝓui cia nochan que linguā ꝓpriā hꝫ et ſbiecta eſt regi balaſcie eciā habetur lex peſſima machometti Uiri aūt loci illius ſūt ſtrennui bellatores Ibi ſunt venaciones maxime q̄ re gio habet ſilueſtres beſtias inumeras Demū poſt receſſū a regione p̄dicta itur ꝑ dietas tres ad oriētalem plagā ſem per aſcendendo per montes donec ad montē maximum ꝑ uenitur qui dicitur eſſe alcior mundi inter montes duos eſt quedā pulchra planicies vbi eſt fluuius pulcherrimus ſunt qꝫ ibi peroptima paſcua Si equus vel bos machilē tus vel quodcūqꝫ aial' ibi imponatur ad paſtū in diebus x. pingueſcit ſilueſtria animalia ibi ſunt multa Inueniūtur eciā ibi boues ſilueſtres maxima habētes cornua palmis quatuor aut ſex vel tribus de quibus ſcutelle et alia vaſa fiunt inſuper et paſtores ſibi de cornibus concludunt do munculas Habet autem illa planicies in longitudine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

dietas xij et vōt̄ pamer ſ3 i ꝓgreſſu vie debta ē nulla q3 ibi
hitacio ē nec herba repit̄ ibidē Op3 aūt vt viatoꝛes in trā-
ſitū facientes vt ſecū victualia ferant Ibi eciā nulla aīalia
appꝑnt ꝓpter magnū frigus et altitudinē nimiā qꝛ ibi victū
hrē negrent Ignis qn̄q3 ibi accendit̄ ꝓpt̄ frigiditatē max
imā regionis neq3 ita lucidꝰ ē vt app3 alibi neq3 ita efficax
vt valeat ad coquēdū Poſt h op3 itinerātes int̄ plagā oꝛi
entalē ꝑ mōtes colles ⁊ valles xl. dietas icedere ⁊ ibi ml't̄a
iueniūt̄ fluia vōt̄ āt regio illa belloꝛ In via āt illaꝝ xl. die
taꝝ hitacio nl'la eſt neq3 herba eciā aliq̄ ibi creſcit Op3 igi
tur vt trāſeuntes inde ſecū victualia deferāt. In montibꝰ
vero altiſſimis hitacōes multe ſūt hominū ydolatroꝝ cru
deliū et peſſimoꝛū qui viuūt de venacōibꝰ et coꝛio veſtiūt̄

De ꝓuincia caſcar Capitulū xxxviij.

Poſt h ꝓucit̄ ad ꝓuinciā caſcar q̄ magno chaam t̄bu
taria ē vbi ſūt vinee pulchre valde et viridaria ml't̄a ⁊
poſſeſſiōes fructifere Ibi ē bōbicis copia hoiēs āt illiꝰ re
giois liguā hn̄t ꝓꝑā negociatoꝛes et artifices ſūt ml't̄ū diſ-
curr̄t ꝑ negociacōibꝰ ſuis auari ſūt ⁊ ꝑ nimia auaricia ꝑce
viuūt hn̄t vō legē mihabil' machōetti Sūt nichilominꝰ ibi
aliqui xp̄iani neſtoꝛini qui ꝓpꝛias hn̄t eccās quinq3 autē
dietis tota ꝓtenditur regio.

De ciuitate ſamarchā et de miraculo colūpne fcō in ecciā beati iohānis baptiſte. Capitulū xxxix.

Samarchā nobilis citas ē mag̃ i regione illa q̄ t̄butari
a eſt nepoti magni chaā viri ſimul hitāt xp̄iani et qui
machoētū adoꝛāt qui ſe ſarraceōs vocāt In hac citate t'e
hijs tꝑibꝰ fcm̄ fuit xp̄i v̄tute miracl'3 Quidā fr̄ magni kaā
qui dicebat̄ cogatay qui huic ꝑerat iductꝰ a xp̄ianis ⁊ doc
tꝰ baptiſma ſuſcepit Tūc xp̄iani ꝑncipis fauoꝛē hn̄tes edi
ficauerūt vnā baſilicā magnā in vꝛbe ſamarchā in hōꝛe hti

marcus paulus

iohãnis baptiſte Tali aũt ingenio fuit eccleſia p architec-
tos edificata et fabricata vt tota teſtudo baſilice ſup colũp
nã marmoreã fabricaret̃ ⁊ firmaret̃ q̃ colũpna fuit i medio
ei⁹ Acceperũt ãt qñ fiebat opus quẽdã ſarracenoꝝ lapidẽ
de quo baptiſmũ firmauerũt ſb colũpna p̃fata Sarraceni
vͦ xp̄ianos oderãt de ſublato eis lapide doluerũt ſꝫ coga-
tay pncipẽ metuẽtes auſi cõtradicere nõ fuerũt ſcm̃ ẽ ãt vt
moreret̃ cui pnceps in regno ſuo ſucceſſit ſꝫ nõ in fide ſarra
ceni aũt ipetrauerũt ab eo vt xp̄iani ſuũ ei⁹ lapidẽ reſtitue
re cogerent̃ Offerentib⁹ vͦ xp̄ianis ſarracenis ipis mag-
nũ p̃cium p lapide rẽnuerũt ſarraceni p̃ciũ. volentes vt ſb-
lato lapide deſtrueret̃ eccia carente colũpna. Cũq3 ipſis
xp̄ianis nullũ p huiuſmõi re eſſet remediũ btm̃ iohannẽ
baptiſtã lacrimoſis p̃cib⁹ iuocare ceperũt Igit̃ aduenien
te die qñ lapis ſub colũpna remouendus fuerat a ſarrace-
nis p ꝑñs ruina toci⁹ tecti eccia cadere ſpabat̃ et nutu dini
colũpna adeo a baſi ſblata ẽ vt p palmarũ triũ ſpaciũ ab ea
ſuſtentaret̃ in aere et ſic abſq3 huãni ãmiculi fulcimento vſ
q3 hodie perſeuerat

de colũp pedete

De puincia Carthan Capitulũ xl.

Rurſus inde pgreſſi inuenim⁹ puinciam Carthan q̃
quinq3 dierũ itinere ptendit̃ in longũ q̃ eciã legem te
nꝫ machometti ſbiecta eſt nepotis dñio magni kaam hñs
ciuitates multas et opida Principalis ãt regni ciuitas
dicit̃ cotim ptendit̃ ãt in longũ puincia p dietas octo vbi
eſt bõbicis et oĩm victualiũ copia. vinee multe et optime
Ibi ſũt hoĩes ibelles et ibecilles. artifices vͦ ſũt et negoci
atores et hñt legẽ turpiſſimã machometti.

De puincia coram Capitulũ xli.

Prouincia vͦ corã repit̃ poſt Carchan int̃ plagam o
rientalẽ ⁊ aquilonarẽ q̃ ſbiecta ẽ dñio magni kaam ha

bens ciuitates multas et opida multa Principalis aūt ci
uitas eſt corā ꝓtendit̄ ꝓuincia in longū octo dieꝝ vbi ē bō
bicis ⁊ oīm victualiū copia Vinee multe et optime ſūt ibi
hoīes ibi inbecilles ſūt artifices vero et negociatores ſunt
et habent legem turpis machometti

De ꝓuincia peyn Capitulū xlij.

PRogredientibus inſup eandē plagā occurrit ꝓuinci
a peyn longitudinē dierū hn̄s quinqꝫ q̄ ſimiliter ſub-
iecta ē magno kaam ⁊ machomettū adorant multas habꝫ
ciuitates et caſtra nobilioꝛ aūt ex ciuitatib⁹ dicitur peyn v
bi eſt fluuius ī quo reperiūtur lapides p̄cioſi.ſ. iaſpides
et calcedonij hoīes patrie negociatores et artifices ſūt bō-
bicis et victualiū hn̄t copiā Eſt aūt in ꝓuincia talis cōſue
tudo vt ſi quiſꝙ hn̄s vxorē ad ꝑtes alias q̄cūqꝫ de cauſa ſe
transferat̄ vltra dies xx. moꝛat̄ poſt illius diſceſſū vxoꝛi li-
citū eſt illo relicto viro altero nubere vir eciā qui deceſſit
poteſt licite aliā ducere iuxta erroꝛē in ea patria cōſuetū.

De ꝓuincia carchia Capitulū xliij.

POſt hoc ꝑuenit̄ ad ꝓuinciā Carchia q̄ eſt ſub dn̄io
magni kaam vbi multe ſunt ciuitates ⁊ caſtra cui⁹ ꝑn
cipalis ciuitas dicit̄ Carchia. Ibi ſunt flumina in quib⁹
copioſe habent̄ p̄cioſi lapides iaſpides Calcedonij mag
ni valoris q̄ a negociatoꝛib⁹ deferūt̄ ad ꝓuinciā Cathay
Hec ꝓuincia Carchia tota eſt ſabuloſa et aquas multas
habet amaras licet in multis locis aqua bona ſit Similit̄
int̄ Cathay et peyn t̄ra tota arenoſa ac ſterilis ē Cū exer
citus aliquē tn̄ſitū facit ꝑ ꝓuinciā Cyarchiā viri oēs regi
onis illius cū vxoꝛib⁹ et filijs et aīalib⁹ cūctis ꝑ dies duas
vel tres ad aliā ſe transferūt regionē vbi paſcua repiant̄ et
aq̄ Ibiqꝫ reſidēt donec exercitus trāſierit vēt⁹ aūt ita eoꝝ
veſtigia in arena fcā obſtruit ꝙ ſupueniens exercitus viā

illoꝝ inueſtigare nequit. poſt diſceſſū exercitus ad ꝓpꝑa re
deūt ſi v̄o exercit⁹ quib⁹ ſbiecti ſūt tñſeant nō fugiūt hoīes
ſꝫ oīa aīalia ad locū aliū trāſferūt q꞉ exercit⁹ tartaroꝝ ꝓ vic
tualib⁹ q̄ r̄cipiūt ab hijs quos tñſeūt p̄ciū dāe nolūt Poſt
diſceſſū de ꝓuicia Cyarchia it̄ dieb̄. v. ꝑ ʒabulū ⁊ eſt aqua
peſſiā et amara alicubi tñ īfra illū t̄minū de bona aq̄ iuenit̄
et ſic ꝑueit̄ ad ciuitatē q̄ dr̄ lop Dēs āt ꝓuicie. ſ. caſcar corā
peyn carchia vſqꝫ ad ciuitatē lop ſb̄ mḡni turchi t̄is ꝯtinēt̄

De ciuitate lop et deſ'to maximo   Capitulū xliiij

Lop eſt ciuitas magna ad introitū deſerti magni q̄d ē
inter plagā orientalē et aquilonarē hoīes ciuitatis le-
gē miſerabilis machometti tenēt In hac ciuitate ꝓ mar-
catorib⁹ volentib⁹ trāſire deſertū cūcta p̄parāt̄ neceſſaria
vbi marcatores ꝑuſq̄ꝫ iter arripiāt dieb⁹ pl'imis r̄quieſcūt
vbi azinos fortes et camelos victualib⁹ et marcacōib⁹ one
rāt et ſic iter arripiūt ꝑ deſertū Qñ aūt azinos et camelos
exonerauerūt victualib⁹ occidūt eos et in deſ'to dimittūt
q꞉ nō poſſent eis vſqꝫ ad t̄minū itineꝝ de victualibus ꝓui
dere et coria ſecū portāt ſi volūt camelos tñ libēcius ſ'uant
q̄ ꝑui cibi ſūt et onera magna portāt In deſ'to v̄o iueniūt
aquas amaras in locis t̄bus et circit̄ miliaria xxviij. aquā
dulcē inueniūt et tñ vt pl'imū inter vnā et alterā vni⁹ diete
diſtanciā nō aūt ꝓ omnibus ſufficit qñqꝫ eni ꝑ quinq̄gin-
ta qñqꝫ v̄o centū ſufficere p̄nt In xxx. aūt dieb⁹ ad deſ'ti t̄
minū ꝑuenit̄ ꝑ latitudinē. lōgitudo v̄o ei⁹ a viris pat̄e fert̄
vt vix ab inicio eius vſqꝫ ad finē eius in vno anno ꝑueniri
poſſet Eſt autē deſertū illud montuoſū vt pl'imū et plani
cies eius arenoſa ē totū āt vniuerſaliter ſterile ē et oīno aīa
lia nl'la ſūt ꝓpt̄ cibi defc̄m Illuſiones m̄lte de die ⁊ nocte
videntur et audiūt ibi Oportet ergo vt diligent̄ caueāt in
de tranſitū facientes ne diuertant a ſocijs et ne quis in via
ſine ſocijs dormiat quoniam ſi ſocium preterirent adeo vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

propter montes aut colles videri neq̃ant difficile eſt rema
nentibꝰ a ſocijs ad eos ꝑuenire qm̃ voces demonū audiūt
ibi qui ipōs vocāt noibus ꝓprijs et effigiēt ſocioꝝ ꝑcedē-
ciū voces quos illos ſequētes ducūt ad deuia Et ꝑ huius
cām illuſionis multi in illo trñſitu perierūt qꝛ neſcierunt ad
ſocios ꝑuenire Aliqñ eciā in aere ſonitus inueniūt ſeu au
diunt muſicorū inſtrumētoꝝ ſed frequēcius ſonitꝰ tympa
noꝝ et ſic ille trāſitus valde laborioſus ac periculoſus eſt

De ciuitate ſachiō et de ritu paganoꝝ et de ꝯbuſtione cor porū Capitulū xlv.

COmpleta vero via deſerti ꝑfati ꝑueniūt ad ciuitatem
ſachion q̃ eſt i introitu prouincie magne tanguth vbi
ſunt pauci xpiani neſtorini. alij aūt quidā bitatores legem
ſuāt miſerabilis machometti reliqui vͦo oēs ydolatre ſūt
Idolatre aūt qui ibi ſūt linguā habēt ꝓpriā bitatores aūt
vrb huiꝰ oēs negociacionibꝰ intendūt ſ ſolū de terre fructi
bus viuūt In ciuitate ſachion mlta ſūt monaſteria diuerſ
ydolis dedicata quibꝰ magna ſacrificia fiūt et maxiā a po-
pulo eis reuerēcia exhibet Qñ hoi naſcit filius ſtatim re
cōmendat eū alicui ydolo ad cuiꝰ honorē anno ipo arietē i
domo tenet Anno ipo cōpleto a natiuitate filij i feſto ydo
li ipius ꝑmo qd poſt annū euenerit offert illi ydolo filiū et
arietē cū reuerencia maxiā Poſt hoc coquūt carnes ipiꝰ
arietis et ydolo offerūt quas tādiu ante ipm dimittūt do
nec inplete orōes nephāde quas añ ſcdm cōſuetudinē ſue
ciuitatis effundūt Rogat āt pater ſupplicit ydolū vt filiū
ſuū cōſeruare digneꝛ Credūt vero ꝙ interi ydolū ius car
niū cōmedat et oſſa reuerenter in decēte vaſculo ꝯſeruant
Qñ quis moritur et hij ad quos mortuorū corꝑa ꝑtinēt ꝯ
buri ea faciūt in quoꝝ ꝯbuſtione ſit offerendꝰ Illi āt inter
rogāt de mēſe die et hora natiuitatis illius. Et illius hore
conſtellacione cōſpecta iudicāt quo die ſit comburendus.

mõſtra ydolo

Marcus paulus.

Aliqñ aũt corpus mortuũ diebꝫ ſeptem r̄t ineri faciũt qñꝫ
per menſem qñqꝫ vero mẽſibus ſex Interi tñ tali mõ ſua
tur in domo Capſã hñt ex aſſibꝫ valde groſſis ſic artifici
oſe compoſitã ꝙ nullus ex ea fetor exalare poterit q̃ eciam
exteriꝰ pulchre depicta eſt Ibi cadauer collocãt aroma
tibꝫ conditũ et capſã cooperiunt pulchro pãno ſingulis ve
ro diebꝫ ꝙ̃ diu corpus ſeruat̃ in domo hora prandij men-
ſam iuxta capſã cũ vino et delicatis cibarijs p̄parent q̃ ꝙ̃
diu ſic ꝑata tenetur quouſqꝫ viuens hõ prãdere poſſit Di
cunt enĩ defũcti aĩãꝫ de hijs que ibi nomine ſui ſint appoſi
ta mãducare Inſuꝑ et p̄fati aſtrologi conſulũt qua ex par
te extra domũ defuncti corpus efferendum ſit Dicũt enĩ
aliqñ hanc vel illã portã bonis factis in ſui cõſtitucioẽ ca-
ruiſſe ꝓpter qꝺ eã iudicant eſſe incongruã vt ꝑ eã mortuo
rum cadauera efferantur ꝓpter qꝺ ipi mãdant vt ꝑ aliam
portam vł per nouã parietis apturã ad cõburendum effe
rantur corpa mortuoꝝ Cũ autem ex̃ ciuitatem vel opidũ
ad ꝯburendũ effertur fiunt in via domũcule de lignis in lo
cis plĩmis pannis ſericis et aureis coopte ad quas cũ ꝑue-
niunt cũ mortuo corpore capſã ibi depoñt añ domũculam
⁊ ibi añ capſam effundunt vina et cibaria delicata in terra
dicentes defunctũ illum cũ tali prandio in vita alia recep-
turum Dum aũt in via procedunt p̄cedunt capſã oĩã iſtru
menta muſicoꝝ ciuitatis: In quoꝝ ſonitu eſt iocunditas
magna Dum vero ad ꝯbuſtionis locũ ꝑueniunt hñt ĩ car-
tis de papiro inciſas ymagines viroꝝ ac mulieꝝ equorum
cameloꝝ atqꝫ denariorum mł̃torũ que oĩã ſimul cũ cadaue
re cõburuntur Dicunt enĩ tot ſuos et ancillas aĩãlia atqꝫ
denarios in vita alia habiturũ quot fuerunt ymagines cũ
eo cõbuſte et ſic viuet ibi cum diuicijs et honore. hanc ſu-
perſticionẽ ſeruat vbiqꝫ in cõbuſtione cadauerum huma-
norum in oriẽtis ꝑtibꝫ cecitas paganorum

De ꝓuincia camul et de peſſiã ꝯſuetudĩe eiꝰ Capl'ꝫ xlvi.

Camul vo vna eſt ťra magna in ꝓuincia tãguth q̃ ē ſb
iecta mag⁹ kaam vbi ſũt ciuitates et opida mlta Eſt
aũt camul inť duo deſta ſcilꝫ inť magnũ deſtũ pri⁹ dictũ ⁊
aliud qđ in lõgitudiẽ cõtinet dietas tres Victualia in hac
prouincia copioſe hñtur tã ꝑ incolis q̃ꝫ pro viatoribꝫ qui-
buſcũqꝫ Homiẽs illi⁹ regionis ꝓpriũ ydeoma hñt et ſunt
iocũdiſſi Nã nichil eni aliud niſi ludis ⁊ ſolacijs vacare vi-
dentur . ydolatre vero ſunt et a ſuis ydolis ab antiquo ſũt
demẽtati qꝫ qñ viator quicũꝫ inde ptrãſiens decliãt ad do-
mum cuiuſcũqꝫ camul et ille letãť eum ſuſcipit et p̃cipit vx-
ori totiqꝫ familie vt q̃ꝫ diu ille apud eos eſſe voluerit ei i õ-
nibus ſint obedientes quo dcõ diſcedit dñs dom⁹ nõ reũ-
ſur⁹ in domũ ſuam donec ille hoſpes in domo ei⁹ manere
voluerit Vxor aũt viri illi⁹ miſerabilis in oĩbꝫ obedͭ vt vi-
ro ſuo Mulieres aũt regionis illi⁹ decore ſunt valde Vi-
ri aũt eaꝝ oĩns a dijs ſuis ſũt cecati hac demẽcia vt ſibi pro
honore et vtilitate reputẽt vt ip̃e mulieres ſint a viatoribꝫ
ꝓſtitute Tpe aũt quo regnauit mongbu kaã magn⁹ vniũ-
ſalis oĩm tartaroꝝ audita tãta demẽcia viroꝝ Camul mã-
dauit illis vt rem tã deteſtabilẽ ampli⁹ tolerare nõ preſu-
merent: ſꝫ poci⁹ vxorũ ſuaꝝ cõſeruarent honorẽ pro viato-
ribꝫ de oĩbus hoſpicijs prouiderent ne ꝓuincie illi⁹ popu-
lus tanta vlteri⁹ turpitudine fedareť viri vero prouincie:
Camul audito mãdato regis cõtriſtati ſunt vehementer
⁊ electos nũcios ad eũ cũ denarijs trãſmittunt inſtãtiſſime
poſtularunt vt hoc tam g̃ue reuocaret edictũ cum tradici-
onem hanc a ſuis haberent ſenioribꝫ qꝫ q̃ꝫ diu huiuſmodi
benignitatẽ ſuis hoſpitibꝫ exhiberent deoꝝ ſuorum obti-
nerent graciam et terra eorum vberes ſp ꝓduceret fruc-
tus Rex aũt mongbu eoꝝ acquieſcens inſtãcie mãdatum
reuocauit dicens Quod a me pertinet vobis mandare cu-
raui ſed ex quo tam vitabile vitupabilẽ ob ꝓbrium ꝑ ho-
nore ſuſcipitis hẽto vobis vitupium quod optatis Nun-

cij vero cũ reuocatorijs lr̄is redeuntes vniuerſo populo q triſtis fuerat effectus leticiã obtulerunt Eam igitur ꝯſuetudinem deteſtabilem ſeruant vſqꝫ in hodiernum diē

De ꝓuincia chynchynculas Capl'm xlvij.

POſt ꝓuinciã camul iuenit̃ prouincia q̃ dr̄ chynchynculas que eſt affinis deſ̄to ad aquilonarem plagã Habet aũt in longitudine dietas ſedecim ⁊ eſt ſb̄ dominio magni kaam Ibi ſunt ciuitates multe ⁊ caſtra Sunt eciã ibi xp̄iani neſtorini et quidã adorãtes machomettũ Reliqu⁹ v̄o prouincie popul⁹ ydola venerant̃ In hac ꝓuincia ē mõs vbi ſunt minera calibis et amdauici et ſalamandre de qua pann⁹ fit qui ſi ꝓiciatur in ignem ꝯburi non p̄t Fit aũt pãnus de terra hoc mõ ſicut didici a quodã meo ſocio thurco viro valde prudente qui dicebatur turficar qui ex ꝯmiſſione magni kaam in illa ꝓuiucia p̄fuit opi minerarũ Referebat enī ꝙ in mõte illo quedã minera terre habebatur que fila quedã habet lane ſimilia Ip̄a fila deſiccantur ad ſolem et poſtea in mortario eneo conterunt̃ et poſtea lauãtua aqua et a terre groſſicie ſepantur : Terra v̄o proicitur et fila de lana filantur de quibꝫ filis poſtea pãni fiunt Hij aũt panni albi ex textura nõ aſſumũtur ſ; in ignem ꝓiciuntur et per horã vnã dimittuntur in flãma et tũc albeſcũt vt nix nec leduntur in igne . qd̄ ſimilit̄ fit qñcũqꝫ lauari debēt Nam alia locio ad remouẽdum maculas non adhibetur eis Et de ſalamandra vero ſerpente nichil audiui in oriẽtalibus partibus Id autem totũ quod de ſalamandra di dici ſcripſi fideliter Fertur ꝙ rome ſit quedam mappa de ſalamandra qua eſt ſudarium dñi inuolutũ quã miſit ſummo pontifici quidã rex tartarorum

de Salamandra.

De prouincia ſuccuyr Capl'm xlviij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Quadam vo relicta ꝓuincia Chynchynculas ad ori
entem per dietas decē continuas nl'la habitacio repit̃ niſi
in paucis locis quibꝫ tn̄ſactis iuenitur ꝓuīcia ſuccuyr ha=
bens multas ciuitates et opida cui⁹ maior citas dicit̃ ſuc=
cuyr In hac ꝓuincia ſūt xp̄iani Relique vo ꝓuincie ydo
latre ſunt et ſubdite magno kaam Negociatores vo non
ſunt ſꝫ de terre fructibꝫ viuunt In cunctis mōtibꝫ hui⁹ ꝓ
uincie inuenit̃ reubarbaꝝ in maxima copia et inde ꝑ m̄ca=
tores ad cunctas mundi ꝑtes portatur

De ciuitate campion Caplm xlix.

Campion eſt ciuitas ꝑgrādis et nobilis q̄ eſt pꝛicipa=
lior in regione tāguth vbi ſunt xp̄iani quidā et alij te
nentes legē machometti Reliqui vo ciues ydolatre ſunt
Multa ſunt in hac ciuitate monaſteria ī quibꝫ ml'titudo
colitur ydoloꝝ quoꝝ quedam lapidea q̄dam lignea q̄dā
lutea ſeu fictilia ſunt aūt deſuꝑ deaurata oīā : Quedā aūt
ex ip̄is ſunt paſſuum decē que iacere videntur circa q̄ ꝑua
ydola poita ſunt q̄ videntur eis reuerēciā exhibere Sūt e
ciam r̄ligioſi quidā ydolatre q ceteris ydolatris honeſti⁹
viuūt quoꝝ quidā caſtitatē ſuant ml'tūqꝫ cauent ne deoꝝ
ſuoꝝ legem pretereant totū anni circulū ꝑ luāciones ꝯpu
tant nec alios menſes vel ebdōs hn̄t In quibuſdā luācio
nibus obſeruant dies quinqꝫ ꝯtinuos in quibꝫ auē aut beſ
tiam non occidūt nec carnes cōmedunt illis quiꝫ diebꝫ oc
ciſas Viuunt eciā ill' quinqꝫ diebꝫ honeſti⁹ q̄ ceteris die=
bus āni In hac citate quilibꝫ ydolatra hr̄e vxores p̄t xxx
vel plures ſi hoc ei⁹ ſb̄ſtācia paciatur Prima tn̄ vxor dig
nior et magꝭ legittiā ꝯputatur Non recip̄ vir ab vxore do
tem ſed ei in animalibꝫ ꝓ ſeruis aut pecuniā iuxta ſtatum
et poſſibilitatem vel ipi⁹ ꝯgruenciam vir aſſignat Si vx=
or viro efficitur odioſa licitum ē viro eam dimittere iuxta
ſue voluntatis bn̄placitum Conſāguineos ḡdus ſcōi vx=

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Marc⁹ paul⁹ . Liti p⁹

ores viri accipiunt Similit̃ et nouarcas Multa que apud nos grauia pccã ſunt ipi licita reputant quo ad multa beſtialiter enĩ viuunt Paẗ meus dñs nycola⁹ et frater ei⁹ ⁊ ego marc⁹ anno vno p aliquibʒ negocijs morauim⁹ in hac ciuitate campion

De ciuitate ecima et de alio deſerto magno Capl̃m l.

ULterius pcedendo a ciuitate campion itur p dietas xij. poſtea iuenit̃ ciuitas que dicitur ecima que eciã confinis eſt arenoſo deſerto v̾ſus aquilonẽ vbi ſũt cameli mľti et aliaꝝ ſpecieꝝ aiãlium mľta animalia: Ibi ſunt herodij ſiue falcones laynerij optimi et ſagri eciã in copia maxima Homines de ecima ydolatre ſunt negociationibʒ nõ intendunt ſʒ de fructibʒ terre viuũt In hac citate ſibi victualia p̃parant viatores et m̃catores pro xl. diebʒ ſi volũt ire p deſertum qd̕ ibi eſt ad aquilonẽ per qd̕ trãſit̃ xl. diebʒ Nulla enĩ eſt ibi habitacõ niſi i montibʒ ⁊ in aliquibʒ vallibus eius .vbi habitant homines aliqui in eſtate In deſerto illo herba raro inueuitur In quibuſdã tñ locis fere ſilueſtres mľte ſunt Specialit̃ aũt onagri ibi iueniũtur multitudine maxima Sũt eciã in illo deſerto pinus mľte Omnes aũt ſupradicte prouĩcie ⁊ citates ſcʒ ciuitas ſachion prouincia .camul puincia .chynchynculas prouĩcia. ſuccuyr ciuitas campion et citas ecima ptinent ad magnã puinciam tanguth

De ciuitate Carocoran et de pn̄ᵒ dñij tartaroꝝ Capl̃ li.

TErminata via p̃noiãti deſti puenit̃ ad ciuitatẽ carocoran que ẽ ad aquilonẽ plagã vbi dominiũ tartaroꝝ habuit originẽ Hitabãt enĩ prius in cãpeſtribʒ magnis regioĩs illi⁹ vbi ñ erãt ciuitates nec opida ſʒ paſcua ſola ⁊ flumina mľta nec habebãt de gẽte ipoꝝ ſʒ tributarij erãt mg̃ni reg̃ qui dr̃ onchan quẽ latini pſbiteꝝ iohãnem vocãt de quo totus loquit̃ orbis Poſtq̃ aũt creuit ppl̾s tartaroꝝ

Greg. Malat. p. 280, 1, 5. et 310

et augmentatus nimis timuit ille rex ne ab illa mltitudine
offendi poſſet ſi forte vellēt eſſe rebelles Cogitauit igitur
eos in ꝑtes diuidere ⁊ ad diuſas regiones deferre vt ex ħ
eoꝝ potēcia minor eſſet: Jpi aūt nolentes ab iuicē ſeꝑari
omnes ſimul trāſierunt deſertū ad aquilonarē plagā ⁊ ꝑue
nerunt ad locū vbi p̄noiātum regem timere non potuerūt
cui poſtea tributū reddere noluerūt

De p͞o rege tartaroꝝ et diſcordia cū rege ſuo Caplm lij.

Poſt ānos paucos de coi conſenſu viꝝ quēdā de ſuis
probū ⁊ ſapientē qui dicebatur chynthyn regē ſupra
ſe ꝯſtituerūt Q̄d factū eſt anno dn̄i .m°. c° lxxxvij. p⁹ ei⁹ (Gingis Kaan 1187)
aūt coronacionē cuncti tartari q in regionibꝫ alijs diſꝑſi e-
rant venientes ad eū ei⁹ dominio libenti animo ſbdiderūt
Jpe aūt ſbditū ſibi populū prudentiſſiē gubernauit Bre
ui vo tpe prouīcias octo cepit Cū autem per violenciam
ciuitatem cepit aut caſtrū neminem poſt victoriā ſpoliari
ꝑmiſit ſi impio e⁹ ſbiugare ſe ſponte volebant ſecūqꝫ ꝓgre
di ad alias ciuitates capiendas ꝓpter qd miro modo ab ō
nibus amabatur Vidēs aūt ſe ad tantā gloriā ſblimatum
nūcios ad regem quēdam ſuū direxit petens ei⁹ filiā in vx
orem Fuit aūt hoc anno dn̄i m°. cc°. l Jlle aūt hoc ſup̄ mo (1201)
dum indigne tulit dureqꝫ rn̄dit dixit eni ꝙ filiam ſuā poci
us in ignē ꝓiceret ꝙ in vxorē eā traderet ſeruo ſuo Nun-
cios aūt chynchys a conſpectu ſuo turpiter eiecit dicēs di
cite dn̄o veſtro ꝙ q2 ad tantā ſuꝑbiā eleuari ſe p̄ſumpſit vt
filiam dn̄i ſui in vxorē peteret eū amara morte faciā iterire

De ꝯflictu tartaroꝝ cū r̄ge illo ⁊ victoria ipoꝝ Caplꝫ liij.

Qle cū audiſſet chynch⁹ irat⁹ eſt valde et cōgregato
exercitu magno prexit ad t̄rā regis Onchan q p̄ſbiter io-
hānes dr et caſtrametat⁹ eſt in planicie maxiā que dicitur
cāduth miſitqꝫ ad regem vt defenderꝫ ſe Qui cū exercitu
magno deſcendit ad cāpeſtria ad miliaria xx iuxta exerci-

marci pauli lib ꝑ1

tũ tartarorum Tũc chynchus tartaroꝝ rex ꝑcepit incãta-
toribꝫ et aſtrologiſ ſuis q̃lem euẽtũ futuꝝ bellũ habiturum
erat ꝑdicerent Tunc aſtrologi in ꝑtes duas ꝑ longũ ſcin-
dentes arũdinem diuiſiones ipas in t̃ra poſuerũt vnã vo-
cauerunt chyntis et alterã Oncban dixerũtqꝫ regi nob le-
gentibꝫ inuocationibꝫ deoꝝ nutu ipoꝝ due ꝑtes arundis
pugnabunt ad iuicẽ Ille aũt rex victoriã obtineb̃ᵗ in ꝑlio
cꝰ ꝑs ſup alterius ꝑtẽ aſcendet Multitudine vͦ ad ſpecta
culũ ꝯcurrentẽ dũ aſtrologi in libro ſuaꝝ incãtacionũ lege
rent ꝑtes arũdinis ſũt ꝯmote et vna aliã inſurgere videba
tur Tãdem q ꝑs chyntis aſcendit ſup ꝑtem onchã Quo
viſo tartari de futura certificati victoria confortati ſũt val-
de Tercia igitur die cõmiſſum ẽ ꝑliũ et mlti de vtriuſꝫ re-
gis exercitu ꝑierunt chyncis tñ victor extitit ⁊ oncban rex
occiſus fuit Tartari aũt regnũ eiꝰ tõliter ſubiugarũt Reg-
nit vͦ chynchis poſt mortẽ oncban annis ſex In quibus
mltas prouicias acquiſiuit Pꝰ ãnos ſex dũ ꝑ ſuos qͦdã
caſtꝝ expugnaret Ipeꝫ bellãs a ꝓpinq̃ret ad caſtꝝ ſagit
ta in genu ꝑcuſſꝰ eſt ex quo vulnere poſt dies paucos mor
tuus eſt ſepultus qꝫ ẽ in mõte magno alchay vnde deinde
ſepeliuntur omẽs reges magni regni tartaroꝝ ⁊ qui de pro
genie ſunt Si magnꝰ kaam moreret̃ i loco qui ꝑ dietas cẽ
tum diſtaret a mõte alchay corpus eiꝰ ad mõtem ipm de-
ferretur ſepeliendum

De cathalogo regum tartaroꝝ q̃n illoꝝ corꝑa ſepeliunt̃
Caplm quinquageſimumquartũ

Rimꝰ igit̃ tartaroꝝ rex fuit chynſis. Scõs eny. 3ꝰ
bacny. quartꝰ eſu. quĩtꝰ mõgbu. ſextꝰ gublay qui in agro
regnat Cuiꝰ potẽcia ẽ maior oĩm ꝓnoiatoꝝ quiqꝫ ꝑdeceſ-
ſoꝝ eiꝰ Maiꝰ ẽ ipiꝰ dñiũ ſoliꝰ q̃ꝑ fiunt ſemel in vnũ cuncta
regna et dominia xp̃ianoꝝ et ſarracenorum ſicᵘᵗ i hoc libro
ſuo loco manifeſte patebit Quando vero magni kaã cor-
pus tumulandum defertur ad mõtem Mij qui cum eo ad

1202 ⊖ Ung Chan f.

1226 Aug. 17 ⊖ Jingis Chan cũ regnasset A. 25 Greg. Malat. p. 305.
1228 Successit f. Ogtai f.
1245 ⊖ Ogtai
1246 Succ. f. Cayuc
1249 Jun. 21. ⊖ Cayuc

de gublai v. ll. 1.

Hi 2ꝰ, 3ꝰ et 4ꝰ videnᵗ fuisse viceReges q in urbe Cambalu cõmorati sᵗ dũ Jingis posteri abessent in bellis occupati

1251 Jun. 30 Cœpit Mungaca Chan Greg Malat. p. 326
1260 ⊖ Mungaca successit Kublai p. 351

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ſepulchꝝ comitātur homines cūctos quos in via obuios
hn̄t gladio ꝑimūt dicentes Ite dn̄o nr̄o regi in alia vita ſ
uite Tanta eni inſania circūuenti ſunt vt credāt occiſos tē
occaſione ꝓcā in alia vita eiꝯ obſequio mācipandos
Similit̄ equos oīs obuios necnō et defūcti regis equos
electos occidunt vt ipe in vita alia viuos recipiat: Dn̄ āt
corpus mongbu'kaā delatū fuit ad montē milites qui de-
ducebant corpus occaſioē ꝓdicta vltra xx. milia hominū
occiderūt

De generalibꝯ cōſuetudinibꝫ tartaroꝝ Caplm lv.

Tartari coīr nutriūt greges boum iumentoꝝ et ouiū
ꝓpter quod cū gregibꝫ morāt̄ in paſcuis eſtate i mō-
tibus habitant et in locis frigidis vbi paſcua et ligna ſunt
hyeme v̄o ad calidas ſe trāſferunt regiones vbi iuenire poſ
ſunt pro aīālibꝫ pabulū Domūculas ad modū tabnaculo-
rum hn̄t filtro optime clauſas quas ſecū defert vbicūqꝫ ſe
diuertunt que ſic ſūt artificioſe cōpoſite vt de facili plicari
et extendi leuari et deponi et portari valeāt quoꝝ oſtia ad
meridiem ſituant qn̄ domūculas erigūt q̄drigas inſup ha
bent que a camelis trahūt filtro ſic artificioſe cooptas vt
ſi cotidie ſup eos pluat nichil valeat ſb eas madidari Su-
per eas aūt vxores et filios et vtenſilia neccāria deferāt mu
lieres tartaroꝝ viris ſuis fidelissime ſunt Apud eos obſ-
uandū eſt valde vt vir quiſpiā ad ſui ꝓximi vxorem ꝑſuāt
diligentiſſime cauent ne in hac re ſibi iuicem iniuriā faciāt
vel inferāt. quilibet aūt iuxta eoꝝ cōſuetudinē habere pt
vxores tot numero quot nutrire valeat priā tamē vxor ꝓn
cipalior et nobilior reputat̄ ceteris preter ſorores oīs cō-
ſanguineas in trāſuerſalibꝫ lineis vxores accipiunt mortu-
uo patre filiꝯ nouercā ſuam accipe poteſt fratre eciā mor-
tuo cognatam accipit alter frat̄ Nupcias ſolēpnes faciūt
quando traducunt vxores. viri ab vxoribꝫ non accipiunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

marca pauli lib p°

dotem ſed econtrario ipi eis et eaꝝ matribꝫ dotem aptãt ꝓpter vxorum multitudinē hñt inumeros filios Tartarorum vxores in expenſ parum ſũt oneroſe maritis eo ꝙ de ſuis laboribꝫ multa lucrantur Ad familie vo gubnacionē ꝓuide et ad ciboꝝ ꝑparacionē ſollicite ſũt reliqua aũt domus officia ſtudioſe ꝑficiũt Emũt vendunt optiē quecũꝫ emenda ſunt Uiri earum curã dom⁹ eis relinquẽtes venacioni aucupijs atqꝫ armoꝝ belloꝝũqꝫ exꝛcitio ſunt itenti

De armis et veſtibꝫ eoꝝ Caplm lvj.

Arma quibꝫ tartari induunt de forti et ſolido corio cocto ſunt ſiue bubuloꝝ aut alioꝝ aiãlium hñciũ corium ſolidum Clauas et gladios deferũt. ꝓcipue aũt vtũtur arcubꝫ et ſagittis Sunt enim ſagittarij opti ab infãcia docti ſiue periti et aureis veſtibꝫ induuntur deferũtqꝫ ſb veſtibꝫ ſuperioribꝫ pelles delicatas vulpiũ varoꝝ aut eciam armelinoꝝ vtuntur eciã pellibꝫ animaliũ que cebeline dicuntur que delicate nimiũ ſunt aut ꝓcioſe

De cibis cõibus tartarorum Caplm lvij.

Omnia cibaria tartaroꝝ ſunt carnes ⁊ lac Carnes animaliũ mundorum et imundoꝝ Nam equos et canes edunt Similiter et reptilia q̃dam que vulgo dicũtur ratti pharaonis qui in planiciebꝫ e⁹ inueniũt in copia maxima Bibunt eciam lac equoꝝ quod taliter parare nouerunt vt vinum albũ eſſe videatur quod eciã valde ſapidũ eſt vocatur in eorum lingua chemius

De ydolatria et erroribꝫ eorum Capitulũ lviij.

Tartari ꝓ deo colunt vnũ qui võtur Nacygoy quē dominum ẽre putant qui curã gerat ipoꝝ fructuum terre filioꝝ ac gregem ipoꝝum hũc falſũ dominũ maxime tartarus in ꝓpria domo illi⁹ dei ydolum habet de filtro l'

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

panno alio Ipm ãt ydolũ i loco honorabili collocãt Cre
dunt ãt ipm habere vxorẽ et filiũ quibꝫ ydola ſimilit̃ de fil
tro faciũt ydolũ vxoris nacij gay a ſiniſtris ponũt filiũ ve
ro ydoli corã ipo Hec ydola multũ venerãtur qñ ad prã
dium vel ad cenã vadãt ꝑus cũ pinguedine carnis cocte ꝑ
ungunt ora deoꝝ ꝑtem autẽ brodij vel aquã in qua cocte
ſunt carnes aliquid ipiꝰ ex̃ domũ eciã effundũt vt dij ꝑ̃dic
ti recipiant ꝑtem ſuã quo facto ad menſã accedũt Si aliꝰ
tartari moritur filius qui vxorẽ nõ habuit et alteriꝰ filia iu
uencula que virꝝ nõ habuit moriatur pater defũcti pueri
puellã defunctã accipit vxorẽ defũcto filio . pater ipiꝰ pu
elle conſẽſum ꝓ̃bente de hoc aũt cõſcribi faciunt iſtrumen
tum faciũt et depingunt in carta pueꝝ et puellã veſtes de
narios ⁊ vtenſilia mlta ⁊ ſuppellectilẽ variã deinde inſtru
mentũ et picturas cõburũt credũtqꝫ dyabolica cecitate ſe
ducti ꝙ defuncti illi in vita alia ad inuicem cõtrahãt qñ fu
mus cõbuſtarũ cartaꝝ aſcendit in aera Et pro hac re faci
unt ſolẽpnes nupcias de quibꝫ ꝑtes huc illucqꝫ diffũdunt
vt ſpouſus ⁊ ſponſa portionẽ ſuã illaꝝ ꝯmedant nupciarũ
Et ex tunc võ parentes et ꝯſanguinei defũctoꝝ ſic ſe repu
tant affines effectos ac ſi mathematice ille nupcie in veri
tate celebrate fuiſſent

De ſtrẽnuitate et ĩduſtria et fortitudiẽ tartarorum Cap̃ quinquageſimũ nonũ

Sunt tartari in armis ſtrennui valde et in bellꝰ victori
oſi non eni ſunt hoĩes delicati ſed laborioſi valde qñ
ꝓpter bella vel aliquã nccitatem expedit pro exercitu ad
incõmoda tolleranda ceteris hominibꝫ mũdi ꝓmptiores et
fortiores ſunt per menſẽ integrũ ſi opus fuerit nil aliud co
medunt niſi iumentorum lac et carnes aĩalium quas in ve
nacione capiunt Equi eorum ſimiliter herba ſimplici cõ
tentant̃ quã in paſcuis hñt Nec expedit in caũ tali vt eis

blada ſiue pabula alia p̄parent Tota nocte qñꝫ tartari ar
mati ſunt ſuper equos reſident et equi eoꝝ nichilomi⁹ paſ
cuntur vbi inuenta fuerit herba hoīes laborioſiſſi ſūt et cō
tenti modico et optiē ſciunt fortalicia et citates capere: qñ
eos occaſione belloꝝ oportebꝫ magnas vias facere nichil
ſecū portant de ſuis rebꝫ p̄ter arma et deferūt tabnaculū p
uum ſub quo latitāt qñ pluit Quilibet eni ſecū duos flaſ-
cones de corio portat in quibꝫ deferūt lac qđ potant vel bi
bunt vnāqꝫ ollā puulam ꝓ coquēdis carnibꝫ quā vulgari-
ter dicimus pinguatella Si qñqꝫ eciā opus fuerit ad locū
remotū aliquē celerit̄ ꝑuenire per decē dies ab oī cibo coc
to abſtinebūt ſi ꝓpt̄ cibi decoctionē retardari cōtingat it̄
eoꝝ. habent lac ſecum ad modū ſolide paſte qđ in aquam
mittunt in vaſculo et tā diu cū baculo miſcent donec liqueſ
cat quod poſtea bibūt Sepe eciā pro vino ſiue ꝓ defectu
vini vel aque equos fleubotomant ꝓprios et ipoꝝ ſangui
nem bibūt

De ordine exercit⁹ et ſagacitate bellādi Caplm lx.

Ordo aūt exercit⁹ et mod⁹ p̄liandi talis eſt Qñ dux
aliquis p̄ficit̄ exercitui cc milia militum elegꝫ q̄s vult
ꝯmilitones ſiue qui ſcꝫ mille equitibꝫ p̄ſint centuriones et
decinones ſic eni vniūſus exercit⁹ eoꝝ ordinat̄ p mille cē-
tum ꝛ decē Silit̄ decē milibꝫ p̄eſt vn⁹ Hij p̄fecti exercit⁹
conſiliarij ſunt ei⁹ qui decē milibꝫ p̄eſt Centuriones autē
conſiliarij ſunt t̄bui Decuriones v̄o cōſiliarij ſūt cēturio
nis Ita duntaxat vt nullus prepoſitus conſiliarios habe
at vltra decem et hūc modum tenent in magno ꝛ pūo Qñ
vero vn⁹ qui centum milibꝫ p̄eſt vt mille de ſuis eligat Il
le vero mandat tribuno vt eligat centum qui ex quolibet
centenario eligat decē: Quilibet v̄o decurio dat vnū et h
mō mille et decem milibꝫ eligūtur Hoc autem tāto ſerua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

tur ordine vt per eq̄les vices mutantur ſinguli ſcitqꝫ vnuſ-
quiſqꝫ q̄ vice ad hoc eligēdꝰ ſit Quilibꝫ aūt dum eligitur
ſtatim obedꝫ Nō eni in vniuerſo orbe reperiūtur hoīes
tante obediencie ad dn̄os ſuos ſicut ſunt tartari Dū de lo
co ad locū ꝓcedit exercitꝰ ſꝑ a quatuor lateribꝫ eiꝰ ducēti
vel āpliꝰ cuſtodes ſunt ī diſtācia cōgrua ne occurrere poſ-
ſunt hoſtibꝫ īprouiſi Qn̄ aūt in cāpo cū hoſtibꝫ preliātur
ſepe fugā arte ſimulant pꝰ ſe nichilominꝰ ſagittātes donec
inſequentes illuc quo volunt ſic deducāt tunc ſe vnanimiť
ꝯtētes ad hoſtes ď ipſis ſepiſſime victoriā obtinꝫ Se peſe
nim eorū ex h̄ hoſtes cōfuſioni patent dū viciſſe ſe putant
Equi aūt eoꝝ ſic aſſueti ſunt vt ad volūtatē ſeſſoꝝ facilliē
huc illucqꝫ vertantur

De iuſticia ipōrum Caplm lxi.

DE malefactoribꝫ aūt faciūt h̄ mō iuſticiā Si quis fu
ratus fuerit rē ꝑui valoris ſeu p̄cij ꝓpter quā nō me
retur occidi ſeptē vicibꝫ fuſte ceditur aut decē et ſeptē aut
xxvij. aut xxxvij. xlvij ſc̄dm menſurā pc̄ci eſt ꝑcuſſionū nume
rus fiendꝰ vſqꝫ ad centū ſꝑ addendo decē Aliqui tn̄ ex hꝰ
modi ꝑcuſſionibꝫ moriūtur Si quis vō equū furatur. vel
rem aliquam aliā ꝓ qua mereatur occidi ꝑ tranſuerſū mu
cronem ceditur in vētre et occiditur: Si aūt fur p̄t et vult
vltra valorem furti nonieſ ſoluere liberatur a morte Qui
equos et boues et camelos hn̄t ſigna ſua illis pilos īꝓmūt
et ſine cuſtode emittunt tunc ad paſcua Cū aūt redeūt ſi i
ter ſua reperit quis alteriꝰ aīālis dn̄m illiꝰ ſtudꝫ inquirere
vt recipiat cōfeſtim qḋ ſuū eſt minutis vō animalibꝫ paſto
rum cura deputatur hn̄t enim huiuſmoi aīālia ſup̄ modū
pulcherrima Hee ſūt igitur omnes conſuetudines tarta-
rorum Sed quia mōi inter diuerſos populos ſunt ꝯmixti
multas de ſuis ꝯſuetudinibꝫ dimittentes in ꝓuincijs plu-
rimis alioꝝ moribꝫ ſe ꝯformant:

De cāpeſtribꝫ bargi et extremis inſulis Caplm lxij.

R Ecitatis in ꝑte moribꝫ tartaroꝝ nūc ad deſcribendū regiones aliq̄s accedam⁹ poſt diſceſſū a ciuitate Carocorā et a mōte alchay ꝓceditur ꝑ aquilonarē plagā ꝑ cāpeſtria bargy q̄ hn̄t in lōgitudine dietas xl. incole loci vocantur metrich qui ſbiecti ſūt magno kaam et hn̄t tartarorum mores ſunt aūt ſilueſtres hoīēs carnibꝫ veſcunt̄ aīāli um que in venacione capiūt et ſpecialit̄ ceruoꝝ de quibus copiā hn̄t quos eciā domeſticāt et ſcōs domeſticos equitant blado carent et vino In eſtate venacoēꝫ magnā hn̄t auiū et ſilueſtriū aīālium. hyeme v̄o animalia cuncta et volatilia inde diſcedūt ꝓpter frig⁹ maximū regioīs illi⁹. P⁹ t̄minum illaꝝ xl. dietaꝝ ꝑuenitur ad mare occeanū iuxta qd̄ ſunt mōtes ī quibꝫ herodij ſeu falcones ꝑegrine nidos hn̄t qui inde ad magni kaam curiā deferunt̄ In montibꝫ illis nulle alie reperiuntur aues niſi herodij ꝑedci et auium ſpēs altera dicuntur barchelach quibꝫ paſcūtur herodij Aues ille ſunt gn̄des vt ꝑdices et hn̄t pedes papegalli caudā vt rodij ſunt veloces magniq̄ꝫ volat⁹: In inſul̄ aūt maris illius cirfalchi naſcūtur in maxiā ml̄titudine qui ad magnū kaam deferūtur Cirfalchi aūt qui de xp̄ianorum t̄ris deferuntur ad tartareos non portātur ad magnū kaā q2 eis ſupra modū abūdat ſ3 deferuntur ad tartareos alioſ qui armenis et cumanis ſunt affines In ill̄ inſulis que tātum ad aquilonē ſunt poīte Et polus artic⁹ ſtella. que ſcꝫ vulgariter d̄r tromātana eſt eis ad plagā meridionalē

De regno ergimul et de ciuitate ſinguy Caplm lxiij.

O Portet hinc nos redire iteꝝ ad ciuitatē campion de qua ſuperius mēcio facta ē vt alias cōfines ei⁹ prouicias deſcriberem⁹ Poſt r̄ceſſus a cītate cāpion verſ⁹ oriētem itur per dietas quiq̄ꝫ et in illa via de nocte in locis plīmis voces demonū audiuntur Poſt dietas v̄o quiq̄ꝫ iuc-

nitur regnum erginul qđ eſt in ꝓuincia mag̃ tanguth qđ
regnum magno kaam ſbiectũ eſt Ibi ſunt xp̄iani neſtori-
ni ydolatre et alij ſectatores legis machometti Multe ci-
uitates et caſtra ml'ta ſunt ibi v̄ſus ſyrochũ inter orientalē
et meridionalē plagā itur ad ꝓuinciā talchay prius tñ̄ in-
uenitur ciuitas ſinguy magno kaam tributaria vbi ſili'r̃ ſũt
xp̄iani neſtorini ydolatre et alij ſectatores leg̃ machomet
ti Ibi ſunt boues ſilueſtres pulcherrimi grãdes velut ele
phantes pilos hñt ꝑ corpus vndiqȝ albos preter dorſũ et i
bi .ſ. in dorſo nigros hñt pylos longitudinis palmoꝝ triũ
Multiqȝ ex bobȝ iſtis domeſtici ſũt et domiti et ad defe-
rendum maxiā onera aſſueti: Alij aũt alligant̃ ad aratra
qui pre mirabili fortitudine ml'tum opis in aratura t̃re in
breui ꝑficiunt tp̄e: In hac p̄te muſcatũ habetur meliꝰ qđ
eſt in mũdo quod ab aiāli quodā habetur Eſt eni tale ani
mal quoddā pulchꝝ valde magnitudinem hñs gatte Pi
los groſſos vt ceruus et pedes vt gatta Dentes aũt qua-
tuor ſcȝ duos ſuperius et duos īferiꝰ longitudinis triũ di-
gitorum Hoc animal iuxta vmbilicum int̃ carnem et cutē
veſicam habet ſanguine plenā Et ille ſanguis eſt muſcatũ
de quo tantus odor exalat et de hijs eſt ibi ml'titudo max
ima Incole regionis illiꝰ ydolatre ſunt et libidinoſi ſecta
tores legis machometti et nigros pilos habētes Viri im-
belles ſũt ſꝫ pilos ſolum hñt circa labia et naſũ habent ꝑuũ
et nigros capillos hñtes: Mulieres pulchre ſunt et albe
valde Viri vxores quer̃t pulchras magis ꝙ nobiles Nā
nobilis et magnꝰ vir vxorē accipit pauperē ſi pulchra eſt ⁊
mater illi dotē dat Negociatores ml'ti et artifices ibi ml'-
ti ſunt Habet aũt ꝓuincia in lōgitudine dietas xxv. et eſt
fertilis valde. ibi ſũt fagiani in duplo maiores ꝙ in ytalia
et hñt caudas lōgitudinis decē vl' nouē palmoꝝ. aut octo
ſiue nouem ſiue ſeptem ad minus Eciā faſſiones qui i mg̃
nitudine noſtris ſunt ſimiles Multas alias aues hñt pul

cherrimas diuerſaꝝ ſpēꝝ pennas hñtes pulchras diuerſ
et pulcherrimis coloribꝫ variatas

De ꝓuincia egrigaya Caplm̄ lxiiij.

DEinde ꝑtñſactis octo dietis vltra ꝓuinciā ergymul
ad orientem occurrit prouincia egrigaya In q̄ ſunt
ciuitates mł̄te et opida Eſt ciuitas de ꝓuincia magna tā
guth cꝰ ꝓncipalioꝛ ciuitas eſt colatia Incole ydolatre ſūt
ꝑter aliquos xp̄ianos neſtoꝛinos quı̄ ̄tres ibi baſilicas ha
bent Sunt aūt ſbiecte magno kaam: In citate colacia fi-
unt panni qui dicunt̄ zambelotti de lana alba et pulchrio-
res cameloꝝ pil' pulchriores qui fiunt ı̄ mundo qui ad pro
uincias alias per negociatores deferūtur.

De prouincia tenduch et og et magog et cyagomoꝝ Ca-
pitulum ſexageſimū quintū:

NArſū relicta ꝓuincia egrigaya ꝑuenitur ad orienta
lem plagā ad ꝓuinciam tenduch vbi ſūt ciuitates et
mł̄ta caſtra vbi manere ꝯſueuerat rex ille magnꝰ ı̄ oꝛbe no
minatiſſimꝰ qui dicebatur a latinis p̄ſbiter iohānes: Eſt
aūt ꝓuicia illa magna kaā tributaria Eſt tñ ibi rex vnꝰ de
ꝓgenie illiꝰ regis qui adhuc preſbit̄ iohānes d̄r. cui nomē
eſt georgiꝰ Dēs magni kaam pꝰ mortē illiꝰ reg̃ qui a chyn
chys in ꝑlio occiſus fuit filias ſuas ill' regibꝫ tradiderūt vx-
oꝛes Et lꝫ quidā ſint ibi ydolatre et aliqui q̄ viuāt iuxta le
gem miſerabil' machometti maioꝛ tñ ꝑs populi ꝓuincie fi
dem xp̄ianā tenet et hij xp̄iani in tota patria dicūt̄ et doı̄-
natur inter eos tñ gēs quedā ē q̄ habet hoı̄ēs pulchrioꝛes
et in negociationibꝰ ſagacioꝛes que ı̄ tota ꝓuincia alibi va
leant repiri In illis ꝑtibus ſunt regiones que dn̄r gog et
magog Gog in lingua ſua noı̄nant vng magog vō mūgul
In hijs locis ſeu partibꝫ ſunt regiones in quibus reperit̄
lapis laſuli ex quo fit aſuxium peroptimū In hac ꝓuicia

ſunt panni de auro et ſerico diuerſaꝝ manerierū pulcher-
rimi valde Eſt ibi ciuitas vbi fiunt arma pulcherriā ꝛ op
tima oīm͂ generū pro exercitibꝫ neccāria: In hui⁹ ꝓuincie
montibꝫ ſunt magne argēti minere Ibi eciā ſunt venacio
nes magne ꝓpter mltitudinē ſilueſtriū ſiluarū vōtur āt re
gio mōcium edidiſti Ultra vͦ hāc ciuitatē ad dietas treſ
inueitur ciuitas cyangomor. in qua ē palaciū maximū In
quo magnus kaam hitat qn̄ ad illā ciuitatē accedit Sepe
eni illuc vadit qꝛ iuxta citatem lacune ſūt. in quibꝫ cigni et
grues faſiani et ꝑdices ſunt aues qꝫ copioſe habentur Ip
ſe aūt rex cū gyrfalchis et herodijs ſeu falconibꝫ ſuis ī cap
tura auium delectabilit̄ recreatur Sūt ibi grues manieꝝ
quinqꝫ Pͥā maneries gruis hꝫ alas magnas totaliter vt
corui Secūd⁹ habꝫ maiores alas ceteris et pulchras pen
ne alarū īparū plene ſunt oculis rotōdis et ſunt aurei colo
ris atqꝫ fulgorī vt ſūt apud nos caude pauonū Oculos ha
bent coloris varij albi ſcꝫ ꝛ nigri ꝛ acuti Tercia maneries
habꝫ grues nr̄is de ytalia ſimiles Quarta vͦ habꝫ grues
ꝑuas hn̄tes pēnas longas pulcherriās rubro colore nigro
qꝫ ꝑmixtas Quintaqꝫ maneries hꝫ grues coloris griſei q̄
oculos rubros ac nigros hn̄t et magne ſunt valde Iuxta
ciuitatem hāc eſt quedā vallis ī qua in diuͥ domūculis ꝑ-
dices ſeruantur ī copia maxiā que ab homībꝫ cuſtodiunt̄
ad hoc miſteriū deputati vt eoꝝ copiā hēat rex qn̄cūqꝫ ad
p̄dictam venit ciuitatē

De ciuitate cyandu et de nemore regali quod eſt iuxta eā
et de feſtis tartarorū Caplm̄ lxvi.

Poſt regreſſum a ciuitate Cyagamorū ad tres dietaſ
ad aquilonem repitur. ciuitas cyandu quā edificauit mag
nus kaam. cubli in qua eſt mormoreū pallacium maximū
et pulcherrimū Cui⁹ aule et camere auro ornate ſūt ꝛ mlt̄
ta varietate depicte Iuxta pallacium ē nem⁹ regale mar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

moꝛeis vndiqꝫ cinctū muris hn̄tibus in gyro miliaria xv.
In quo nemoꝛe ſūt fontes et flumiā et pꝛata ml'ta Ibi ſūt
cerui dāmule capꝛoli vt ſint gyrfalchis ⁊ falconibꝫ regꝭ in ci
bum quando ibi in vna mutacione ſeruāt' Nūqꝫ ſunt ibi i
illa mutacione ſil' gyrfalchi ducenti et amplꝰ et rex ſingul'
ſeptimanis eos pſonalit' viſitat Sepe aūt venat' ibi rex et
ſuper equū ſuū in quo ſedet poſt ſe defert domeſticū leop=
dum quē ad ceruū l'ad dāmulā ꝓuocat captāqꝫ ab eo beſ
tiam gyrfalchis tradit atqꝫ in hūc modū ſepe in t'li ſolacio
delectat' In medio nemoꝛis habet rex magnꝰ domū vnā
pulcherrimā de arundinibꝫ cōpoſitā intꝰ ⁊ foꝛis totaliter
deauratā et picturis varijs deoꝛnatā vel adoꝛnatā q̄ pictu
re ſunt ſic diligenter ſuplinite vernice vt nullatenꝰ poſſint
deleri a pluuia Eſt aūt domꝰ tota ꝯpoſita tanta artis iduſ
tria vt leuari deponi ꝯponiqꝫ valeat et diſſolui ſine aliquo
detrimento Cū āt erigit' et ꝯponitur ad modū tentoꝛioꝛū
ducentis et āplius funicul' firmatis ſuſtētatur Arūdines
v̄o ex quibꝫ hec domꝰ fit in lōgitudine hn̄t paſſus xv. ⁊ in
groſſicie vltra palmos tres De hijs ſunt columpne trabe
cule et clauſure deſuper eciā hijs arūdinibꝫ tegitur tō do=
mus diuidūt enī arūdines iux̄ nodos et ps illa ſup mediū
ſcinditur et de ſciſſura qualibꝫ due tegule fiūt q̄ ſup̄ domū
cōpoſite domū a pluuia ꝓtegūt et aquā emittunt inferius
Magnus āt kaam tribꝫ menſibus āni locū illum ihabitat
ſcꝫ in iunio iulio et auguſto qꝛ ibi eſt tēperies aeris magna
eſtasqꝫ caret ardoꝛibꝫ Hijs g° menſibꝫ domꝰ erecta manꝫ
ceteris vero depoſita et ꝯuoluta buat' Die āt xviij. auguſ
ti magnꝰ kaam de ciuitate cyandu diſcedens ad locu ꝓfi=
ciſcitur vt dijs ſolēpne ſacrificiū imolet putans ob h' obti=
nere ab ipis vt ipe et vxoꝛes eiꝰ et animalia cūcta q̄ poſſi=
dent obſuentur Habet aūt rex armēta magna equoꝝ al=
boꝛum in quibꝫ habet equas albas vltra decē milia Ipſe
aūt in die feſtiuitatis equaꝝ lac in copia maxiā in vaſis no

biſibꝫ ipis ꝑparatur ⁊ ipe rex manibꝫ ꝓpꝑijs mſtum lactis huc illucqꝫ diffundit et ꝓ honore ſuoꝝ deoꝝ dicũtqꝫ magi ꝙ dij bibũt lac effuſũ et ꝓpter hui⁹ ſacrificiũ cũcta que ad eum ꝑtinent conſeruant et augent Poſt ſacrificiũ nephã dum bibit rex de lacte albaꝝ equaru nulliqꝫ alteri illa die ꝑmittitur bibere niſi hijs qui de ꝓgenie ei⁹ ſunt et vni illius regionis ppl'o qui dicit̃ oriath cui huiuſmoi ꝑuilegium a chynchis ipi kaã magno fuit conceſſũ in honore cuiuſdã magne victorie quã ppl's ille obtinuit ꝓ honoẽ Cynchis hic igit̃ ritus die xviij auguſti in ꝑpetuum obſuat̃ Equi ãt illi cũ eq̃bꝫ albis in tãta reuerẽcia hñtur a ppl'o vt quã do ꝑ cãpeſtria trãſibũt vbi coꝝ ſunt paſcua null⁹ iter in faciens preſuãt trãſire donec oĩa armenta trãſierũt ¶ Nota i hac ꝓuincia ꝯmedũtur hoĩm carnes qui ſunt a iuſticia pb lica interfecti Eoꝝ aũt qui ex ĩfirmitate diſcedũt carnes comedere nolunt Habet magn⁹ kaam magos qui dyabolica arte faciunt tñbras ĩ aere apparere ſup̃ palaciũ reg̃ lux eſt. faciunt eciã ſepe dũ rex eſt ad mẽſam vt cyphy ei⁹ aurei arte demonũ de mẽſa que ĩ medio aule eſt eleuãt̃ et nl' lo coopante hoĩe añ ipm in ei⁹ menſa ponũtur dicunt ãt h̃ ſe facere poſſe ex v̾tute ſcitatis coꝝ Dñ vero hij magi feſta ſuis ydolis faciunt recipiũt a rege arietes habentes capita nigra. lignaꝫ aloes et thus vt dijs ſuis odoriferũ ſacrificium offerãt et coctas carnes offerunt ydolis cũ cãtu ⁊ leticia maxima aquã v̾o decoctionis carniũ añ ipm diffundunt ſicqꝫ aſſerunt deoꝝ ſuorum clemẽciã inclinari vt terris fertilitatem prebere dignent̃ :

De mõchis quibuſdã ydolatris Caplm lxvij.

In regione illa multi ſunt monachi ydoloꝝ cultui deputati Eſt ãt ibi monaſteriũ magnũ valde qđ pre ſua mg̃nitudine videtur eſſe q̃dã ciuitas ꝑua in quo ſunt circa duo milia monachoꝝ ſeruienciũ ydolis qui ꝑter ꝯſuetudinẽ

laycoꝝ capita barbasqꝫ radunt et religioſoribꝫ veſtibꝫ in
duūtur Hij in feſtiuitatibꝫ ſuoꝝ ydolorum faciunt cant⁹
maximos et accendūt in templo ſuo ꝓpbano luiāria mul
ta Sunt et alibi in regione ipa alij monachi p̄ter illos m̄l
ti et varij ydolatre / quoꝝ quidā m̄ltas h̄nt vxores / quidā
autē caſte viuūt ꝓ ſuorum deoꝝ honore vitam aſprimam
ſeruant nec ꝯmedunt niſi furfur aqua mixtū . veſtiūtur āt
pannis rudiſſimis et aſprimis coloris nigri et ſup duriſſiā
ſtramenta dormiunt Sūt eciam alij monachi ydolatre q
laxiores obſeruācias tenēt hos mōchos ydolatras ſic du
re viuentes hereticos reputant dicētes eos nō ſecundum
formam debitam colere deos ſuos

Explicit liber primus

Incipiunt capitula libri ſecundi

PRimū capl'm continet de potencia et magni
ficencia reg cublay maximi tartaroꝝ
Secundū qualiter nayam contra regem cub
lay p̄ſumpſit inſurgere
Tercium quō rex Cublay ſe pparauit ad obuiandū illi
Quartū q̄lit̄ pugnauerunt ſil' ꝛ quō deuict⁹ eſt nayam
Quintum ꝯtinet de morte nayam
Sextum qualit̄ cublay rex ipoſuit ſilenciū iudeis qui ſa
lutifere crucis vexillo ex ꝓbrare p̄ſumpſerunt
Septimū q̄lit̄ remunerat magnus kaā milites ſuos quan
do victoriā obtinent
Octauum de forma cublay regis et vxorum et de filijs ꝛ ā
cillis
Nonum de mirabili pallacio ei⁹ quod eſt in cābalu et de
mira ei⁹ amenitate

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Decimū continet deſcriptionē de citate cambalu
Undeci^m de ſburbijs et maxis marcacōibꝫ citatꝭ cābalu:
Duodecmū q̄lit pſona kaam magnifice cuſtoditur
Decimumtcium de magnificēcia ꝯuiuioꝝ ei⁹
Decimumq̄rtum de feſto mag⁹ natal' reg̃ et de magnificē
cia veſtium militum curie ei⁹
Decimumquītum de feſto alio mag⁹ q̄n fit in kl' februarij
Decimumſextum de aiālibꝫ ſilueſtribꝫ q̄ a venatoribꝫ cer
to tpe āni ad curiā reg̃ magni mittantur
Decimūſeptimū de leonibꝫ leopdis linteis aquil' ad venā
dum cū homibꝫ aſſuetis
Decimumoctauū de magnifica venacioē ad beſtias
Decimūnonum de aucupio ſiue venacione ei⁹ ad aues
Uiceſimum de mirabilibus tentorijs ei⁹
Uiceſimūꝑmum de moneta magni kaam ⁊ de inexiſtima
bili copia diuiciaꝝ eius
Uiceſimūſecundū de xii ꝑfectis ꝓuinciaꝝ et de officio et
palacio eoꝝ
Uiceſimūtciū de curſoribꝫ magni kaam ⁊ de multitudiē
et ordine māſionū p' ipoꝝ receptione
Uiceſimūq̄rtum de ꝓuidencia reg̃ ad obuiādū ſterilita-
ti et cariſtie tpibꝫ et de pietate e⁹ ad ſbditos egentes
Uiceſimūquintū de potioē q̄ loco vini fit ī ꝓuicia cathay
Uiceſimūſextum de lapidib⁹ qui ardent vt ligna
Uiceſimūſeptimū de fluiē magno pulſāciū ⁊ pulcherriō
ponte ei⁹
Uice^m oct. de b'ui q̄dā dſcriptioē ptis vni⁹ ꝓuicie cathay
Uiceſimūnonum cōtinet de regione tanfu
Triceſimū de caſtro caycui ⁊ qualit rex ei⁹ ꝓditorie cap-
tus fuit et oblatus hoſti ſuo qui dicit pſbiter iohānes
Trice^m ꝑmū de fluiē magno coromorā et de circūiacēte re
Triceſimumſecundū de ciuitate quingyanfu gione
Triceſimūtcium de ꝓuincia chūchym

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

marc⁹ paulo lib 2.

Triceſimũquartum de ꝓuincia alchalech
Triceſimumquintum de ꝓuincia ſindifa
Triceſimũſextum de ꝓuincia thebeth
Triceſimũſeptimũ de r̃gione alia ꝓuīcie tlibeth et quadā ei⁹ turpi cõſuetudine
Triceſimũoctauũ de ꝓuincia cayndu
Triceſimũnonũ de ꝓuincia cãmam
Quadrageſimũ de regione quadã ꝓuincie tormã in q̃ colubri magni ſunt
Quadrageſimũprimũ de ꝓuincia ardandan
Quadrageſimũſcđꝫ de p̄lio magno qđ fuit int̃ tartaros ⁊ et regē myen et de victoria tartaroꝝ
Quadrageſimũterciũ de regione quadã ſilueſtri et ꝓuincia myen et de ſepulchro pulcherrimo regis
Quadrageſimũquartũ de ꝓuincia bangala
Quadrageſimũquintũ de ꝓuincia tangigu
Quadrageſimũſextum de ꝓuincia amu
Quadrageſimũſeptimũ de ꝓuincia tolomã
Quadrageſimumoctauũ de ꝓuincia cynguy
Quadrag eſimum nonũ de ciuitatibꝫ chancauſu chyanglu cyangli
Quinquageſimũ de citate tadifu et ſyngurnatu
Quinquageſimũprimũ de magno flumiē caromaiã et de ciuitatibꝫ coygam et caygin
Quinquageſimũſecũdũ de nobiliſſiã ꝓuincia mãgy ⁊ ꝑmo de pietate et iuſticia ei⁹ regis
Quinq̃geſimũterciũ qualit̃ boiam princeps magni kaam exercitus deuicit ꝓuinciã mangy et eã ſuo dñio ſbiugauit
Quinquageſimũquartum de ciuitate chorgungin
Quinquageſimumquitũ de ciuitatibꝫ panthy et chayn
Quinquageſimũſextũ de ciuitatibꝫ tyngu et yangui
Quinq̃geſimũſeptimũ qualit̃ ciuitas ſianfu cũ machinis capta fuit

11

Quinquageſimũoctauũ de ciuitate ſyngui et de fluiē mḡno quyam et de innumerabili multitudiē nauiũ et qualiter ciues ei9 occiſi ſunt oms qui occiderīt tartaroꝝ exercitum
Quiquageſimumnonũ de ciuitate cyagin dormiētē
Sexageſimum de ciuitate cygianfu
Sexageſimũ pmũ de ciuitate chyngingui
Sexageſimũſecũdum de nobili ciuitate ſyngui
Sexageſimumtēcium de nobiliſſiā citate quynſay
Sexageſimumquartũ de ꝓuentibꝫ quos recipit magn9 kaam de quynſay et de ꝓuincia mãgu
Sexageſimũquintum de ciuitate tãpigui et de alijs ciuitatibꝫ plurimis
Sexageſimũſextum de regno ſynguy
Sexageſimũſeptimum de ciuitatibꝫ queſymfu et vnḡ
Sexageſimũoctauum de ciuitate fuguy
Sexageſimumnonum de ciuitate chayren ⁊ nobiliſſimo portu ei9 et de ciuitate tyguy
Explicit tabula ſecundi libri

Incipit feliciter ſecund9 liber de potencia cublay et regi maximi tartaroꝝ Capitulũ primum

In libri hui9 ſecundi ꝯſequēcia mõſtrare curabo magnificenciã cublay regi maximi tartaroꝝ qui vſqꝫ ad tēp9 ꝯpilationis hui9 libri regnare dinoſcit Cui9 potencia maior apparet eē in diuicijs in dnacione ẗrarum et in pſidencia multitudinis ẗum pſonaꝝ ꝙ cuiuſcũqꝫ alteri9 regi vel principis cunctis retro tēporibꝫ referat̄ ſicut manifeſte in capl'is ſequentibꝫ apparebit Eſt ãt hic cublay kaam .i. dñancium dñs de ꝓgenie cynchis regi et ſext9 eſt kaam vt ex ſupdictis apparet 1.54
Cepit ãt regnare ãno dñi nri ihu xpi m. cc lvi. et ſapiã et ꝓbitate ſua regnum obtinuit Nã quidã ex fratribus et conſãguineis ei9 ipꝫ ne regnarꝫ et conati ſunt im
1256
regnauit 42 Ais Mãdevil fol. 40

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

pedire ſibi āt de iure regnū debat᷑ Eſt āt in armis ſtrēnu
us v̄tute robuſt⁹ ꝯſilio pollens et in exercit⁹ ac ppl'i gubna
cione ꝓuid⁹ ac diſcretus Nā añq̃ʒ regni coronā acciperʒ
ſepe egrediebatur ad bella et in oībʒ ꝓbiter ſe gerebat ex
quo āt obtinuit non niſi ſel' ꝓceſſit ad bellum ſʒ filios ſuos
dirigit vel barones

Qualit᷑ nayam ꝯ̄ cublay ꝓ̄ſūpſit inſurgere Caplʒ ſcōm

Auſa āt hec eſt ꝓpter qd ſel' ex quo ē egreſſ⁹ ad pug
nam anno dn̄i .m°. cc°. lxxvi°. patru⁹ ſuus quidā no- 1276
mine nayam etatꝭ ānoꝝ triginta m̄ltis regionibʒ ⁊ ppl'is p̄
erat cogitauit iuuenili etate ꝯmot⁹ ꝯ̄ alium dn̄ʒ cublay ſub
ito cū exercitu maxiō Ad h̄ āt requiſiuit regem noīe cay-
du qui nepos erat cublay regꝭ ſʒ ipm exoſū h̄ebat qui rebel
lioni ꝯſenſum adhibens pmiſit ſe pſonalit᷑ iteꝝ cum illo cū
centum milibʒ militū Et cōdixerunt iuicē in q̄dam plani-
cie cum ſuis exercitibus ꝯuenire vt ſil' poſtmodū ſbito ter
ras regꝭ inuaderent Nayam āt cōgregatis q̄tuor centū mi-
libus militum ad deſignatum venit locū et ibi caydu ʒ preſ
tolabatur regꝭ aduentum

Qualiter cublay ad obuiādū illi ſe ꝑparauit Caplm 3ᵐ

Nterea cublay rex cuncta didicit q̄ p illos ordinata
fuerant et in illo ſup huiuſmoī cōſpiracioē in nullo p
territus Iurauit ſe nunq̄ʒ coronā delaturꝫ niſi de illa ſe ꝓ
dicoē et audacia vindicaret In viginti duobʒ diebʒ con-
gregauit ccc. ⁊ lx milia militū et peditū cētū milia de hijs
qui vicini erant in ciuitate camblau Cā āt hec fuit quare
maiorem n̄ ꝯuocauit exercitū qꝛ ſbito voluit ex deſperato
irruere vel ſi diuci⁹ fuiſſent in cōgregacione āplioris exer
citus imorati ad nayam noticiā ꝑueniſſet ex h̄ forte retro-
ceſſiſſent oīs aut ad tuciora loca ſuum exercitū tr̄ſtuliſſʒ
Ideoqʒ noluit exercit⁹ ſuos quo ad expugnandū diūſas
ciuitates et prouincias vocare Nam tantam ꝑoſſet mili-
ciam et peditū multitudinem in paucis menſibus congre

gare Et pre ſtupore gētis innumere quaſi icredibile vide-
retur Interim rex mādauit vias oīs tāta diligencia cuſ-
todiri vt nayam ipiꝰ ꝓꝑacionē et aduentū oīno ꝑſcire non
poſſet Euntes eni et redeuntes a regis cuſtodibꝫ tenebā-
tur ꝓpter quod nayam de eiꝰ occurſu ꝑſcius eſſe non po-
tuit Cōſuluit aūt rex cublay aſtrologos ſuꝑ exitū vie ſue
qui oīs de cōi iudicio rñderūt ꝙ honorabiliter de hoſti-
bus triūphar et

Qualiter pugnauerunt ſil' et deuictꝰ ē nayam Caplꝫ iiij.

Igitur cublay cōgregato exercitu ſuo caſtra mouit ⁊
in diebꝫ viginti ꝑuenit ad planiciem vbi nayam et caydu
regis exercitus expectabat Nocte aūt iuxta collem quā-
dam qui erat exercitꝰ ppl's vō nayā ꝑ planiciem diffuſꝰ in
ermis erat ſolacijs vacans et neqꝙ de periculo ſe preuide-
bat maneāt facto cublay rex aſcendit in collē cunctoſqꝫ ex-
ercitus ſui milites diſtixit in xij acies ita vt quelibet acies
triginta milia militū contineret pedites iuxta milites tali
ordine collocauit vt in quibuſlibet aciebꝫ duo pedites te-
nentes lanceas hincinde ad vniꝰ milit latera ponerentur
donec peditū numerꝰ cōpleret Rex āt in mirabili caſtro
ligneo erat qd ab elephantibꝫ quatuor portabat vbi erat
regale vexillum cum aūt exercitꝰ nayam vidiſſet inſignia
⁊ exercitum cublay vehement expauit nondū eni venerat
exercitꝰ Caydu Nayam vō ſb tentorio cū cōcubina quā
ſecū adduxerat dormiebat Excitatꝰ a ſuis modicū timu-
it Nichilominꝰ tñ ꝙ cito potuit dū deſcenderūt illi ipe ſu-
as acies ordinauit Cublay in circuitu exēcitꝰ diſponit aci-
es Eſt āt cōſuetudo oīm tartaroꝝ tubis ꝑmitꝰ clangere ⁊
tangere cūcta inſtrumēta ac alta voce clamare Et poſtea
ad ſonitum nataxorū ꝑncipis inchoare bellū tminat vtri-
uſqꝫ exercitꝰ cantelenis reg cublay naccara ſonarunt ⁊ tē-
ꝑtes contra ſe īuicem irruētes in ꝑliū Erat āt in aere ſagit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

dyaza pauli lib 2^a

tarum tã inextimabilis mltitudo vt ymbres poci⁹ q̄ sagit
te viderent : Quibꝫ effuſis cū gladijs et lanceis et clauis
pugnare ceperunt Erat nayam ꝓfeſſione xp̄ian⁹ ſ; non o
perum fidei imitator et in ſuo principali vexillo crucis de
ferebat ſignum mltos qꝫ xp̄ianos ſecū habebat a mane āt
vſqꝫ ad meridiē ꝯmiſſum ē ꝑlium ꝛ mlti ex vtroqꝫ ꝑlio cor
ruerunt Tādem deficiēte ac ēgiūſāte pplo nayam cublay
victor extitit et in fuga ip̄a multitudo exercit⁹ mirabilis ē
occiſa Nayā vero capt⁹ eſt et regi oblatus

De morte nayam Capl'ꝫ quintum

REx vero cublay p̄cepit vt cōfeſtim nayam occideret
ſicut dn̄i ſui ꝓditor et rebellis ſ; q2 de ꝓgenie ei⁹ fuit
noluit vt ſanguis ſtirpis ſue regie funderet ne terra ſāgui-
nem regium biberet aut ſol vel aer quitq̄ de regali ꝓſapi-
a videret occidi fecitqꝫ eū in tapeto inuolui et iuolutū liga
ri ligatūqꝫ tā diu huc illucqꝫ deduci et agitari donec ſedu-
lo anhelitu necaret Mortuo aūt nayā cuncti barones e⁹
et principes et populi qui potuerunt euadere iter quos fu
erunt xp̄iani multi et regi Cublay dn̄io ſe totaliter ſbdide
runt Quatuor igitur tūc ꝓuincias obtinuit rex cublay q̄-
rum iſta noīā ſūt ſciꝫ futorcia Cauly Raſcol et ſinchitra

Qualit̄ rex cublay ſilenciū ſarracenis et iudeis imponit qui ſalutifere crucis vexillo exprobrare preſumpſerant Capitulum ſextum

IUdei vō et ſarraceni qui in exercitu cublay fuerant
cepunt xp̄ianis qui cū nayam venerant exꝓbrare q̄
xp̄s ſuus c⁹ crucem nayā habuerat in vexillo ei et ſuis aux
iliari non potuit ꝛ ſic cotidie xp̄i non verentes irridere po
tenciam xp̄ianis tedium inferebāt/ xp̄iani vero qui ad re-
gis obediencia venerāt ei ſuper h̓ de moleſtia querimo-
mon iam obtulerunt Qui cum xp̄ianis iudeos et ſarrace-

nos aduocās xp̄ianis ſic ait Si de⁹ veſter ⁊ ei⁹ crux nolu-
it ⁋Nayā ferre pſidiū nolite erubeſcere qm̄ de⁹ bonus iiuſ
ticie et iniquitati non debet prōcinari ⁋Nayā dn̄i ſui ꝓdi-
tor extitit et iiuſticie rebellis et dei vr̄i in ſua malicia iplo-
rabat auxilia . deus aūt veſter qui bon⁹ ē noluit ei⁹ fauere
crimibus ꝓpter qd̄ iudeis omnibꝫ et ſarracenis mādo vt
nullus ꝑ hac re dn̄i crucem vel deū veſtꝛ blaſphemare p̄-
ſumat Sicqꝫ fcm̄ eſt vt illi deinceps ab hui⁹ ex ꝓbracione
ceſſarent Cublay āt rex victor ad ciuitatē ſuā cābalu ē re-
uerſus neqꝫ de cet̄o ampli⁹ eſt cū exercitu contra hoſtes e
greſſus ſ filios ſuos vel barones quocūqꝫ eſt nccē cum ex
ercitibus mittit

Qualiter chaam magn⁹ rex milites ſuos qn̄ victoriā ob-
tinent remunerat Caplm̄ ſeptimum

Prefectos āt ſuoꝝ exercituum qn̄ victoriam in bello
obtinent hoc mō honorat Cum eni qui p̄erat centū
militibꝫ mille militibꝫ preficit et ſic ḡdatim reliquos ꝓmo
uit donatqꝫ illis dona aurea et argentea vaſa atqꝫ tabulas
priuilegioꝝ et grāꝝ aureas vel argenteas Quid illis con
cedatur in ſculptura ip̄reſſa tabule ꝯtinentes ⁋Nam ex v-
no latere l̄rē hui⁹ tenoris ſunt ꝓpter dei magni v̄tutem et
ꝓpter ḡciam magnā quā nr̄ō impatori cōtulit nomē mag-
ni kaam bn̄dictum ſit In alio v̄o latere inſculpta eſt yma-
go leonis cū ſole et luna vel ymago gyrfalchi aut aīālium
diuerſoꝝ Quicūqꝫ eni habet ymaginē leonis cū ſole ⁊ lu-
na in tabula qn̄ in publico ꝓcedit defertur pallium ſuper
eū in ſignū auctoritatis magne Qui āt girfalchi ymaginē
pōt ſecū ducere de loco ad locū vniuerſā vel principis mili
ciam ſicqꝫ optimo modo cūcta veſtimēta ſunt quibꝫ habē-
tibus tabulas debeat obediri Si quis aūt nō ad omnia ſe
cundū volūtatem hn̄ti tabulas nō obediret ꝓut ſcꝫ requi
rit ei⁹ aū.tas tq̄ rebellis magni kaam morte morietur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

De forma regꝭ cublay et de vxoribꝫ et filijs et ācillis Ca-
pitulum octauum

REx magnus cublay pulcher ē valde in ſtatura medi
ocris neqꝫ pinguis nimiū neqꝫ macilentus faciem ha
bꝫ rotundā et candidā et oculos nigros naſum pulcherri-
mum atqꝫ per ſingula corpis ſui membra ꝓportionis ē op
time Habet āt vxores quatuor q̄s vocat legittimas Pri-
mogenitus ei⁹ ex prima dēt in regno ſuccedere Quelibet
āt harum quatuor curiā ꝑ ſe regalem habet in palacio ſuo
ꝓprio habet eni vnaq̄qꝫ illaꝝ ācillas trecentas electas m̄l
toſqꝫ miſtros enuchos alioſqꝫ familiares inumeros adeo
vt in cuiuſlibet ip̄aꝝ familia viri et mulieres ſint circa de-
cem milia Inſuꝑ habet rex cōcubinas m̄ltas Eſt eni int
tartaros natio vna que dr̄ vnctas mulieres habere valde
decoras et moribꝫ optimis adornatas de quibꝫ tenet ī pa-
lacio vno numero centū que ſunt ſb̄ cura nobilium matro-
narum que circa cuſtodiā curā hn̄t diligentē et oꝫ vt vide-
ant ſi infirmitatē vel maculā hn̄t que aūt hui⁹ defectu cor-
poris carent pro rege ſeruātur Sex āt ex ip̄is tribꝫ diebꝫ
regalis camere cuſtodiā hn̄t Et dū rex ingreditur ad qui
etem et qn̄ ſurgit ei aſſiſtunt et in eius cubiculo dormiunt
Quarta v̄o die ſex alie primis ſuccedūt et tribꝫ diebus ac
noctibus in ſimili miſterio occupant̄ ⁊ ſic alt̄natim ī terci-
um ſex alie p̄cedentibꝫ ſuccedūt alie . et ſic ſucceſſiue ſucce
dunt donec numer⁹ .c. cōpleat̄ De q̄tuor v̄o p̄fatis vxori
bus habet rex filios xxij. p̄mogenit⁹ āt prime vxoris vo-
catur chynchys qui ſuccedere imperio debuerat ſꝫ q2 pre-
mortu⁹ eſt patri filio ei⁹ Chemur debet̄ ſucceſſio q2 fili⁹
p̄mogeniti eſt Eſt āt chemur probꝫ et ſtrenuu⁹ et prudēs
valde plureſqꝫ iā victorias obtinuit De ancillis āt habet
cublay rex filios xxv. ꝓbos valde qui omnes magni baro
nes ſunt ¶ De pallacio ei⁹ mirabili quod eſt in
cābalu et de mira loci illi⁹ amenitate Capl'm nonum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

TRibus mēſibꝫ ſcꝫ decēbri ianuario et februario cu-
blay rex in regali ciuitate cōtinue immorat̄ In q̄ ē
huiuſmodi regale palacium p̄iō tocius palacij ambitꝰ cō
tinet miliaria quatuor Ita vt quadratura quelibet vnum
miliare cōtinet Eſt aūt murꝰ pallacij groſſꝰ valde hn̄s al-
titudinis paſſus decē cꝰ tota exterior facies vndiqꝫ colore
albo et rubeo depicta eſt In vnoquoqꝫ muri angulo pal-
lacium vnū magnum ꝛ pulchꝝ habet et ſimilit̄ in meᵒ cuiꝰ
libet faciei muroꝝ principaliū eſt vnū pallacium Suntqꝫ
in hunc modū in circuitu pallacia octo In hijs ſeruantur
vaſa et arma bellica ſcꝫ arcus ſagitte phararie calcaria ſel-
le frena funiculi arcuū et cetera oportuna pro bell̄ In vno
quoqꝫ aūt pallacio ſolūmō vniꝰ maneriei arma ſeruāt̄ Fa
cies vero pallacij que meridiē reſpicit hꝫ portas quinqꝫ q̄
rum media maior eſt oībꝫ et nunq̄ apitur niſi p̱ regis itro
itum vel eciā per exitum apitur Nulli p̱ eam niſi ſoli regi
patet ingreſſus habet āt duas minores portas collatera-
les per quas qui cū rege ſunt tranſeunt Quelibet āt reli-
quarū facieꝝ trium vnicā portā habet ī medio per quā cui
libet licite patet ingreſſus Intra pallacia v̄o p̄dicta q̄ in
faciebꝫ ꝑoris ſunt in diſtancia cōgrua ē alius murꝰ ad mo
dum alteriꝰ qui ſimili mō octo pallacia continet In qui-
bus ſeruantur alia vaſa et vtenſilia p̄cioſa et regalia mag-
ni reḡ In ſpacio ꝗ̄t medio interiori eſt regale pallaciū ſo-
laria caret pauimētn v̄o eiꝰ exteriori fundo preeminet pal
mis decem Tectū eiꝰ altum eſt valde et optime pictū pari
etes aulaꝝ et cameraꝝ oīns auro vel argento ſup̄tecti ſunt
Ibiqꝫ ſūt picture pulchre et hyſtorie belloꝝ depicte ꝓpt̄
huiꝰ aūt ornamenta atꝫ picturas pallacium eſt valde ſplē-
didum In aula maiori ſedent ad menſas ſimul et ſel' cir-
ca ſex milia hoīn̄ Intra muros v̄o p̄fatos et int̄ p̄dcā pal
lacia ſūt vidaria pulchra ī qbꝫ prata ſūt et liḡ ſilueſtria poī
fera ꝛ optiā ī his vidarijs ſt̄ aiāª ſilueſta mlti ſcꝫ cerui albi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

aialia illa in quibꝫ muſcatū inuenit᷑ de quibꝫ in p̄mo libro
dcm̄ ē capre dāmule varij et alia animalia m̄lta valde Ex
ꝑte aule in aquilonari iuxta pallaciū habet lacunā in q̄ piſ
ces nutriunt᷑ m̄lti et optimi qui aliū de deferūtur illuc de q
bus piſcibꝫ copiam habet rex ꝓ ſuo libito voluntatis In
lacuna aūt ingreditur fluui⁹ in cui⁹ introitu et exitu poſita
ſunt ferrea rechia ne piſces egredi valeant Extra pallaci
um ad leucā vnam mōticul⁹ quidā eſt altitudinis centum
paſſuū in circuitu cōtinens vnū miliare arboribꝫ conſitus
que folia hn̄t ſꝑ virēcia Sicubi audit rex arborē pulchrā
eſſe facit eā illuc ſuꝑ elephātes cū radicibꝫ deferri eciā a r̄
motis ibiqꝫ tranſplātari iubet Jōqꝫ ſunt ibi arbores pul-
cherrime ſup̄ modū Totus āt mons amen⁹ eſt et coop̄t⁹
herba virenti Et qꝛ ibi virencia oiā ſunt Jō viridis mōſ
vocatur In cacumīc aūt ei⁹ eſt pallaciū quod dā pictū co-
lore viridi In h̄ monticulo ſepe rex kaā delectabilit̄ r̄cre-
atur Juxta pallaciū p̄dcm̄ fecit rex cublay pallaciū ꝑ oiā
ſimile illi in quo habitat themur qui p⁹ eū regnatur⁹ ē qui
curiam regalem tenet magnificā valde habet qꝫ bullas im
periales et ſignum impiale non tn̄ ita integraliter ſic᷑ mag
nus kaam

Deſcriptio ciuitatis cābalu Caplm̄ decimum:

Ciuitas cābalu ſuꝑ magnū flumen eſt i prouincia ca-
thay q̄ olim nobil᷑ fuit et regal᷑ Cambalu eni in noſ-
tra lingua ſonat ciuitas dn̄i. hanc magn⁹ kaam ad aliā ꝑ-
tem fluminis tr̄ſtulit qꝛ ab aſtrologꝭ didicerat ꝙ imperio
ipi⁹ futuro rebellis erit Ciuitas hec q̄drata ē et ꝑ xx. mili
aria ꝓtenditur Et cuiuſlibet quadrature facies ſex milia
ria longitudinis muros de t̄ra habet dealbatos exterius
altitudinis paſſuū viginti latitudo quoꝝ habet inferi⁹ paſ
ſus decem Sꝫ ad ſuperi⁹ aſcenditur ſbtiliores ſūt adeo vt
ſūmitas ſolūmodo paſſus tres habet latitudinis habet e-

ciam portas principales xij. In qualibet ſcꝫ quadratura
tres ⁊ ſuper ſingulas portas ſingula pallacia ſūt. Et i oībꝫ
muroꝝ angul' ſimilit̕ pallacia ſunt i quibus ſunt aule pluri
me vbi ſuātur arma cuſtodū ciuitatis. Habet inſuꝑ citas
muros latos ⁊ rectos adeo vt ab vna porta ꝓpter vici rec
titudinē porta alia ſibi ꝑ directū oppoita videtur: Intra
vero multa et pulchra pallacia ſunt valde. In medio āt ci-
uitatis pallacium magnū eſt vbi ē campana ꝑgrādis cum
q̄ tria ſigna omni ſero fiunt poſtq̄ꝫ nulli licꝫ domū ingredi
niſi ꝓpter infirmi vel parientis mulieris neceſſitatē. Opor-
tet āt oīs de nocte per ciuitatē eūtes lumē deferre. Queli
bet vero ciuitas poſtea ſeu porta noctibꝫ ſingul'a mille ho
minibꝫ cuſtoditur non quidē ꝓpt̄ timorē hoſtium ſ latro-
num. Summum enī ſtudiū adhibet rex vt arceantur fures

De marcationibꝫ maximis cābalu. Capl'm vndecimum:

Extra ciuitatem cābalu ſunt xij. ſburbia magna val-
de añ ſingulas portas quibꝫ marcatores ⁊ viatores
quicūqꝫ recipiuntur. ml'tus enī populus cōtinue ad ciuita
tem ꝯfluit ꝓpter curiā regis et marcacoēs inumeras q̄ de
feruntur illuc. In ſburbijs illis hītat multitudo maxima
populoꝝ. Suntqꝫ ibi pallacia tā pulchra et magna vt iteri
ora ſunt excepto r̄gali pallacio. In hac ciuitate null⁹ mor
tuus ſepelitur. Oīs enim ydolatre ſunt ex̄ ſuburbia ꝯbu-
runtur. Horum aūt corpora q̄ cōburi nō deñt ſepeliuntur
extra ſuburbia. ꝓpter ml'titudinem v̄o extraneoꝝ qui ad
ciuitatem ꝯueniunt. ſunt ibi meret̕cum circa viginti milia
que in ſburbijs ꝯmorantur. Nā intra muros citatis nulla
eaꝝ habitare ꝑmittitur. Ad hāc ciuitatē vel vrbē m̄cacoēs
tā multe et maxiē referuntur vt quālibet toci⁹ orbis ciui-
tatem in quātitate negociacionū excedat. Deferuntur aūt
illuc lapides precioſi et margarite et ſericū et aromata p̄ci
oſa in copia maxiā de india magna ⁊ cathay et de alijs re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

gionibꝫ infinitis Eſt eni in ſitu optimo poſita et ad ipam de facili ꝯcurſū habent finitime regiones Eſt eni in medi tullio ꝓuinciaꝝ multaꝝ diligēti habita extimacōe per negociatores tre Non eni eſt i anno dies in quo vltra mille carrucas de ſerico negociatores extranei illuc non deferāt Fiunt eni ibi de auro et ſerico opa infinita

Qualiter pſona magni kaam cuſtoditur Caplm xij.

Magnꝰ āt kaam in ſua curia ſtipendiarioꝝ equitū xij milia tenet qui dnr queſafani id ē fideles milites dni Iſtis militibꝫ quatuoꝛ duces ſūt pfecti quoꝝ quilibet tribus milibꝫ preeſt horū officiū eſt pſonā magni kaam cuſtodire die ac nocte et a curia regꝫ ipenſas recipiūt Cuſtodias āt ſuas tali condunt ordine Dux vnꝰ cū tribꝫ ſuis milibus tribꝫ diebus et tbus noctibꝫ intra pallaciū habitat ad regꝫ cuſtodiā alijqꝫ quieſcūt Poſt tres dies ſuccedunt alij ſuas cuſtodias ſeruātes ac ſeruaturi et ſic alternati toto anno cuſtodiuut Fit āt hec cuſtodia propē regal' magnificencie honorē non āt qꝛ rex aliquem metuat

De ſolēpnitate cōuiuioꝝ eius Cap xiij.

Solempnitas que ſeruatur in ꝯuiuijs regꝫ eſt tal' Qn āt rex ꝓpter feſtum aut cām aliā i aula magna vult tenere ꝯuiuium . curia tali ordiē ſedet ad menſā Primo nāqꝫ regis menſa ceteris eminencior ſic locatur . vt rex in ſeptemtrionali pte aule ſedens faciem vſus meridiem teneat Ad ſiniſtrā āt eius ſcꝫ iuxta eum ſedet regina maior pma ſcilꝫ eius vxor Ad dexteram vo ipius ſedent filij ⁊ nepotes et qui de imperiali eiꝰ ꝓſapia ſūt ſed eorum tantū ſunt inferius poſite a regali menſa vt eoꝝ capita ad regis magni pedes attingant Reliqui vo barones et milites ſilr in meſ adhuc inferioribꝫ collocāt eodē eciā ordiē a ſiniſtris ſedēt rgiē reliq et vxores nobiliū baronū . qlibꝫ ei pnceps

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

vel baro ſui ḡdus ordinē tenet fil'r et vxores eoꝝ: Omnes
eni nobiles qui in curia ꝯmedunt in ſolēpnitatibꝫ reg vxo
res ſuas ad cōuiuiū ducunt Oīs autē menſe talit̄ diſpoſi
te ſunt vt magnꝰ kaam de loco ſuo cūctos ſimul recūbētes
videat ſꝑ āt in ſolempnitatibꝫ huiuſmoi cōuenit mag̃ mul
titudo Extra v̓o aulā regiā aule alie collaterales ſūt ī qui
bus in ſolempnitatibꝫ reg comedunt qn̄qꝫ xl. milia preter
eos qui de curia reg ſunt qm̄ multi ex hijs qui feuda tenēt
ab eo t̄raꝝ regionū et ioculatores inumeri Et hij eciā qui
iocalia deferūt et res nouas varias ꝛ diu̓ſas veniunt ad re
gis curiā in huiuſmōi feſtis In medio v̓o aule regie quod
dā vas aureum ponitur vino plenū vl' p̄cioſa alia pocione
vniꝰ vegeti ſeu dolij vel currꝰ mēſurā capiēs Juxta qḋ ſūt
hincinde q̄tuor dolia magna de auro puriſſimo miōra ali-
quātulum vaſe illo in quibꝫ vinū defluit de vaſe minori de
quibꝫ vaſ vinum hauritur in vrceos aureos qui inter du-
os ponūtur in mēſis cunctoꝝ diſcūbencium in regali cōui-
uio quoꝝ quilibet eſt tāte magnitudis vt vinū ꝑ octo l' de
cem capiatur homībꝫ quilibꝫ eciā ī magno vaſe cypho au
reo hn̄tem pedē et ſtipitē aureū Sunt vniu̓ſa vaſa hec va-
loris maximi Et eciā alia tanta īnumerabil' ꝛ inextimabil'
vaſoꝝ aureoꝝ et argenteoꝝ copia que in curia reg ſunt vt
cuncti vidētes ſtupeāt et qui non vider̄t vix poſſint narrā-
tibus credere Seruitores v̓o qui regi miniſtrāt dū come-
dit magni barones ſunt quoꝝ quilibet os ſuum cooꝑtum
habꝫ cū delicatiſſiō pāno ſerico ne ſeruientis flatꝰ cibū vl'
potū contingere poſſit Cum āt rex ciphū tenet vel bibit
cuncti qui tenēt inſtrumēta muſica aſſiſtentes regi oiā tan
gunt omſqꝫ barones miniſtri qui in aula ſeruiūt genu flec-
tunt De cibis āt qui deferūtur ad menſā explicare nō ex-
pedit qm̄ vnꝰ quiſqꝫ ꝑ ſe cogitare p̄t q̄ hm̄ vitam magnificā
curia laute et magnifice p̄paretur Termiāto prandio ſur-
gunt cytharedi omnes et ſuaues faciūt melodias et ꝑiocu

latores et hiſtriones ac nigromãticos ioci et ſolacia mĝna fiunt corã rege et corã alijs qui in eius curia cõedunt

De feſto magno natalis regis et de magnificencia militũ curie eius Capitulũ xiiij.

Mos eſt omniũ tartarorũ diem natiuitatis regis ſolẽpniter celebrare Feſtũ aũt magni kaam eſt die.xxviij. menſis ſeptembris quo die maiorẽ ſolempnitatem agit ꝙ alio die anni excepta feſtiuitate kalendis februarij quam diem tanꝙ̃ anni colũt iniciũ Menſis eſt enim februarius apud eos primus in menſibus anni In feſto igit̃ natiuitatis ſui regis rex magnus kaam induitur veſte precioſa aurea q̃ precioſa eſt vltra modũ. habet aũt in ſua curia barones et milites numero xij. milia qui dicũtur ꝓximi fideles dñi hos oẽs ſimul veſtit ſecũ quocienſcũqȝ feſta celebrat q̃ ſunt in ãno tredecim Quibꝰ eciã donat ſingulis feſtis predictis zonas aureas magni valoris et calciamẽta ex camuto filo conſuta argentea valde ſubtiliter ita ꝙ quilibet eoꝝ ĩ hoc regio apparatu rex magnꝰ eſſe videt̃ ꝙ̃uis aũt veſtis regis precioſior ſit veſtes tñ alioꝝ militũ ſic ſũt ꝑcioſe ꝙ ex eis mlt̃e excedũt valorẽ decẽ miliũ biſanciũ aureorũ Hoc igitur modo dat ãnuatĩ ſuis militibus in vniuerſo ꝑcioſas veſtes ornatas auro et margaritis et alijs lapidibus precioſis cũ zonis et calciamentis prefatis numero.c.lvi.milia Sunt aũt militũ ꝑdictorũ eiuſdẽ coloris cuiꝰ eſt veſtis mĝni kaam In feſto ãt natiuitatis magni kaam oẽs reges ꝑncipes barones qui eius ſũt iuriſdictioni ſubiecti donaria regi mittũt Qui ãt volũt grãs vel officia petere peticõẽs xij. baronibus porrigũt qui ſũt ad officiũ deputati ꝑ quos ad oia reſpondetur Oportet eciã vt oẽs populi cuiuſcũqȝ ſint fidei ſiue xp̃iani ſiue iudei ſiue ſarraceni ceteriqȝ pagani deos ſuos ſolempniter inuocent ꝓ vita et incolumitate et ꝓſperitate magni kaam

De feſto alio magno qđ fit in kalendis februarij Capitulū xv.

IN primo vero die. ſ. kalendis februarij die. ſ. ꝑmo āni ſcđm putacionē tartaroꝝ magn⁹ kaam et omēs tartari vbicūqꝫ ſunt feſtū maximū faciūt Rex aūt et barones ac milites eius necnon et reliqui tartari mares et femine ſi poſſint die illo albis veſtibus induūtur et vocant illius diei ſolempnitatē albā dicūtqꝫ veſtem albā bonū habere fatum et ꝙ ex hoc illo anno fortunā bonā habituri ſunt hac die cūcti terrarū dn̄i et rcōres qui prefecturas tenēt a rege offerunt illi munera auri et argēti et margaritas et gēmas vel pānos pulcherrimos albi coloris aut equos albos pulchertimos qn̄qꝫ ſūt regi oblati albi equi numero centū milia Similiter eni ceteri tartari hac die ſibiinuicē dona tn̄ſmittūt et multū letanť adinuicē vt ex hoc ipo āno poſtmodū leti viuant. In hoc eciā feſto oēs elephantes regis ad curiā ducūtur qui ſūt numero circa quiqꝫ milia q̄ ōnes ſup̄ veſtiti ſunt cooptura pulcherrima et varia ſup quā conſute ſunt de pāno ymagines beſtiarū et auiū defert aūt q̄libꝫ elephas duas maximas ac pulcherrimas capſas in quibꝫ ſunt aurea et argentea vaſa regis aliaqꝫ multa pro feſto albo neceſſaria Multi eciā cameli coopti ducūtur illuc qui multa pro feſto deferūt neceſſaria Omnia āt animalia corā rege ducūtur qn̄ videre hec omnia eſt admirabile et iocundū Mane aūt. ſ. die feſti albi an̄ꝙ menſe parentur oēs reges duces barones milites medici aſtrologi p̄fecti officiales ad magni regis aulā cōueniūt et qui in ea locari pre multitudine nequnt in aulis collateralibus congregantur vbi a rege qui in throno reſidet videri optime poſſent Sedentqꝫ ſinguli ordine debito iuxta ſui gradus et officij dignitatem Tūc ſurgēs vnus in medio clamat voce altiſſima inclinate et orate Facta aūt hac voce cōnſurgūt celebriter oēs et genu flectūt et fronte ad terrā dimiſſa regem quaſi

deū adorant et hoc quatuor vicibus faciūt fcā adoracione vadunt omnes ad altare ſuo ordine qd in aula poſitū eſt ſuper qd tabula vna eſt rubro colore depicta in qua ſcriptū ē nomē magni kaam et thuribulū pulcherrimū ibi pparatū accipiunt in quo redolencia thura ſūt et ad honorē magni kaam cū multa reuerencia thurificant tabulā et ad ſua redeūt loca hac nepharia thurificacione cōpleta quilibet in ꝯſpcū regis ꝓpria enxenia offert de quibꝰ eſt ſupradictū Poſt h mēſe paranť ⁊ fit ſolēpniſſimū prandiū cū magna leticia Poſt prādiū aūt p ioculatores ſolacia magna fiūt. In huiuſmodi eciā feſtis leo vnus domeſticus ante regē adducitur qui ad pedes eius manſuetus iacet vt catulus quia eū pro domino recognoſcit

De leonibus leopdis linceis et aquilis ad venandū cū hominibus aſſuetis Capitulū xvi.

Menſibꝰ tbꝰ quibꝰ magnꝰ kaā morať i Cābalu ſcꝫ decēbri ianuario ⁊ februario ex ſtatuto reg p lx. dietas vndiqꝫ in x ꝓuinciā Catbay deñt venatores ꝓuinciaꝝ venacōi itēdere ⁊ oēs beſtias gndes. ſ. ceruos vrſos capolos apros ⁊ dāmulas ⁊c huiꝰ mōi dñt ſuis dñis pñtare q tenēť ſi a curia reg diſtāt ēginta dieb aut ifra abſtractis iferioribꝰ beſtiaꝝ mittere mgno kaā i caruca l'naui Qui vo vltra xxx dietas rmoti ſūt a curia ſolūmō ppata q ꝓ armi ſuccia ſūt

De aialibus ſilueſtribus q a venatoribꝰ certo tpe āni mittuntur ad curiā Capitulum xvij

Habet magnus kaam pro ſuo ſolacio venacionis ſolacium leoperdos mltos domeſticos qui ad venacōes cū hominibus aſſueti ſūt et ꝓ hꝰ mōi venacōe opti ſūt multas qꝫ beſtias capiunt leones ſilr hꝫ ad venandū induſtrioſos habet eciam leones optimos et pulcherrimos maiores illis qui in babilonia ſunt qui in pilis pellium vngu-

las hn̄t ꝑ longū coloris varij ſcꝫ nigri coloris albi et rubei
qui ſimiliter ſunt docti cū hominibꝰ venari et apros vrſos
ceruos capreas onagros boueſqꝫ ſilueſtres cū venatoribꝰ
cape Qn̄ volūt venatores regis leones ſecū ad venacōeꝫ
ducere duos ex eis in carruca deferunt quorū quilibet co-
mitem habet puulū Simili mō habet rex aquilas multas
domeſticas q̄ adeo fortes ſūt vt lepores capreas damulas
et wlpes capiāt inter quas plīme tante audacie ſūt vt ipe-
tu magno in lupos inſiliant nec ab earū ſe poſſunt lupi vir
tute defendere quin capiantur ab eis.

De magnifica venacione ipſius kaam Capitulū xviij

Ato barones magni kaam qui germani ſūt quoꝝ vnꝰ
dicitꝰ bayan alter mugan venacione regis ſūt hoc mō
ꝑfecti Quilibet eni ipoꝝ decē milibus hoim ꝑeſt qui ca-
nes magnos nutriūt quos maſtiuos dicimus ꝓpter qḋ vo
cantur in lingua tartarea Cymei hoc eſt canū maiorū pre
fecti Cū aūt magnus kaam wlt in venacione ſua ſolēpnitē
delcāri duo prefati barones ducūt ſecū xx. milia venatorū
cū canibus qui ſūt numero. v. milia Cū aūt cū rege ad cā-
peſtria ꝑueniunt vbi fieri debet venacio Rex magnus ſe
ponit in medio cū ſuis baronibus vnus aūt illorū ꝑfectoꝝ
vadit ad regis dextrā cū ſuis. x. milibus alius vero cū ſuis
x. milibus ad ſiniſtrā vniuerſi vero venatores ſic ab inuicē
diſcernūtur qꝛ decem milia induti ſūt veſtibus rubeis alij
vero colore aeris quē nos wlgariter dicimꝰ colorē celeſtē
Faciunt aūt aciem longā vt vnus iuxta vnū ꝑ camporū lō
gitudinē ſituant terrā vero ſic hincinde capiūt in plano fe-
re ad diete menſurā Canes vero ſuos ſecū habent Cū āt
in predcō loco ſunt locati ſic ⁊ ſic venando ꝓcedunt canes
quos tenent laſſant ad beſtias ſilueſtres quaꝝ ibi eſt max
ima multitudo Pauce igitur beſtie illorū manus pn̄t eua
dere pre multitudine canū et induſtria venatorū ꝟ videre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

iocundū valde eſt hijs qui venacōib⁹ huiuſmōi delectant̄

De aucupio eius ſeu de venacione eius ad aues Capitulū xix

In menſe marcij deſcendens magnus kaam de ciui-
tate Cambalu ꝓcedit ad cāpeſtria vſqꝫ ad mare oc-
ceanū cū falconerijs ſuis Talis aūt ſolempnitas in huiuſ-
modi venacōe ſuatur Egrediūtur cū illo falconerij nume
ro xx milia qui falcones ꝑegrinos et ſagros hn̄t inumeros
auſtures vero multos ac gyrfalcos hn̄t iuxta aut circa qui
genta hij oēs ꝑ regiones huc illuc qꝫ ſe diffundūt ⁊ cū vide
rint aues quarū ibi eſt multitudo magna laxant gyrfalcos
auſtures et falcones in capturā Aues āt q̄ repiunt̄ ꝓ ma-
iori pte referūtur ad regem Rex āt pſonaliter ꝓcedit cū il
lis ſedēs in pulcherrima camera ex lignis optime fabrica-
ta q̄ ſup q̄tuor elephātes eſt artificioſe ꝯpoſita foris quidē
pellib⁹ leonū coopta intus vero totalit̄ decorata et deaura
ta ī qua tenet ꝓ ſuo ſolacio barones aliquos ſecū et gyrfal
cos xij elcōs Eſt āt camera pānis aureis et ſericis coopta
iuxta elephātes q̄ camerā deferūt ml'ti barones et milites
equitant qui nō diſcedūt a rege qui cū vidēt faſſiarios vel
grues aut aues aliūde trāſire falconerijs q cū rege ſūt indi-
cāt qui ſtati regi notificant Ipe aūt diſcoopiri faciens ca
merā gyrfalcos quos wlt emitti iubet ad aues et ipe in ſe-
de reſidens ludū auiū intuet̄ inſuꝑ hꝫ ſecū decem milia ho
minū qui in huiuſmōi venacōe bini huc illucqꝫ ꝑ illa cam-
peſtria diffundunt̄ quoꝝ eſt officiū falcones et aſtures et
gyrfalcos quo volant ꝯſiderare ⁊ eis ſi fuerit op⁹ ſuccurre
re vocāt̄ āt lingua tartarica reſtaor .i. cuſtodes hꝫ eni quili
bet eoꝝ ꝓ auib⁹ reclamatoriū et capellū vt aues vocare et
tenere valeat nec expedit ꝙ ille qui auē dimiſit ſeq̄tur illā
qm̄ hij ſūt intenti et ſolliciti ne ledant̄ aues et ꝑdāt qui eni
ꝓximiores ſūt ei ⁊ cū necē fuerit tenēt̄ ſbuenire Quelibet

aūt auis cuiuſcūq3 fuerit tabulā ꝑuiſſimā habet ad pedes
cū ſigno dñi ſui aut falconerij vt ſi fuit dimiſſa dño ſuo reſ-
titui valeat Cū āt ſignū nō fuerit cognitū ſic defert̄ ad ba
roné quendā ad hoc officiū conſtitutū qui dr̄ lingargue.i.
cuſtos ꝑdcārū rerū Oēs eni aues ſibi oblatas obſuat fide
liter donec a dño ſuo fuerint repetite qd ſimiliter de equis
fit Quicūq3 ergo auē aliquā i hac venacōe ꝑdiderit recur
rit ad iſtū et ſic nichil pōt ibi amitti. Q̄diu ille ré tenuerit
curā de ea optimā haberi facit Si quis vō inuentā ré non
ſtati reſtituerit dño ſuo aut officiali ꝑdcō hētur vt fur Il
le āt locū ſibi eminenciorē eligit ad manendū ſuūq3 vexillū
in eminēti ponit vt iueniri faciliter poſſit ab hijs qui rem ꝑ
ditam vel inuentā vel reſignare vel repetere volunt

De mirabilib⁹ tentorij Capitulū xx.

Poſt hec ſi in auib⁹ ludendo venit̄ ad magnā planiciē
Cyamordiū vbi ſunt tentoria regis et curie ꝑparata
Sūt āt tentoria hec vltra x milia pulchra valde Tentoria
āt magni kaam huiuſmōi ſūt Primo ē tentoriū vnū mag-
nū ſub quo manere pn̄t milites circa mille et portā habet v̄
ſus meridiē ſub quo reſident milites ⁊ barones iuxta ip̄m
ad occidentalem plagā eſt tentoriū aliud in quo aula regis
magna eſt vbi cōſiſtoriū eſt qn̄ wlt cū aliquibus loqui Ca
mera aūt huic aule adiūcta eſt in ꝑte altera vbi dormit qui
bus ꝯtigue ſūt aule et camere Due vero aule predcē.ſ.au-
la militū et conſiſtoriū regis ac camera eius huiuſmōi ſunt
Suſtentant̄ quelibet ip̄aꝝ triū tribus colūpnis de lignis
aromaticis q̄ ſculpta ſunt pulcherrimis cellaturis optime
figuratis Exterius coop̄te ſunt vndiq3 pellibus leonis va
rij coloris albi nigri et rubei qui colores naturales ſunt ml̄
ti enim ſic colerati hn̄tur in regione illa Vento aūt aut plu
uia ſic ledi nō poſſunt tentoria pro eo ꝙ ſintā ſolido corio
coop̄ta Intus vero cānus aularū et camere coop̄tus ē pel

libus barmelinoꝝ ⁊ zambellinoꝝ que ſũt nobiliſſime pel
les Tanta eſt enĩ ibi quantitas pelliũ zambellinoꝝ ꝙ pro
integra veſte militis ſufficeret et aſcendunt duoꝝ miliũ bi
ſanciũ aureoꝝ ſi de pellibus veſtis facta eſt Si aũt de cõi
aſcendit ad valorem mille biſanciũ Animalia illa a quibꝰ
hee pelles hñtur dñtur rondes et ſũt magnitudinis vnius
fayne Sũt aũt pelles ille ſic artificioſe ꝯpoſite et diuerſis
diuiſionibꝰ ordinate vt valde mirabile et delectabile ſit vi
dere funes quibus hec tria tentoria ſuſtentanť ſunt de ſeri
co Iuxta predcã tentoria ſunt tentoria vxoꝝ filioꝝ et an
cillarũ regis pulchra valde Tanta eſt eciã huiuſmõi tento
rioꝝ multitudo vt ibi ciuitas maxima videať vndiqꝫ enim
ad hoc ſolaciũ maxima confluit multitudo. Sunt eciã ibi
regis medici aſtrologi falconerij ceteriqꝫ officiales ita diſ-
poſiti locati et ordinati ſicut in magna ciuitate Cambalu.
In hac enim planicie moratur rex ꝑ totũ menſem marcij
continuando ſic predicta ſolacia multa enim animalia ĩ hu
iuſmodi venacionibus capiunť et infinite aues qm̃ ex ſta-
tuto regis in omnibus ꝓuincijs circa ꝓuinciã cathay ad
viginti dietas nulli marcatori artifici populari ciui aut ruſ
tico venaticos canes aut aues venaticas licitũ eſt tenere.
Inſuꝑ nulli magno aut ꝑuo venari licet a principio mar-
cij vſqꝫ ad menſem octobris neqꝫ mõ aliquo vel ingenio li-
cet eis capere capreas dãmulas ceruos aut lepores vel hu
iuſmodi animalia ſilueſtria Si quis autem contrariũ pre
ſumeret puniretur ꝓpter qȯ ſepe lepores dãmule aut alia
animalia huiuſmodi iuxta homines tranſeunt et nullus ca
pere audet Poſt hec reuertiť rex cum vniuerſo comitatu
ſuo ad ciuitatẽ. Cambalu ꝑ eandẽ viam vnde ad planiciẽ
iuerat aues et animalia capiendo Et cũ ad ciuitatem ꝑue
nerit curiam maximã et iocundiſſimam tenet in ſuo regali
pallacio Deinde qui ad hoc vocati fuerit ad ꝓpria reuer-
tuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

De moneta magni kaam inextimabili copia diuiciarū Capitulū xxj

Moneta magni kaam hoc mō fit de corticibus arboris
mori accipiūt cortices medianos qui cōficiunt̄ et con
ſolidātur vt folia de papiro deinde ꝑ ꝑticulas magnas ꝛ ꝑ
uas ad denarioꝝ ſimilitudinē incidūt̄ ꝛ impmūt̄ eis ſigna
varia iuxta q̄ huiuſmodi pecunia ē valitura valet āt ꝑuus
denarius ad valorē vel p̄ciū ꝑui turonenſ alius maior ad
valorē dimidij groſſi Tercius aſcendit ad duos venetos.
Alius ad quinqꝫ alius v̄o ad decē De hac igit̄ pecunia fa
cit rex fieri in copia maxima in citate Cambalu Nulliqꝫ
pena mortis in omnibꝰ fere regnis ſue iuriſdictioni ſubdi
tis monetā aliā facere aut expendere licitū eſt aut hāc r̄cu
ſare Nullus eciā de alijs regnis intra terras magni kaam
monetā aliā poteſt expēdere Soli aūt regis officiales mo
netā hanc faciunt de regis mādato Sepiſſime vero nego
ciatores de diūſis regionibus veniētes Cābalu deferunt
aurū et argentū margaritas et lapides p̄cioſas q̄ oia rex ꝑ
ſuos officiales emi facit et de ſua moneta ſolui facit Si āt
negociatores ſūt de extraneis regionibꝰ vbi hec nō currit
moneta quātocius cōmutāt in marcancias alias ꝛ ad ſuas
deferunt regiones ꝓpter qd̉ ip̄a moneta a nullis marcato
ribus recuſat̄ Inſup eciā ſepe ip̄e rex mandat in Cābalu
vt quicūqꝫ aurū et argentū et lapides precioſos habent ſu
is officialibus q̄cicius habere ſtudeant et eis de moneta
illa ſecundū extimacionē debitā prouidetur ꝙ abſqꝫ dila
cione ſine eoꝝ detrimento fit ſicqꝫ indempnitati cauetur.
Et rex poteſt ꝑ hunc modū thezauros infinitos ꝛ mirabi
les cōgregare De hac pecunia ſuis officialibus ſtipendia
tribuit et quicquid pro curia neceſſariū emitur Infinitā
ergo pecuniā pro nichilo habeat et in hunc modū manifeſ
te apparet ꝙ magnus kaam in expenſis diuicijs et thezau
ris vniuerſos mundi principes ſupare poteſt Nam opor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Marci pauli – lib 49

tet oẽs a curia eius monetã emere q̃ ita cõtinue cuſtoditur
vt indeficienter ad omnes qui eam emere volunt habun-
dantiſſime diffundatur

De xij ꝑfectis ꝓuinciarũ et officio ac pallacio eorum
Capitulũ xxij

Habet magnꝰ kaam barones duodecim qui xxiiij ꝓ-
uincijs sũt ꝑfecti quoꝝ eſt officiũ eligere dñ̃os rcõres
et officiales in ꝓuincijs memoratis et earũ ciuitatibꝰ ‖ Ha
bet eciã reges q exercitibꝰ de locis vbi hitare ãnuati debe
ant ꝓuidentes oĩa q̃ diſponũt regi inſinuare dñt et ille ſua
aũcte ꝯfirmat que illi dixer̃t ſtatuent̃ vocãt̃ eni ſeycug.i.of
ficiales curie maioris hij multas grãs multaqꝫ bñ̃ficia ml̃
tis ꝯferre pñ̃t ꝓpter qd̓ i magno hõre hñ̃tur a ppl̃is ‖ Hoꝝ
hitacio in magno pallacio ẽ in citate / Cãbalu eoꝝ officio
deputata vbi ſũt ꝓ eis et officialibus ac eorũ miſtris aule
camere et cetere ꝓ eorũ cõmodo et officio ‖ Habent aũt aſ-
ſeſſores iudices et notarios et in conſulendo et ſcribendo
eorũ mandatis et officio ſuffragãt̃

De curſoribus magni kaã et de multitudine et ordine mã
ſionũ ꝑ ipoꝝ recepcione Capitulũ xxiij

In exitu citatis Cãbalu ſũt vndiqꝫ vie multe ꝑ quas
it̃ ad ꝓuincias ꝯuicinas In vnaq̃qꝫ via regia ad xxv
miliaria inueit̃ vna mãſio in q̃ pallacia pl̃ima ſũt vbi recep
tant̃ nũcij magni kaã inde tñ̃ſitũ facientes vocãt̃ ãt mãſio
nes iſte laubi.i.mãſiones equoꝝ In illis hoſpicijs lecti ſt̃
⁊ cũcta q̃ ꝓ recepcõe viatoꝝ oportũa ſũt Sũt eciã ibi equi
regis tricenti aut.cccc.qui ꝓ regis nũcijs pati ſũt Sic igit̃
ꝑ oẽs vias regias inueit̃ vſqꝫ i vltimos fines ꝓuinciarũ cõ
finiũ ita ꝙ in vniuerſo ſũt pallacia et hoſpicia huiuſmõi cir
ca.x.milia Equi ãt hijs mãſionibꝰ deputata ſunt vltra.cc
milia In multis eciã locis ſilueſtribꝰ vbi non ẽ habitacio

dominū ſūt māſiones huiuſmodi quarū vna ibi altera ꝓx
ima eſt ad miliaria xxxv. aut quadraginta.cū omnibus aūt
equis et cuſtodibus ad hoc deputatis De annona ⁊ expē
ſis omnibus ꝑ ciuitates et caſtra in quorū ſunt confinio in
tegraliter ꝓuidetur hijs et q̄ ſunt in māſionibus cuiuſcūq;
deſerti ꝑ regis curiā ꝓuidet̄ Igitur nūcij qui in equis cur
runt ad regis imperiū ad noua aliqua deferenda currunt
in die ꝑ miliaria ducenta aut tricenta hoc mō duo ſimul in
equis currūt qui fortiter ſibi ventrē et capita ligāt curſūq;
ꝯtinuant quantū pn̄t equi ꝑdurare Et cū ꝑueniunt ad ali
quā de manſionibus predictis equos alios ſibi recipiunt
feſſos q; dimittūt ſtatimq; cū equis alijs velocit̄ currūt et
ſic equos alt̄nati oī cuſtodia et tota die curſū ꝯtinuāt. Et
ſic ad magnū iter a remotis ꝑtib⁹ velocit̄ deferūt̄ ⁊ māda
ta eius ad remota loca cū magna feſtinacōe portant̄ In
ter māſiones āt ꝑdcās ſūt bitaciones alie ſpacio triū milia
riorū diſtantes ad inuicē vbi ſūt dom⁹ pauce i quibus cur
ſores pedites imorant̄ quoꝝ quilibet h; cinctoriū groſſis
bullis.i.ſonalijs ſonātib⁹ circūquaq; repletū quas bullas
ſonacula vel ſonalia dicim⁹ Cū igit̄ wlt lrās mittere ꝑ cur
ſores dant̄ lrē vni ex hijs curſoribus qui velocit̄ currit ad
manſionē ꝓximā vbi ſūt curſores alij ꝑparati Cū āt qui i
vicina cuſtodia ſūt venientis curſoris ſonitū audiūt vn⁹ eo
rū ſe ſine mora ꝑparat et de manu venientis lrās accipit et
a notario loci teſtimoniale ſignū in cedula et currit vt pri⁹
vſq; ad alterā manſionē ſicq; curſores alternant ꝑ loca ſin
gula vſq; ad locū quo ſūt reg̃ lrē deferende In hūc igitur
modū i breui tp̄e magni itineris ſpaciū expedit̄ Nōnūq; eci
am rex infra diē et noctē noua et recētes frcūs de ſpacio di
erū decē recipit Dēs āt ꝑnoiāti curſores exempti ſunt ꝑ re
gē ab omni ſolucione tributi et inſuꝑ a regis curia optimā
mercedem recipiunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

marci pauli lib ij

De ꝓuidencia regia ad obuiãdū ſterilitatis et cariſtie tē-
poribꝰ et de pietate eiꝰ ad ſbditos egētes Capl'm xxiiij

Singulis ãnis kaam ſuos nūcios ꝓuincijs ſbiectis ſi
bi dirigit vt inquirãt ſi qua regio occaſione locuſtaꝝ
vermiū ſeu cuiuſcūq₃ ſterilitatis aut peſtis illo ãno ꝑdidit
blada ſua Cū ãt rex detrimentū huiuſmõi ex ꝓuincia vel ci
tate aliq̃ ſibi fuerit intimatū illi regioni ãni illius tributa re-
mittit facit eciã illuc de ſuis horreis blada deferri q̃ntū eſt
neceſſariū ꝓ victualibꝰ et ſemēto Tpibꝰ vbertatis magne
emit rex copioſiſſiē blada multa que ĩ ſuis horreis ꝑ ãnos
tres vel q̃tuor ſuãt ꝓuide ne putreſcãt ſic q₃ de oĩ alio bla
do ſollicite ꝓuidet vt ſꝑ regꝫ horrea plena ſint vt poſſit ĩdi
gentibꝰ ſterilitatis tꝑe ꝓuidere Cū ãt blada regis in hoc ca
ſu vendũt tm̃ ꝑciũt de q̃tuor mēſuris ab emētibꝰ q̃ntū ab a
lijs vendētibꝰ de areci mēſura accipit Silit ãt qñ epidimi
a fuerit aĩaliū remittit Huiuſmõi dãpna pacientibꝰ ãni tri-
butū maius aut minꝰ iux̃ qd̃ fuerit detrimentū quibꝰ eciã
vendi facit de ſuis gregibꝰ ac armētis In principalioribꝰ
vijs ꝑ ꝓuinciã cathay et ꝑ ꝓuĩcias adiacētes facit rex plã
tare arbores ĩ diſtãcia modica ab inicē vt ne viatores a via
rcã aberrare ꝯtigat Nã ꝑ metas huiuſmõi dirigũt Facit
eciã opꝰ aliud laude nõ modica dignū Notariq₃ fecit numeꝝ
familiariū et nõia eoꝝ ĩ citate Cabalu q blada nõ colligũt
nec ſibi emere pñt q ſũt multi valde quib₃ oibꝰ blada ꝑ totū
ãnū neccia de ſuis horreis dari fecit ãnis ſingul' Panis eciã
nulli petēti ĩ ſua curia denegat Neq₃ ĩ toto ãno dies ē in q̃
ad petendū panē mares et feīe pauꝑes vltra .xxx. milia nõ
accedãt Et q₂ nulli pauꝑi negat panis magnꝰ kaã q̃ ids a
pauꝑibꝰ honoratur

De pocõe que ĩ ꝓuĩcia cathay fit loco vini Capl'z xxv

In ꝓuĩcia Cathay loco vini fit pocio de riſo et de di
uſis aromatibꝰ que clara ē valde et vini ſuauitatē ex-
cedit facitq₃ bibentes ex ea facilius iebriari q̃ vinū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

De lapidibus q ardent vt ligna Capitulū xxvi

PEr totā ꝓuinciā Cathay ieniūť quidā lapides nigri qui de mōtib⁹ excidūť ⁊ miſſi i ignē ardēt vt ligna diuqꝫ ignē ſuāt cū accenſi fuerit Nā ſi accendāť ſero ꝑ totā noctē ignē ſuabūt et q̄uis i ipa ꝓuincia ligna multa ſūt multi tñ illis vtunť lapidibus qꝛ ligna carioꝛa ſunt.

De flumie magno pulchanchymet et de pulcherrimo pōte Capitulū xxvij

EXpeditis hijs que de ꝓuincia Cathay et citate Cābula atꝫ de magni kaam magnificēcia ad pñs curaui deſcribere Nūc ad deſcribendas regiones finitiuas accedam⁹ breuiť Quodā tpe mḡn⁹ rex kaā me marcū ad ꝑtes remotas ꝓ quodā ſui iperij negocio deſtinauit Ego āt de citate Cābalu iter arripiens menſib⁹ aliquib⁹ ī itinere fui Jdo que i via illa eūdo et r̄deūdo reppi declarabo Poſt receſſū a cābalu ꝑ miliaria decē quidā magn⁹ fluui⁹ ieniť q d̄r pulſanchimꝫ q ad mare occeanū t̄minať Per hūc fluuiū naues multe cū marcacōib⁹ maxis reducūť Jbi eſt pōs marmore⁹ valde pulcher hñs i longitudie paſſus.ccc et latitudis magne ꝑ quā milites collaterales decē ire ſiml' pñt ꝑ ipius latū Hꝫ v̄o pōs arc⁹ xxiiij et in aq̄ totidē pilas marmoreas Cortina v̄o pōtis ſiue mur⁹ in latere talis eſt Jn pōtis capite ex latere ē colūpna vna marmorea hñs ꝓ vaſe leonē vnū marmoreū vltra quā colūpnā ad ſpaciū paſſus vni⁹ ē colūpna alia duos ſimiliter leones marmoreos hñs vt pᵃ Jnť colūpnas v̄o duas cortina marmorea ē coloris griſei et ſic ꝓcediť ex ābabus laterib⁹ pōtis a pncipio vſqꝫ ad finē ei⁹ Jta vt ꝑ hūc modū ſint ibi leones marmorei vndiqꝫ mille cc ꝓpť q̄d pōs ille pulcher ē et ſūptuoſus vltra modū

Quedā deſcripcō ꝑtis ꝓuicie cathay Capitulū xxviij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

marci paulo lib 2

CUm vero pontē ꝑceditur ꝑ milaria xxx. inueniūt ꝯtinue pallacia pulchra multa et alie dom⁹ pulchre et agri fertiles Terminatis xxx. miliaribus inueniť ciuitas gyn magna et pulchra Ibi multa ſunt monaſteria ydolorū Ibi eciā fiūt pāni optimi aurei et ſerici et ſyndones optimi Sūt eciā ibi ꝓ viatoribus hoſpicia cōmunia multa. Ciues cōiter artifices et mercatores ſunt Ultra ciuitatē hanc ad vnū miliare due vie ſunt quarū vna tranſit ꝑ ꝓuinciā Cathay. altera vero ad circiū ſita ducit ad mare ꝑ regionē mangu Per ꝓuinciā aūt Cathay itur ꝑ plagā aliam ꝑ dietas decem ꝛ cōtinue repiūtur ciuitates et caſtra Ibi multi ſūt agri optimi et viridaria pulchra valde mľtiqꝫ negociatores ſūt ibi et artifices. homines āt regionis illius domeſtici ſūt valde et affabiles

De regno Canſu Capitulū xxix

POſt dietas decē a ciuitate gyn inueniť regnū Canſu magnū et pulchrū vbi vinee multe ſunt In tota ꝓuincia cathay vinū non creſcit ſed de hac regione fertur illuc ibi ſūt mora multa ꝓpter ſericū de quo copia maxima ibi eſt Ibi marcaciones magne fiunt multi artifices ibi ſunt fiūtqꝫ ibi arma multa ꝓ exercitib⁹ magni kaam Inde vō ꝓgredientes ꝑ ſeptē dietas ad occidentalē plagā inueniť cōtinue regio pulchra caſtra multa ꝛ pulcherrime citates Ibi negociacōes fiūt maxime vltra ſeptē dietas ꝑdictas inueniť ciuitas pyanſu grandis valde et magnarū opium vbi eſt ſerici maxima copia

De caſtro Caycui ꝛ qͣliter rex eius eſt captus et ꝓditorie fuit oblatus hoſti ſuo qui diciť pſbiter iohēs Capitulum xxx

ULtra vero ciuitatē pyanſu ad dietas duas eſt caſtrū pulcherrimū Caycui qđ edificauit quidā dari⁹ noīe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

qui hoſtis fuit magni regis qui preſbiter iohãnes dicebat̃
ꝓpter loci fortitudinẽ a rege illo parũ dampnificari pote-
rat darius rex ille ſuꝑ quo preſbiter iohẽs vehemẽter triſ-
tabatur ꝙ ꝑ vim illum regẽ ſuꝑare nõ poterat In curia ãt
ipſius inuẽti ſũt iuuenes ſeptẽ qui ex cõdicto ꝓmiſerunt ſe
ad eũ captiuũ dariũ regẽ ſupra dictũ adducere quibus ipſe
magna ꝓmiſit ſi promiſſa producerent ad effcm̃. Qui ſi-
mulata cã diſcedentes ab eo darij curiã acceſſerũt eius ſe
obſequijs offerẽtes qui eorũ calliditati aduertere neſciẽs
in ſui eos ſuſcepit obſequiũ ⁊ ꝑ duos ãnos cordis maliciã
nequiuerũt ꝑficere Cũ igitur rex de ipſis iã cõfideret qua
dã di: illis aſſũptis cũ paucis alijs extra caſtra ꝑ miliare v
nũ ſolacij grã equitauit tũcqꝫ ꝓditores illi horã aduenisſe
cernẽtes excogitate malicie euaginatis ſuꝑ eũ gladijs ipꝫ
ceperũt et captiuũ duxerũt ad preſbiterũ iohãnẽ vt ei frau
dulenta fide ꝓmiſerũt qui letatus eſt valde et in ſue mag-
nificencie ſignũ fecit eũ ad aialiũ cuſtodiã deputari et opti
me cuſtodiri Poſt duos ãt annos quibus cũ paſtoribus
fuerat iuſſit eũ rex corã ſe adduci i regio apparatu dixitqꝫ
illi Nũc exꝑimento diſcere potuiſti ꝙ tua potencia nil eſt
qñ te in tuo regno capi feci et ꝑ duos annos te cũ pecoribꝫ
deputaui poſſemqꝫ te ſi vellem occidere nullus qꝫ mortali
um de manu mea te poſſet eripere Ille aũt hec oĩa eſt cõ-
feſſus Nũc rex iohẽs ait Ex quo reſpcũ mei te nil eẽ ꝓpo
ore cõfiteris et nũc volo te amicũ hrẽ et ꝓ victoria ſufficit
m̃ ꝙ te occidere potuiſſem Tradiditqꝫ illi equos et ſocios
qui eũ ad ſuũ caſtrũ cũ hõre duxerũt Ille autẽ ꝙ̃ diu vix'
pb̃ro iohãni hõrẽ exhibuit et i quibuſcũqꝫ voluit obediuit

De flumine magno Caromorã Capitulũ xxxi

IN ꝓgreſſu ãt vie vltra caſtꝛ Cyacui ad miliaria xx
inuenit flumen Caromora ſuꝑ quo pons nullus eſt
ꝓpter nimiã eius latitudinẽ Eſt eciã valde ꝓfundũ protẽ

Marci pauli

diſ vero vſq; ad occeanū mare Sup flumine hoc ſūt mlťe ciuitates et caſtra in quib⁹ maxime mercacões fiūt In regione circa flumen vndiq; creſcit zinziber in copia magna Sericū īuenit ibi habūdantiſſiē Tāta eſt eciā ibi auiū mltitudo qd̓ ē admirabile valde Ibi enī tres faſiani dātur ꝑ nūmo argēteo vno qui ad vni⁹ veneti valorē aſcēdit Poſt dietas duas vltra fluuiū īuenit nobil' citas Cyāſu Ubi ē ſericū in copia maxima. fiūt ibi pāni de auro et ſerico Oēs aūt incole loci et tocius ꝓuincie Cathay ydolatre ſunt

De ciuitate quingyanſu Capitulū xxxij

DEinde autē ad]octo dietas inueniūt ciuitates opida agri pulcherrimi et viridaria multa et ꝓpter ſericū infinite arbores mori hoiēs āt ydolatre ſūt. Uenacōnes ibi ſūt magne beſtiarū et auiū Poſt dietas octo īuenit citas magna quingianſu q̄ eſt regni quyngianſu caput qd̓ regnū fuerat oli opulentū et nobile Ibi rex eſt filius magni kaā noīe māgla Ibi eſt ſerici copia maxiā et oīa q̄ ꝓ vita hoīs neceſſaria ſūt Fiūtq; ibi mercacões maxiē ppl's āt terre ydolatre ſūt Extra ciuitatē māgla eſt regale palaciū in planicie hn̄s muros multos in gyro quorū circuitus ꝓtendit ad miliaria quinq; intra murū illū fluuia lacus et fontes ſūt In platea media ciuitatis pallaciū ē pulcherrimū totū interi⁹ deauratū. Circa murū p̄fatū regis exercit⁹ morat q circa venacōes ⁊ capturas auiū i regione illa plīmū delcāt

De ꝓuincia chym Capitulū xxxiij.

INde vero ſcilicet a predicto pallacio diſcedentes vadunt per pulchram planiciem tribus diebus vbi ſunt plures citates ⁊ caſtra ⁊ mercacões magne ſericū āt hn̄dātiſſiē hn̄t Trib⁹ vo p̄dcis dieb⁹ ēminat īuenit regio mōtuoſa ⁊ ičt mōtes valles mḡne ſt̄ vbi citates ⁊ caſtra mlta Si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

militer et in montib⁹ ciuitates et caſtra Et ſűt de ꝓuincia
dcā Chym. homines illius regionis ydolatre ſunt ⁊ terre
cultores Sűt eciā venatores magni ꝓ eo ꝙ in illa regione
multa aialia ſilueſtria ſűt. ſ. leones vrſi cerui dāmule et cap
oli et alie diuerſe ſpēs beſtiarű ꝓtenditur aűt regio p̄fata
ad xx dietas et viatores ꝑ mōtes et valles et nemora tran
ſeűt multe āt ciuitates et bitacōes repiűť ⁊ hoſpicia optiā

De ꝓuincia achalech mangij Capitulű xxxiiij

Oſt xx. dietas predcās inueniť ciuitas achalech mā-
gij q̄ cōfinis eſt ꝓuincie mangij hec ꝓuincia in trib⁹
primis dietis planiciē habet vltra quas tres dietas poſtea
mōtes magni ſűt et valles maxime ac nemora multa ꝓten
ditur ꝓuincia hec ad dietas xx. hńs multas ciuitates et o
pida Incole regionis illius ydolatre ſunt ⁊ negociatores
et artifices cultores terre et optimi viatores Ibi enim ſűt
leones et vrſi et cerui dāmule caprioli lincei ⁊ beſtie ille de
quibus muſcatű hētur vt ſupradictű eſt. In hac ꝓuincia
creſcit in magna copia triticű Riſű ibi eciā copioſiſſiē hēť

De ꝓuincia ſyndyfu Capitulű xxxv.

Ermimata via dictarű xx p̄dcārum inueniť in plani-
cie ꝓuincia ſyndyfu q̄ eſt ſimiliť confinis mangij Cu
ius principalior ciuitas dicitur ſyndyfu Hec ciuitas olim
magna et opulentiſſima fuit Cui⁹ circuitus xx. miliaria ꝯ
tinebat habebat autē regē potentē et ditiſſimű Cui erant
filij tres Qui patri ſuccedētes in regno ipm trifariā diui-
ſerunt Et ciuitatē in tres ꝑtes diuiſam ꝑtes ſingulas val-
lauerunt muris q̄ tñ oms infra horē continebanť murum
Magnus aűt kaam ciuitatē acquiſiuit et regnű ꝑ hui⁹ ci-
uitatis mediű trāſit fluui⁹ qnanfu qui latus eſt ꝑ dimidiű
miliare ꝓfundus eſt ecia valde et multi capiuntur piſces i
eo. Sup fluuiű illű multe ciuitates ſűt et opida Nā vſq;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ad mare occeanū per xxx. dietas extēditur Nauium au
tem et marcationū trāſit per eū inumera mltitudo adeo vt
vix credi narrantibꝫ queat niſi hō ꝓprio cerneret intuitu
In ciuitate ſyndifu pons eſt ſuper ipm flumē lapideꝰ cuiꝰ
longitudo eſt ꝑ dimidium miliare latitudo vō ipiꝰ eſt oc-
to paſſuum Eſt āt totꝰ cooptꝰ dſup cooptura lignea no-
biliſſime depicta que colūpnis marmoreis ſuſtentat̄ Su-
per pontem hūc ſunt domūcule ſiue ſtaciones lignee mul-
te pro operarijs arciū diuerſaꝝ q̄ erigūtur mane ſero autē
deponūtur aut ꝯplicātur Eſt eciā domꝰ altera maior vbi
manent regis officiales qui pedagia et vectigalia ꝓ rege ī
poſita recipiunt qui aſcendunt diebꝫ ſingulis vt fertur ad
valorem mille biſanciū aureoꝝ huiꝰ regionis hoiēs ydola
tre ſunt vlteriꝰ āt ꝓcedentes ꝑ dietas quinqꝫ ꝑ quādā pla
niciem inueniūtur caſtra et ville mlte vbi ſūt ſyndones in
copia maxima Ibi eciam ſunt aīālia ſilueſtria multa

De ꝓuincia thebeth Caplꝫ triceſimūſextum

TRanſactis āt p̄fatis quinqꝫ diebꝫ inuenitur ꝓuinci
a thebeth quā magnꝰ kaam p̄liando et expugnādo
deuāſtauit Mlte enim ciuitates ſunt ibi deſtructe et caſ-
tra dirupta ꝓtenditur āt in longū ꝓuincia per dietas xx.
et qꝛ ſic eſt in ſolitudinē redacta oportꝫ vt ꝑ viginti dietas
viatores oīs victualia ſecū ferant Inſuꝑ qꝛ habitatoribꝫ
caret ſilueſtres fere ſup̄ modum ibi multiplicate ſunt ꝓpt
qd ꝑiculum magnū valde ē inde trāſitū facere ⁊ maxīe de
nocte Habent tn̄ marcatores et viatores ceteri tale reme-
dium Regio illa mltas habet cānas ſeu arūdines quaꝝ v
na coīr eſt longitudinis quīqꝫ paſſuum groſſicies vero eiꝰ
eſt tribꝫ palmis in giro Inter duos collerales nodos arū
dinis trium palmoꝝ diſtācia eſt Cū igit̄ nocte volūt qui-
eſcere viatores de arundinibus illis viridibꝫ faſces mag-
nos ꝯponunt quibꝫ vt ardeant tota nocte ignē ſbiciunt et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

cū aliquātulū calefacte huc illucq̄ȝ fortiſſiē torquentur atȝ
ſcindūtur ⁊ ſic ita fortiſſiē crepitant vt eoꝝ fragor et ſtrepi
tus ad plura milia audiatur Cū āt ſilueſtres fere audiūt il
lum t̄ribilem ſonitum tanto ſtupore ac pauore ſeu tremo-
re paueſcunt q̄ cōfeſtim fugā arripiūt quouſȝ ad locū per-
ueniunt vbi ſonitus ille t̄ribil' ab ipis non audit̄ Sic igit̄
nocte euadūt marcatores a beſtijs niſi eni ſibi de tali r̄me-
dio ꝓuidiſſent null⁹ ibi poſſet euadere in noctibus p̄ mul-
titudine beſtiaꝝ ſilueſtriū Hoiēs āt qn̄ prius huiuſmodi
ſtrepitū audiunt mag⁹ cōcuciuntur t̄rore Equi v̄o et ani-
malia viatoꝝ anq̄ ad hūc ſtrepitū aſſueſcant ſic vehemen-
ter timent q̄ ſtatim fugā arripiunt et per hūc modū multi
m̄catores min⁹ ꝓuidi mlta iam aīālia ꝑdider̄t Oportȝ igi-
tur vt equi prius per pedes ſingulos caute diligentiſſiē cō
pedibus alligentur qn̄qȝ vincula rūpunt ⁊ fugiunt audito
fragore arūdinū niſi fuerint ꝓus cū magna diligencia alli-
gati

De regione alia ꝓuincie thebeth et de quadā turpi cōſue
tudine Capitulum xxxvij

Poſt t̄minū xx. dietaꝝ ꝓuincie thebeth inueniūt̄ caſ
tra multa et ville multe vbi eſt abſurda et valde deteſ
tabilis q̄dam abuſio ꝓueniens ex ydolatria cecitate In r̄
gione illa nullus vir vult accipe vxorē v̄ginē ſ₃ requirit qli-
bet in ea quā vult accipe cōiugem vt pri⁹ a viris pluribȝ ſit
cognita dicunt eni mulierem aliter nō eſſe aptam cōiugio
Cū eni m̄catores vel quicūqȝ alij viatores ꝑ regionē illam
tn̄ſitum facientes iuxta opida p̄dicta aut villas ſua taber-
nacula cōpoſuerunt mulieres que filias habent matrimo-
nio copulandas ducunt eas illac numero xx. vel xxx. aut
xl. iuxta paucitatē vel multitudinem m̄catoꝝ rogantes vt
quilibet eoꝝ vnam ſibi de illis filiabus capiat et in ſuo con
ſorcio teneat q̄ diu habeat ibi imorari Illi āt quas volūt
eligunt ſibi et ſecū ꝯtinue retinent quouſqȝ ibi manſuri ſūt

Cum vero diſcedunt nullā earum ſecum diſcedere ꝑmit-
tunt ſꝫ oportet vt parentibus eas reſtituant Quilibet aūt
puelle quā tenuit donare tenet̄ aliqͦd iocale vt habeat pu-
ella per huiuſmodi iocalia euidēs argumētū ꝙ viribꝫ plu-
rimis grata extiterat vt ſic poſſet facilius et nobiliꝰ maritari
Cum āt puelle predicte in ornatu et habitu apparere vo-
lunt omnia huiuſmōi iocalia ſibi a viatoribus data ad col
lum deferunt ac oſtendūt quō viatoribus ſeruierūt gcioſe
et que plura huiuſmōi ſigna ad collum habent iudicantur
meliores et faciliꝰ maritātur Igitur cū nnpte fuerīt viris
ſuis ſunt valde grate non ꝑmittūtur vlteriꝰ viris alijs forē
ſibus ſiue domeſticis adherere Multūqꝫ cauent viri regi
onis illius ne in hac re alterutꝝ offendāt ſe Huiꝰ regiōis
habitatores ydolatre ſunt nec pccīn reputāt p̄dari ⁊ latro
cinia exercere De fructibꝰ āt terre et de negociacōibꝰ vi-
uunt In hac regione multa ſūt aiālia que muſcatū faciunt
et dn̄t gudderi Habent āt incole loci canes venaticos mlꝉ
tos qui ipa aiālia capiunt ꝓpter quod de muſco hn̄t copi-
am induuntur corio et pellibus beſtiaꝝ aut buchirano vꝉ
canapacio rudi. linguā ꝓpriam hn̄t ſimilitter et monetam
Et ad ꝓuinciā thebeth ꝑtinent et ſunt cōfines magne ꝓ-
uincie mangy Hec eni ꝓuincia thebeth latiſſima eſt et in
octo regna diuiditur Mltas habet ciuitates ⁊ opida mō
tuoſa eſt valde ⁊ lacus habet ⁊ flumiā in quibꝫ inuenit̄ au
rum qͦd dicitur de payollo Ibi eſt corallum qͦd ꝓ moneta
habent qͦd caro p̄cio emitur eo ꝙ oīns femiē regionis illiꝰ
corallū ad colla deferunt ⁊ oībus ydolis ſuis ſimilit̄ coral-
lum ad colla appendūt hoc eni ad magnā gloriā reputant
In hac r̄gioē thebeth ſunt canes maxi velut aſini q ſilueſ-
tres capiūt beſtias alioſꝫ canes hn̄t venaticos diūſaꝝ ma-
nerierum falcones lanerij ſiue herodij multi et optimi ſūt
ibi Item in hac ꝓuincia cyna-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

momum et aloe aromatice ſpēs alie habent̄ ibi copioſe q̄
non deferuntur ad nos nec in nr̄is ꝑtibus viſe ſūt Ibi fiūt
ſambelotti multi aliiqꝫ pāni de auro et ſerico Tota āt pro
uincia hec eſt ſubiecta magno kaam

De ꝓuincia cayndu Capl'm xxxviij

PEr ꝓuinciam thebeth poſt īuenit̄ ꝓuincia cayndu
ad occidentem q̄ rege habet / ⁊ eſt ſubdita magno ka-
am Ibi ſunt ciuitates multe et caſtra Ibi eſt lacus ī qua
margarite in copia tāta ſunt ꝙ ſi magnus kaam libere eas
capi et exportare ꝑmitteret valde carꝫ vileſceret p̄ciū ꝑ mlʼ
titudine nimia Sed magnus kaam non ꝑmittit vt libere
capiant̄ Si quis āt ſine licencia regis ad margaritas piſ-
cari p̄ſumeret occideretur In hac ꝓuincia ſunt in magna
mlʼtitudine gudderi ex quibus muſcatum hētur. Ibi enī
ſunt piſces in maxima copia in lacu .ſ. vbi ſunt margarite
Ibi eciam leones multi ſūt vrſi cerui dāmule lincei capri-
oli in multitudine magna valde Ibi ſunt volucres mlʼta-
rum ſpēꝝ habūdantiſſime Ibi vinū non creſcit nec vinee
ibi ſūt ſꝫ de tritico et riſo et diuerꝭ ſpēbus vinū optimū faci
unt Ibi ſūt garofili ī copia maxiā qui colligunt̄ ex arbuſ-
culis ꝑuulis hn̄tibꝫ ramuſculos ꝑuulos florē albū faciunt
et ꝑuum ſicut eſt garofali granū Eſt eciā ibi zinziber ha-
bundant̄ valde Similiter et cynamomū alieqꝫ ſpēs mlʼte
aromatice ibi ſunt q̄ ad regiones nr̄as nō deferuntur In
huiꝰ ꝓuincie montibꝫ iueniuntur lapides q̄ thurchiſi dn̄r
pulchri valde et in copia maxiā quos ſine licencia magni
kaam nulli licitum eſt excauare Incole huiꝰ ꝓuincie ydo
latre ſunt Sunt āt viri a ſuis ydolis tōliter dementati vt
credant ſe eorum ḡciam ꝓmereri ſi vxores ꝓꝑas et filias
viatoribꝫ tradant Nam qn̄ viator quicunqꝫ ꝑ eos trn̄ſit et
ad domū cuiuſdā diuertit cōfeſtim dn̄s domꝰ cōuocās vx
orem filias et mulieres ceteras quas ī dō habet mādat vt
hoſpiti et ſocijs ꝑ omnia pareant fcō ħ mandato diſcedit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Marci pauli lib 2°

et peregrinum illū cū ſocijs dimittit in domo ꝓpͥa vt dn̄m
neqꝫ āt redire p̄ſumit donec ille voluerit ibi morari ¶ Pere
grin⁹ igitur ille capellum ſuū aut ſignū aliqͦd fores domus
appendit cū dn̄s dom⁹ redire vult putans illū forſitā diſ-
ceſſiſſe ſi ſignū an̄ ianuā viderit retrocedit ſtatim vn̄ pere-
grinus ille duobꝫ vel tribus diebus imorari p̄t ¶ Hec āt ce-
ca et deteſtāda abuſio per totā ꝓuinciā cayndu obſuatur
ab ōnibꝫ ¶ Nec vllus ſibi h̄ ad vituperiū reputat eo ꝙ h̄ fa-
ciunt ꝓ ſuoꝝ deoꝝ honore ¶ Creduntqꝫ ob hāc benignita-
tem quam viatoribus exhibent a dijs ſuis terrenoꝝ fruc-
tuum obtinere habundāciā mercant̄ ¶ Monetā v̄o i hunc
modum habent v̄gulas aureas ſb̄ certo pōdere faciunt q̄s
pro pecunia expendunt et iuxta pōd⁹ virgule eſt p̄cium e-
ius et hec eſt moneta maior ¶ Minor v̄o talis eſt ¶ Sal in cal
daria coquūt qͦd poſtea in formella proiciūt vbi cōſolidāt̄
⁊ talem monetā expendunt ¶ Octuaginta enī de hijs dena-
rijs ſignum vnū aureum faciunt in valore ¶ Poſt h̄ itur ad
dietas decem et inueniuntur in via illa caſtra et vici multi
vbi ſunt per ōnia conſuetudines ꝓuincie cayndu ¶ In hoc
flumi̇̄e inuenitur magna copia auri qͦd dicit̄ payolo ¶ Sup̄
vero crepitudinem fluminis cynamomū copioſiſſime creſ
cit et flumen ad mare occeanum t̄minatur

De ꝓuincia cayrayam Capl'm xxxix.

Poſt tn̄ſitum p̄dicti flumis ſtatim intratur prouincia
carayam q̄ ꝯtinet ſeptē regna ¶ Eſt aūt ſubiecta dn̄io
magni kaam vbi ē rex fili⁹ cublay noīe ¶ Eſencenyr vir pru
dens et ſtrennuus potens et ditiſſim⁹ ⁊ optime in ſuo reg
no ſeruat iuſticiam ¶ Habitatores aūt patrie ydolatre ſunt
¶ Procedendo v̄o vlterius vltra flumen p dietas quinqꝫ i-
ueniuntur ciuitates multe et caſtra ¶ In ipa aūt regioē naſ-
cuntur equi optimi ¶ Ibi eſt lingua ꝓpria grauis et difficil̄
valde ¶ Poſt quinqꝫ dietas p̄fatas inuenitur principalior

regni ciuitas noīe xacij nobilis ac mangna vbi negociatio
nes magne fiunt et plime Ibi habitant xpiani nestorini ſꝫ
pauci multi aūt de hijs qui machomettū adorāt ibi triticū
et riſum in mag̃ copia hētur. ſed triticeū non cōmedūt pa-
nem quia ibi non eſt ſan⁹ huiuſmoi panis de riſu aūt panē
faciunt Faciunt eciā de diuerſ ſpēbꝫ potionē q̄ facilius in
ebriari facit q̄p vinum Loco monete expendūt pocellanas
albas que reperiunt̄ Octuaginta āt de ipis dantur pro v⁹
ſagyo argenti qḋ ad valorē duoꝝ venatoꝝ aſcendit Octo
vero ſagia argenti aſcendunt ad valorē vni⁹ ſagij auri In
hac ciuitate fit de aqua putcali ſal ī copia maxima de quo
rex magnos habet queſt⁹ In hac āt regione eſt locus ha-
bens in giro miliaria centū in quo piſces magni et optimi
capiunt̄ quos homines in regione illa hoc mō mādūcant
Primo eos minutatim terūt poſtea in ſaporē optime con
fectum ex alijs plurimis et optimis ſpeciebꝫ ponūt poſte-
a comedunt vt apud nos cocte comedunt̄

De regione q̄dam carayam in qua ſapientes ſunt Capi-
tulum xl.

Poſt diſceſſū a citate iacij p x. dietas pceditur ad pro
uinciam carayā vbi rex eſt cogatuy filius reg cublay Ibi
inuenitur mltum de auro qḋ dicitur de payolo quod hēt
de flumibꝫ In alijs āt lacunis et montibꝫ inuenit̄ aurum
groſſi⁹ q̄p ſit auꝝ de payolo Datur eni de ipo vni⁹ auri ſa-
gium p ſex ſagijs de argēto Monetā de porcellanis hn̄t
de quibꝫ ſuperius dcm̄ eſt q̄ de india deferunt̄ Hoīēs illi
us regionis ſunt ydolatre In hac regioē inueniunt̄ ſpen-
tes magni valde multi ex eis ſunt decē paſſuū longitudis
ꝛ groſſitudinis xiiij. palmoꝝ in circuitu ɔtinent. habet āt
quilibet illoꝝ magnoꝝ ſpentū iuxta caput crura duo carē
cia pedib⁹ ſꝫ iuxta pedem habet vngulā vnā ad modū leo-
num vnguli falconis caput valde magnū habet Oculi eiuſ

Marci pauli

ſūt ꝑgrādes veluti duo panes Os hꝫ tante magnitudis ꝙ
vnum hominē de facili deglutiret dentes habꝫ maximos
Et quia ita tribil'ē ſerpens ille nullꝰ homo eſt qui non pa
ueat appropinquare illi ſꝫ eciam aīālia q̄qꝫ agreſtia timent
illum Modꝰ quo a venatoribꝫ capit̄ talis eſt Serpēs p̄-
dictus de die in cauernis ſbterraneis latitat ꝓpter eſtū, de
nocte v̄o egrediens circuit querēs beſtias ad deuorandū
vadit, ad eoꝝ cubilia vbi leones, vrſi ſeu animalia huiuſmo
di habitant et ꝯmedit magnas et ꝑuas Nam nl'la beſtia ī
ſultum eiꝰ et fortitudinē ſuſtinere p̄t poſt ꝯmeſtionē reuer
titur ad cauernam ꝓpriam Eſt āt ibi trāſitoriū zabuloſum
et cū ille ꝑ zabulū reptat fortiſſime ſe iactat in zabula et q2
ſic ponderoſꝰ eſt et groſſꝰ foſſas ī zabulo adeo magnas ⁊
groſſas cū pectore ⁊ vētre facit vt videtur reges magna vi
no plena per zabulum volutata . venatores igit̄ de die ſub
zabulo palos multos ⁊ fortes huc illucqꝫ ꝑ planiciē figunt
in quoꝝ ſūmitatibꝫ ſūt gladij calibi firmit̄ infixi acuti val-
de quos poſtmodū operiunt zabulo vt a ſerpente videri
non poſſint Cū igit̄ de nocte trāſitū inde facit ſuꝑ zabulū
ſolito more ſe iactat ⁊ in ferrū abſconditū et acutū pectore
ꝓſiliens et impingēs aut ſtati moritur aut ḡuiſſime vulne-
ratur tūc venatores ſuꝑuenientes ip̄m ſi adhuc viuit occi-
dunt Et ꝑmo fel ipiꝰ extrahunt quod p̄cio magꝰ vendūt
eo ꝙ eſt medicinale valde Si quis eni morſū patitur ca-
nis rabidi modicū de ip̄o bibens ad pōdus ſcꝫ viiꝰ dena-
rij ꝑuuli plene liberabitur Mulier eciā in ꝑtus doloribuſ
conſtituta modicū ſumens ex eo expeditur a ꝑtu Qui eci
am apoſtema patitur aliqd̄ quod ſi īfirmitatꝭ locū ꝑungit ī
paucis diebꝫ ꝑfecte curatur Carnes āt ſꝑentis ſimilit̄ vē-
dunt q2 in cibum optime ſūt et libenter ab homibꝫ ꝯmedū
tur In hac ꝓuincia multi et optimi equi naſcuntur qui a
negociatoribus ducuntur in indiam Dibꝫ aūt eq̄s nodos
duos aut tres de oſſe caude extrahunt ne equꝰ currēs eiuſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

dem cauda feriat qui cum cauda huc illuc torqueat dum currit qm̄ hoc in equo turpiſſimū reputatur Equites huius patrie ſirpis vtuntur lōgis ad ſellas vt apud nos faciunt gallici In bellis vtuntur coracijs de corio bubalorū vtuntur eciam ſcutis lanceis baliſtis et ſagittas quas iaciūt intoxicant Añq̄ cublay magnus kaam hāc ꝓuinciam obtinebat viri hui⁹ ꝓuincie huiuſcemodi rē deteſtabilē faciebant Qñ eni vir aliquis trāſibat per eos alteri⁹ patrie decentis apparencie ⁊ honoꝝ moꝝ qui prudens in v̄bis et in actibus eius videretur ſi apud eos hoſpitabat̄ ip̄m nocte occidebāt putantes q̄ prudencia mores et ḡcie et aīā eius in domo illa poſtea remanebat ob quā cauſam m̄lti ibi occiſi ſunt . ſ; magnus kaam poſtq̄ regnum p̄fatum ſuo dñio occupauit ac ſibi ſubiugauit hanc impietatem et ſtulticiā de illa patria penit⁹ extirpauit

De prouincia ardandam Capl̄m xli.

Um vero ꝓceditur a ꝓuincia carayā ad dietas quinq; inuenitur ꝓuincia ardandam q̄ ſubiecta eſt magno kaam Cui⁹ nobilior vrbs dicitur vrſian In hac ꝓuincia datur aurū ad pondꝰ vncia eni ſiue ſagium auri commutatur pro quinq; vncijs ſiue ſagijs argenteis Nō eni i illis regionib; inuenitur argētum vſq; ad dietas m̄ltas Ideo q; ꝯueniunt illuc negociatores qui cū eis aurū pro argēto ꝯmutant multūq; lucrātur porcellanas eciā expendunt q̄ de yndia deferuntur Riſo et carnib; veſcunt̄ vt plurimū pocionē optimā faciunt de riſo ⁊ de aromatibus delicatis Uiri ⁊ mulieres regionis illi⁹ dentes cooptos deferūt ſb tilib; laminiſq; aureis q̄ ſic diſpoſite ſunt vt dentib; optiē captentur Uiri oīs militares ſūt armis tm̄mō et milicie vacantes et venacioni beſtiaꝝ ⁊ volucrū Mulieres āt cuius rei familiaris in omnib; gerunt habētq; ſuos empticios qui eoꝝ obſequijs mācipant̄ In hac ꝓuincia ꝯſuetu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

do eſt vt qñ peperit mulier lectū ꝙ cito p̄t dimittat et gub
nacioni dom⁹ intendat Vir āt ei⁹ xl. diebꝫ in lecto diſcū-
bit et nati ſibi filij curā gerit mr̄ aūt pueri de illo nullā ſol-
licitudinem habet niſi quia lac illi p̄bꝫ Interi vō amici et
ꝯſanguin i viꝝ viſitant diſcūbentem Aiunt ꝙ iō hoc faci
unt qꝛ mulier filium portās et pariens lōgo tp̄e et ḡuit la-
borauit ꝓpter qḋ ꝯueniens iudicant vt diebꝫ xl. a filij cu-
ra quieſcat Ipa vō tñ cibum defert ad lcm̄ In hac ꝓuin
cia non ſunt alia ydola niſi ꝙ quelibet familia ſuū progeni
torem adorat eum a quo alij de familia nati ſunt In locis
valde ſilueſtribus habitant vbi mōtes ſunt maxi et nemo
ra magna valde Ad mōtes illos nō accedunt aliqui alij
de regionibꝫ alijs qꝛ ibi venire non poſſūt extranei ꝓpter
corruptionem nimiam aeris lr̄is carent ſ contract⁹ ſuos ī
ciſuris faciunt quoꝝ medietatem ſuat vn⁹ alius aliā q̄ p⁹-
modum cōpoſite i minutis ſignis ꝯueniunt In hac ꝓuin
cia et in alijs duabus p̄nomiātis .ſ. cayndu et caraya me-
dici non ſūt ſ qñ quis īfirmatur cōuocant ſuos magos qui
ydola colunt quibꝫ infirmi ſuas infirmitates expoñt tunc
magi coream ordinant et inſtrā pulſant ⁊ ad ydoloꝝ ſuoꝝ
honorē magnas faciunt cantilenas Hāt tam diu faciūt do
nec arripiatur a demoē vn⁹ ex ludentibus in corea Tunc
corea dimiſſa iacentem crepticium ꝯſulunt q̄ de cauſa ille
patiat̄ quid ꝓ ei⁹ liberacione agendū ſit Demō āt per ar-
repticium dat rñſa dicens illū infirmatū qꝛ illū vl' illum de
um offendit magi āt orant vt de⁹ ille de ſanguine ꝓprio ſa
crificium offeret Si iudicat demon ex ſignis egritudis ꝙ
ille liberari non poſſit ait Ille tam ḡuiter deum illū offen
dit ꝙ ꝑ nulla ſacrificia placari poſſit Si aūt iudicat ꝙ poſ
ſint euadere dicit Oportet vt tot arietes nigra hñtes capi
ta illi deo offerat et tales faciat peticiones ⁊ conuocꝫ ad ſe
tot magos et magas totidem per quoꝝ man⁹ ſacrificium
offerat et ſic placabitur ei deus Tunc ꝯſanguinei egroti il

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

li oīā faciunt qđ iuſſit demon fieri Occiduntqꝫ arietes ⁊ ſā guinem ipōꝝ in celum iactant Conuenientes vō magi cū mulieribꝫ faciunt luiāria mag̃ et domū totā thurificant et fumū de lignis aloe faciunt et aquā decoctā carniū in aerē fundūt et ꝑtem eciā potionū q̄ de aromatibꝫ sūt ꝯfecte Et in chorea iterꝝ ſaltant ⁊ cantāt reuerenciā illiᵒ ydoli pᵒ hec requirunt rurſᵒ arrepticijs an per hec ſit ydolo ſatiſfcm̄ ſi iubet demon vt aliud fiat ꝯfeſtim mādatū eiᵒ adimpletur Cū aūt illi ſatiſfactū eſſe ſciunt incātatores ſedēt ad menſam carnes qꝫ ꝯmedunt ymmolatas cū leticia magna et bibunt potiones q̄ ydolo ſunt imolate in ſacrificio t̄minato prandio ad ꝓpria remeant Si aūt cōtingat diuina ꝓuidēcia vt curet̄ leger curacionē ipiᵒ attribuūt demoni cui ſacrificia ſunt oblata Hac arte ꝑ demoēs illudit̄ eoꝝ cecitas

De ꝓlio magno qđ fuit inter tartaros et ipm̄ regem myen Caplm̄ xlij.

Ccaſione regni carayam ſuperius memorati et regni vncian fuit ꝓlium magnum in regioē imediate predicta Anno dn̄i .m. cc. lxij. Magnus kaam miſit vnū de principibꝫ ſuis noiē noſcardyn qui erat vir prudēs ⁊ ſtrenuᵒ ⁊ cū illo erāt ꝓbi milites ⁊ fortiſſimi bellatores Rex aūt myen ⁊ bāgala audito eoꝝ aduentu ꝑterriti sūt metuētes ne forte terras eoꝝ veniſſēt inuaderel Cōgregātes āt ſuos exercitᵒ habuerunt equites ⁊ pedites circa lx. milia Elephātes aūt cum ceteris caſtris bellicis circa duo milia Et in quolibet caſtro erāt viri bellatores xij. xx. vł xvi. Venit āt rex myen cū predcō exercitu v̄ſus citatem vncyam vbi erat p̄noiātᵒ exercitᵒ tartaroꝝ quieuitqꝫ cū ipo exercitu p̄dicto in cāpeſtribꝫ ad dietas tres v̄ſus vncyā Audiens aūt hec naſtardyn qꝛ ꝑuū habebat exercitū ꝑtendit tm̄ nichil oīno timere qꝛ ſecū habebat viros fortes et ſtrennuos bellatores Egreſſᵒ eſt obuiā illis ad planiciē bucyā

et ibi caſtrametatus ē iuxta nemꝰ quoddā magnum ī quo fuerunt arbores maxīē qꝛ ſciebat ꝙ elephātes in nemꝰ illō nullatenꝰ poterāt īgredi Rex āt myen venit vt exercitum eiꝰ inuaderet Tartari vero audaciter occurrerēt illis Cū ġ tartari viderūt elephātes cum caſtris qui erāt in ꝑma acie conſtituti tanto erant terrore ꝑterriti ꝙ aſſeſſores eoꝝ nulla vi vl' īgenio poterūt eos illis ꝓximos facere tūc omnes deſcendentes de equis ligauerēt eos ad arbores nemoris ⁊ pedeſtres ad elephantū aciem redierūt ceperūtqꝫ in eos ſagittas indeficientē iacere Mij āt qui in cāpeſtribꝫ cū elephātibꝫ erant pugnabāt ꝯ eos Sed tartari ꝓbiores illis erant ⁊ magꝭ aſſueti ad pugnā Vulnerauerūt ġ tartari grauiter cū ſagittis mltitudinem elephantū ꝓpter qđ elephantes ſagittaꝝ metu fugam arripuerūt Ingreſſi qꝫ ſūt oēs rapido curſu in nemꝰ ꝓximū nec potuerūt ab ingreſſu nemoris a ſuis rectoribus ꝓhiberi diuiſi ſūt in nemore huc illucqꝫ et arbores nemoris oiā caſtra eoꝝ lignea ꝯfregerunt Nā arbores magne ⁊ denſe erāt videntes aūt hoc tartari cucurrerunt ad equos quibus aſcenſis diuiſiqꝫ elephantibꝫ in regꝭ acies irruerunt quos nō modicꝰ inuaſerat timor eo ꝙ videbant elephantū aciem diſſipatā Fuit āt prelium durꝝ valde Cū vero vterqꝫ exercitꝰ ſagittas ſuas q̄s habebat eiecerunt arripuerūt oēs gladios ſuos Cū quibus duriſſime pugnauerēt Mltiqꝫ vndiqꝫ ſunt occiſi Tādem āt rex myen cū ſuis fugā arripuit quos īſequētes tartari multos ex fugientibꝫ occiderunt quibꝫ oīno mortuis vel fugatis redierunt ad nemꝰ vt caperent elephantes ſed non poterant quēq̄ ex illis capere niſi iuuaſſet eos quidā ex hoſtibus quos ceperant quorum auxilio circa cc. habuerūt ab h̄ ꝓlio in ātea cepit magnꝰ kaā elephantes habere ꝓ ſuis exercitibꝫ quos ꝑus ꝓ exercitu nō habebat pꝰ h̄ de-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

uicit magnꝰ kaam t̃ras regꝰ myen ⁊ eas ſuo dominio ſbiu-
gauit

De regione quadam ſilueſtri de ꝓuincia myen Cap̃ xliij

Oſt receſſum de ꝓuincia carayam īuenit̃ deſtum q-
dem maximum per qđ deſcēditur ꝯtinue per dietas
duas et dimidiam vbi nulla eſt habitacio ſ; ibi eſt vna lata
et ſpacioſa planicies in qua tribꝫ diebus in ebdomada ml'
ti cōueniunt ad nūdinas ⁊ m̄cata multi de mōtibꝫ magnis
regionis illiꝰ ⁊ deferunt auꝝ qđ pro argento ꝯmutāt dātꝫ
vnam vnciā auri ꝓ quinqꝫ vncijs argēti mltiqꝫ negociato-
res de regionibꝫ illis illuc ꝯueniunt cū argento ad monteſ
illos fortiſſimos vbi illi ꝓ ſecuritate ſua hitant nullꝰ acce-
dit exercitꝰ qꝛ loca valde iuia ſūt neqꝫ ex hoc ſcitur ab alijſ
vbi illoꝝ habitacio ſit poſt hoc inuenitur prouincia myen
que confinis eſt yndie ad meridiem per quā itur diebꝫ xv.
ad loca ſilueſtria et nemoroſa vbi ſunt mlti elephātes et v
nicornes alieqꝫ fere agreſtes innumere et nulla ibi habita
cio eſt

De ciuitate myen et de ſepulchro pulcherrimo regis Ca
pitulum xliiij.

Erminatis illis dietis xv. inuenitur ciuitas q̄ dicitur
myen grādis et nobil' q̄ caput eſt regni et eſt ſubdita
magno kaam habitatores eiꝰ ꝓpriam linguā habēt ⁊ ydo
latre ſunt In hac citate fuit rex quidā p̄diues qui moriēs
mandauit ſibi fieri ſepulchꝝ in hunc modū In quolibet
capite monumēti iuſſit fieri turrim vnā marmoream alti-
tudinis decem paſſuū cuiꝰ groſſicies erat ꝓut altitudinis
ꝓporcio requirebat In cacumine āt rotunda erat vna ip
ſaꝝ turrium erat auro coopta cuiꝰ auri groſſicies erāt ad
vniꝰ digiti latitudis mēſurā Sup̄ cacumē v̄o turri erāt ml'
te cāpanule auree q̄ a vento flāte redderꝫ ſonitū Alt̄ v̄o tur
ris eodē mō et forma argento coopta erat hn̄s ſilit̄ campa

las argenteas Hoc āt ſepulchꝝ fieri iuſſit pro honore aiē
ſue et vt ei⁹ memoria nō ꝑiret Quadā āt die inuēti ſunt in
curia magni kaam ioculatores in ml'titudine maxiā quos
ad ſe ꝯuocās r̄x ait illis ite cū duce quem ꝓferā vobis ⁊ cū
exercitu quē vob̄ adiungā ꝯquiretis michi ꝓuinciā myen
qui ſe mādato reg̃ volūtarios exhibētes iuerūt vt iuſſit et
myen ꝓuinciam debellātes ei⁹ dn̄io ſubdiderūt Et cū ꝑ-
uenerunt ad marmoreū ſepulchꝝ non illud deuaſtare pre
ſūpſerunt niſi magni regis requiſito ꝯſenſu: Qui audiēs
ꝙ rex ꝓ honore aiē ſue hͦ feciſſet mādat vt ſepulchꝝ nulla-
tenus violaretur Mos eni tartaroꝝ eſt non deuaſtare ea
q̄ ꝑtinent ad defunctos In hac ꝓuincia ſunt ml'ti elephā-
tes et eciā boues ſilueſtres magni et pulchri cerui et dam-
mule aliaꝝq₃ diuerſaꝝ ſpecieꝝ ſilueſtrium aiālium i ml'ti-
tudine maxima

De ꝓuincia bangala Capl'm xlv.

BAngala eſt ad meridiē in confinio idie quā magnus
kaam nondū ſubiugauerat qn̄ ego marc⁹ in curia ei⁹
erā ſ; ad debellandū eā ſuos exercit⁹ miſerat Ibi āt ē rex
ꝓprius ꝓpriam linguā hn̄s Oēs ſūt ydolatre de ꝓuinci-
a iſta Carnibꝫ veſcunt̄ riſio ſimiliter et lacte . bōbicis aūt
eſt ibi copia maxiā de qua m̄cacoēs maxime fiūt . habun-
dāt ibi ſpice galanga zinzibere zucaro et ml'tis alijs ſpēbꝫ
aromaticis Elephātibꝫ coequātur In hac ꝓuincia mul-
ti venduntur negociatoribꝫ quoꝝ plurimi enuchi fiūt qui
poſtmodū a baronibꝫ ꝑ diuerſas ꝓuincias ducuntur

De ꝓuincia canziga Capl'm xlvj.

Poſtmodū reꝑitur canziga ad orientalē plagā q̄ regē
ꝓpriū ſil'r habet ppl's ei⁹ ydolatra ē In hac ꝓuincia
reꝑit̄ auꝝ in copia maxiā ⁊ aromata multa ſ; pauce de cis
m̄caciones fiūt q: a mari regio iṗa remota ē Ibi ſunt ele-
phātes ml'ti et venaciones maxime beſtiaꝝ hoiēs ꝓuinci-
e carne et lacte et riſo veſcunt̄ vitibꝫ carēt ſ; de riſo ⁊ aro-

matibus et ſpẽbus delicatis potiones faciũt viri et mulie-
res cũ acubus pingunt ſuas fauces collum man⁹ et ventrẽ
ac crura faciuntqꝫ ibi ymagines leonũ draconũ ⁊ auiũ ſub
tiliter valde q̃ eciã ſic firmantur in pelle vt nũq̃ diſcedant.
Qui ãt plures de huiuſmoi ymaginibus habet pulchrior
reputatus

De prouĩcia amu Capitulum xlvij.

AMu vo prouincia eſt ad oriẽtalem plagã que mag⁹
kaam ſubiecta eſt Hoiẽs ydolatre ſũt Propriam
linguã ⁊ aiãlium greges habent magnos et victualiũ copi
am Equos hñt multos et optimos quos negociatores in
idiam deferũt bubuli ibi multi ſũt boues et vacci ĩ magna
copia et delicata viri et mulieres deferũt ad brachia moni
lia ſeu brachialia aurea et argentea magni valoris

De ꝓuincia Tholoman Caplm xlviij.

Oſt amu ad orientalem plagã ad dietas octo inenit
prouincia tholoman q̃ ſubiecta eſt dñio magni kaam
hoiẽs ꝓpriam linguã habent et adorãt ydola Ibi ſũt viri
pulchri mulieresqꝫ pulchre coloris tñ bruni Ciuitates ibi
multe ſunt et caſtra multa Mõtes magni ⁊ fortes viri in
armis ſtrẽnui ſunt et fortes mortuoꝝ ſuoꝝ corꝑa cõburũt
et oſſa in capſa lignea ponũtur et in cauernis mõciũ abſcõ
dunt ſe ne ab hoiẽ aut a beſtia tãgi poſſint Auꝝ eſt ĩ copi-
a magna porcellanas yndicas de quibꝫ dcm̃ eſt ſupra loco
ſuẽ monete expendũt

De ꝓuincia cinguy Caplm xlix.

Oſt receſſũ de ꝓuincia toloman inuenit ꝓuincia cin
guy ad orientẽ et itur ſuꝑ flumẽ ꝑ dietas xij. Ibi ſũt
ciuitates et caſtra mlta . p⁹ hoc inenitur citas ſinulgu grã-
dis et nobil regio hec magno kaã ſubiecta ẽ Hoiẽs illius
ydolatre ſũt In hac regioẽ fiũt pãni pulchri valde de cor-

ticibꝫ arboꝝ quibꝫ induūtur in eſtate Uiri ſtrēnui ſunt et fortes valde In hac ꝓuincia tāta ē mltitudo leonū ꝙ nullus de nocte ꝑnmit eẋ dormire qꝛ leones oēs quos inueniunt deuorāt Naues eciāſq̄ ꝑ fluuiū trāſeunt ꝓpter metū leonum non ligant̄ ad ripā ſꝫ in meᵒ flumis qꝛ leones ī noctibꝫ ingrediūtur in naues adherētes ripe et quoſcūqꝫ ibi r̄periunt deuorāt Licet āt hᵘ regionis leones magni et feroces ſint valde Canes tñ ibi adeo ita ſunt audaces ⁊ forteſ vt leones ꝑſumāt inuadere Oportꝫ āt vt duo canes cū homine ſint Cū eni quiſpiā homo ꝓbus in equo ꝑ cāpeſtria tranſit leonem occidit vt plurimū ſi duos canes magnoſ ſecum habuerit Nā cū leo illis a ꝓpinquerit ſtatim canes latratu magno currūt pᵒ ipm leonē ſi vir cū equo ſubſequitur canes leonem ipm mordent in poſterioribꝫ corpis aut in cauda leo ſe ſtati vertit ad eos qui canes ſe auertere ab eo ſciunt ꝙ eos ledere nō p̄t tunc leo ꝓſequit̄ viā ſuā rurſumqꝫ canes latrādo ⁊ mordendo iſequūt eū Leo vō ꝓpt̄ latratū canū metuit ne forte canes alij vel hoīēs ꝓuocent̄ ad eum Ideoqꝫ diuertit ſine curſu Cū vō vidit arborē groſſam poſteriora ſua ad ſtipitem arborꝭ appodiat ne ibi mordeti poſſit a canibꝫ et faciem ſuā ad canes dirigit Uir āt qui in equo ē cū arcu ſagitare nō ceſſat ꝓpter qd̄ ſepe contingit ꝙ leo g̃uit̄ vulneratur In tm̄ eni leo attendit ad canes ꝙ vir libere poterit ſagittare . Sic igitur leo p̄t occidi Hec ꝓuincia habūdat in ſerico et deferuntur m̄cationes maxime per fluuiū memoratum

De ciuitatibꝫ cancaſu cyanglu cyanoli Caplm l.

Poſt diſceſſū a ꝓuincia cyanguy per q̄tuor dietas ineniunt̄ plures ciuitates et caſtra mlta Poſt dietas illas quatuor eſt ciuitas cātaſu que ꝑtinet ad prouinciam cathay ⁊ eſt ad meridiem vbi eſt ſerici copia vbi panni multi de auro et ſerico fiunt et ſyndones in copia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

maxima Ab hac ciuitate itur ad meridiem tribus diebuſ et iuenitur citas cyanglu gñdis valde que eciã eſt de ꝓuin cia cathay vbi fit ſal in maxima copia eſt enĩ ibi terra ſaliſ-ſima de qua mõticulos faciunt ſup̱ quos aquã ꝓiciũt poſ-tea colligũt aquã q̃ erupit de ſb pede monticuli quã ĩ mag-nam ponẽtes caldariã ad ignem diu bulire faciunt poſtea ↄgelatur in ſal pulchꝝ et albũ Ultra vͦ ciuitatem cyãglu ad quinqȝ dietas eſt citas cyanoli p̱ cui⁹ medium tñſit flu-men magnũ p̱ qd̓ multe naues cũ multis marcacionibȝ de ducuntur

De ciuitatibus candifu ſinguimatu Capl'm li.

Ltra ciuitatẽ cyanglu ad dietas ſex v̓ſus meridiem ẽ ciuitas magna candifu que regẽ hacten⁹ hꝛẽ ↄſueue rat añq̃ ſbiceretur magno kaam Habet ãt ſub ſuo domi-nio xij. ciuitates in quibus õnib⁹ viridaria ſũt ⁊ ibi ẽ fruc tuum et ſerici copia Rurſum ad meridiẽ ad dietas tres ẽ ciuitas nobil' ſinguimatu Ad quã deſcendit ad meridiem fluui⁹ magnus qui ab incolis in duas p̱tes diuiſus ẽ quaꝝ vna ad orientem vadit v̓ſ⁹ mangy Alia vͦ ad occidẽtem verſus cathay p̱ quos fluuios naues mediocres inumere tñſeunt cũ marcationibus infinitis De ſynguimatu vͦ ꝓ grediẽtes v̓ſ⁹ meridiem p̱ dietas xvi rep̱iunt citates ⁊ opi da in quibus marcationes maxiẽ fiunt Oĩs ãt habitato-res patrie ydolatre ſunt et magno kaam tõ regio ſbdita ẽ

De flumine magno caromoꝛa et ciuitatibus cyangui Capitulum lij.

Refatis igit̃ dietis xvi. ẽmiãtis iuenit̃ magnum flu men caromoꝛa qd̓ de t̃ris illius qui dicitur p̃ſbiter iohannes fluit habet ſpacium vni⁹ miliarij in latitudiẽ ſu a vͦ ꝓfũditas tanta ẽ vt p̱ eã naues magne cũ ſuis onerib⁹ libẽ tñſeãt piſces vͦ ĩ eo ĩ copia maxiã capiũt̃. ĩb fluiẽ iux

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ta mare occeanū ad dietā vnā ſūt naues numero xv milia quas tenet ibi magnꝰ kaam vt ꝑate ſint cū nccitas fuerit ſuos exercitus deferre ad inſulas maris ſūt aūt adeo magne vt quelibet earū poꝛtat equos xv ad regionē remotā cū eqtibus et nccio victu ꝓ equitibꝰ et equis ac nautis qui ſunt in qualibet naui numero xx Ubi aūt ſuantur naues ille in flumine due ciuitates ſūt quarū vna q̄ magna eſt poſita eſt ſuꝑ crepitudinē fluminis Alia vero ex alia ꝑte fluminis ē vna earū dꝛ Coygāguy alia Cayguy Flumine igit̃ p̄ocō tñſacto ſtatim ingreſſus patꝫ in nobiliſſimā ꝓuinciā māgy cuiꝰ magnificēcia admirabilis ſequētibꝰ capl'is deſcribet̃

De nobiliſſima ꝓuincia māgy Et p̄mo de pietate et iuſticia eius regis Capitulū iiij

N ꝓuincia mangy magna fuit rex quidā noīe facfur potēs et diues valde nec inueniebat̃ tꝑe eius p̄nceps aliquis eo maioꝛ preter magnꝰ kaam Regnū eius foꝛtiſſimū erat et inexpugnabile putabatur nec quiſqꝫ ip̄m iuadere p̄ſumebat Ideoqꝫ rex et ppl'is regis armoꝛū atqꝫ belloꝛū exercitū nō habebat vnaqueqꝫ citas ꝓfundis foueis et aquis plenis vallata erat quarū latitudo erat q̄tū iacere poterat arcus Carebant equis qꝛ neminē metuebāt Ad nichil igit̃ vacabat rex niſi vt delicioſe viueret In curia ſua domicellos et domicellas habebat circa mille et honorabiliter viuebat pacē et iuſticiā et miſericoꝛdiā diligebat Nā et in toto regno eius pax erat maxima nullus qꝫ ꝓximū p̄ſumebat offendere qꝛ rex omnibꝰ ſeruabat iuſticiam Sepe artificū ſtacōes de nocte mittebant̃ apte nec erat q in eis p̄ſumeret ingredi aut dāpnum aliqd̓ inferre Uiatores oēs nocte ac die ꝑ totū regnū ſecuri et inoffenſi libere ābulabant. Erat aūt rex pius et miſericoꝛs ad pauꝑes et quoſqꝫ neceſſitatē et penuriā pacientes Annis ſingulis recolligi faciebat pueros abiectos a matribꝰ circa xx. milia

quos ſuis ſūptib⁹ optime nutrire faciebat In regione il
la paupes mulieres ꝓpꝓos natos abiciūt vt ab alijs colligā
tur ſi eos ipe nutrire nō pn̄t Illos aūt pueros quos rex
colligi faciebat diuitibus regni diuidebat q carebāt filijs
vt eos ſibi adoptarēt aut poſtq̄ ēuerāt pueros illos cū pu
ellis abiectis ꝯiugio ſociabat et eis ſufficiēt de neceſſarijs
ꝓuidebat.

Qualit̄ bayan princeps exercitus magni kaam' Cublay
deuicit ꝓuinciā māgy et eā ſuo dominio ſubiugauit
Capitulū liiij

Anno dn̄i M cclxviij magni kaam Cublay hoc mō
1268 ſuo ſbiugauit impio. Miſit eni illic vnū ex pricipib⁹
ſuis noīe bayan chynſan qd in noſtra lingua ſonat qi centū
oculos hn̄s vnde idem ſonat ſicut centū oculi bayan Cui
maximū exercitū eqtū et peditū deputauit ac multitudinē
nauiū vt mangy ꝓuinciā debellaret Qui cū ad p̄fatā ꝓui
ciā deueniſſet pmo habitatores ciuitatis pme que dr Co
yanguy ad ſui regis obedienciā requiſiuit quib⁹ recuſanti
bus obedire nullo inſultu facto in eos ꝓceſſit ad ciuitatē
ſcdam que ſimilit̄ obedire r̄cuſauit tūc ꝓceſſit ad terciā de
inde ad q̄rtā poſt hec ad quītā a quib⁹ oībus ſimile reſpō
ſum accepit Nō aūt timebat poſt ſe ciuitates hoſtiū et ad
alias ꝓcedere qꝛ exercitus ei⁹ erat magnus ⁊ optimus ha
bebatqꝫ ſecū viros ſtrēnuos bellatores et magn⁹ kaā exer
citū magnū grādemqꝫ aliū poſt eū mittebat. Sextā ergo
ciuitatē ingreſſus ē cū magna fortitudine et vi obtīnuit eā
et ſic ꝓgrediens ciuitates xij in breui tempe ſubiugauit de
bellando tūc ꝯtremuerūt corda viroꝝ māgy Et bayan ad
regalem ciuitatē et maximā ciuitatē qnſay acceſſit et iuxta
eā ſuū exercitū ordinauit Rex āt mägy auditis ꝓbitatib⁹
et fortitudine tartaroꝝ vehementē expauit Et aſcendens
in nauē cū comitiua magna ad quandā inexpupnabilem i
ſulam ſe tranſtulit hn̄s ſecū naues circa mille Ciuitatē āt

qnſay regine cuſtodire dereliquit cū exercitu magno Regina vō prudent̄ ſe gerens in oībus ad defenſionē tre cū ſuis baronib⁹ intēdebat ſollicite Cū āt audiuit ꝙ princeps exercitus tartaroꝝ vocabar bayan ſynſay .i. centū oculi ꝑ oīa defecit virt⁹ eius qm̄ a ſuis aſtrologis audierat ꝙ ciuitas qnſay a nullo nūq̄ poſſit expugnari niſi ab eo qui cētū oculos haberet et q̄i īpoſſibile videbat̄ oīno eēt habitur⁹ centū oculos neminē formidabat pꝛīcipē igit̄ tartaro bayā ipi regina ei⁹ ꝯgnoīe ꝯgnito regnū et ciuitatē libere illi obtulit Quo audito ciuitates oēs ad mādata magni kaam ꝑuenerūt Excepta ciuitate ſanſu que ꝑ tres ānos obedire ꝯtēpſit Regina vō iuit ad curiā magni kaā a quo cū hōre maximo ſuſcepta Rex āt facfur eius qui ad inſulas fugerat inde in vita ſua diſcedere noluit ibiq̨ vitā finiuit

De ciuitate Coyarguy Capitulū lv.

Ciuitas p⁹ que occurrit itroeūtib⁹ in ꝓuīcia dr̄ Coygarguy q̄ magna ē et nobilis et magnaꝝ opiū Ibi ſūt naues ī multitudine maxiā Eſt eni ſup fluuiū Caromoꝛa fit āt ibi ſal in tanta copia vt ciuitatibus xl ſufficiat de quo magnus kaam magnos ꝓuētus recipit Similiter eciā de mercacionib⁹ ciuitatis et portus habitatores vniuerſi ⁊ ꝓuincie tocius et hui⁹ ciuitatis mangy ydolatre ſunt et comburunt corpora mortuorū

De ciuitatib⁹ panthi et Cayn Capitulū lvi.

Ad terminū diete vni⁹ adūſus ſyrochū vltra ciuitatē Coyarguy inuenit̄ ciuitas panthy grādis et nobilis Ibi mcacōes maxiē fiūt ⁊ ibi ē ſerici et victualiū maxiā copia Ibi in tota regione illa expendit̄ moneta curie magni kaam. via autē qua itur a ciuitate Coigayguy ad hanc ciuitatem. tota eſt lapidibus pulchris ſtructa a dextris et a ſiniſtris aq̄ eſt magna Aliūde āt igreſſus ſiue acceſſus nō

patet ad ꝓuinciā mangy niſi ꝑ viā hanc Ad terminū vero
diete alterius eſt ciuitas nobilis Cayn Ibi piſces i copia
magna hn̄tur Ibi eciā venacōes ſūt magne beſtiarū ⁊ vo
lucrū Faſiani aūt ibi in tanta copia ſūt et ꝓ tanti argentei
pondere q̄tū vn⁹ venetus hꝫ dent̄ tres optimi faſyani.

De ciuitatib⁹ tinguy et yanguy Capitulū lvij

Poſt hoc itur ad dietā vnā et ꝑ viā inueniūt̄ ville ⁊ op
time culture terraꝝ In fine vero diete hētur ciuitas
tinguy q̄ grādis nō eſt ſꝫ victualiū hꝫ copiā maximā. hꝫ eci
am naues mltas valde Eſt eciā iuxta mare occeanū ad di
etas tres et in illo ſpacio ſūt multe ſaluie In ipo ſaluiarū
ſpacio eſt ciuitas vna magna q̄ dicit̄ tynguy Poſt receſſū
a ciuitate tynguy ad plagā circij itur ꝑ dietā vnā ꝑ pulcher
rimā regionē et t'ciata dieta inuenit̄ ciuitas nobilis yanguy
ſb cui⁹ iuriſdcōe ſūt ciuitates numero xxvij magnaꝝ mer-
cacionū Ego aūt marcus annis tribus ex ꝯmiſſione mag
ni kaam habui in ciuitate illa officiū ꝑfecture

Qualiter ciuitas ſyanfu cū machinis capta fuit Capi-tulū lviij

Ad occidentalē plagā eſt vna regio in ꝓuincia mangy
que dr̄ Nayngui opulenta ⁊ pulchra valde Ibi mlt
ti panni fiūt de auro et ſerico Ibi eciā bladorū et oim vic-
tualiū copia eſt Ibi inuenit̄ ciuitas ſyanfu q̄ ciuitates xij.
ſub ſuo dominio ꝯtinet Hec ciuitas tribus ān̄is in rebelli
one ꝑſtitit inter quos debellari nō potuit ab exercitu tar-
taroꝝ q̄n deuicta fuit ꝓuincia mangy Non eni añ locari
poterat exercit⁹ niſi a ꝑte aquilonari Nā vndiqꝫ ex ꝑtib⁹
lacune ꝓfūde erant ꝑ quas naues ad eā ingredi vel egredi
poterant et ſic in victualibus nō poterat habere defectū.
Quo audito rex kaam turbatus ē ſupra modū Contigit
āt tūc tpis dn̄ nicholaū prēm et dn̄m mathēū frēm ei⁹ ⁊ me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

marcū cū illis in curia regis eſſe Accedentes igitur nos ſimul ad regē optulim⁹ nos facturos eſſe machinas optiās cū quib⁹ ciuitas oīno vinceret Nō enim erat vſus machinarū in regionib⁹ illis, habebam⁹ enim nobiſcū fabros lignarios xpianos qui fecerūt tres machinas optimas quarꝫ quelibet. ccc. librarū lapidē proiciebat quas nauibus īpoſitas miſit rex ad exercitū ſuū Cū āt añ ciuitatē ſyāfu erecte erant lapis primus quē machina ī ciuitatē emiſit ſup domū vnā ciuitatis et cecidit magnaqꝫ ps domus ꝯfracta eſt Quod videntes tartari qui in exercitu erant obſtupuerūt valde Hij vero qui in ciuitate erāt nimio trore cōcuſſi metuentes ne tanta ciuitas deſtrueretur a machinis et ipi occiderentur a tartaris aut ſub domorū ruina perirent ſtati ad magni kaam mandata venerunt

De ciuitate cynguy nō multū grandi ⁊ de flumine magno quyan Capitulū lix

Poſt receſſū a ciuitate ſyanfu ad miliaria xv p ſyrochū inueniť ciuitas ſynguy non multū grandis ſed naues habet in multitudine maxima Eſt enim poſita ſup flumē maius qd in orbe ſit qd dicitur quyan qd in latitudine hꝫ miliaria decē alicubi octo alicubi ſex et habet lōgitudinis vltra dietas centū In hoc flumine plures naues numero ſunt ꝙ ſint citra mare et in omni mari et in fluminibus cūctis plures qꝫ marcacōes deferūť p eū ꝙ p omnes terras citramarinas in oibus ſuis locis nauibus deferantur Ego enim marcus vidi in portu ciuitatis hui⁹ cynguy circa quīqꝫ milia que p hunc fluuiū nauigabant Singule āt naues magne regionū illarū ſūt vno ſolario coopte nec habet nauis niſi malū vnū ꝑ velo pond⁹ vero vni⁹ aſcendit vt plurimū ad numerū et pond⁹ quatuor miliū canturiorū aliquē tū pond⁹ cōir xij miliū canturiorū deferūt accipiendo canturiū iuxta modū nauiū veneciarū Sic igitur eſt nauium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

pōdus inter q̃tuoꝛ et xij miliū cāturioꝛū Inter p̄fatos nu
meros addendo ꝛ diminuendo iuxta magnitudinē nauis
Canapinis funibus nō vtunt̃ niſi ꝓ malo nauis et velo e-
ius ſed piloꝛeas faciūt de arundinib⁹ magnis de quib⁹ ſu
pꝛa fcā eſt mencio que hn̄t paſſus xv lōgitudinis Cū hijs
piloꝛeis qn̄qꝫ naues ꝑ fluuiū trahūt̃ Scindunt eni arūdi-
nes et ſciſſuras ligant ſimul Et huiuſmodi funes longos
faciunt valde Nā alique piloꝛee habent longitudinē paſ-
ſuū.ccc.et ſunt foꝛcioꝛes funibus canapinis

De ciuitate Tanguy Capitulū lx.

Tanguy ē ciuitas ꝑua ſupꝛa meōꝛatū flumē ad plagā
circij Ibi ānis ſingulis fit maxiā collcō bladi ꝛ riſi et
iñ poſtmodū ad magni kaā curiā deferūt̃ ad ciuitatē Cā-
balu Trāſferūt ei de loco cathay ꝑ fluiā et lacunas Mag
n⁹ vō kaā facit fieri canalia magna et multa ī locis plı̄mis
vt poſſint naues de hoc loco ab vno fluie trāſire ad aliud
flumē et ꝑueire ad ꝓuinciā cathay Per t̃rā eciā iri pt de
māgy ad cathay Curia āt magni kaā ꝓ maioꝛi ꝑte ſufficiē
ciā hꝫ bladi ex eo qd̓ colligit̃ in poꝛtu hui⁹ ciuitatis Cay-
guy Ante ciuitatē cayguy īſula vna ē in medio fluīs ibi eſt
mōſteriū moāchoꝝ ydol̓ ſuiēciū vbi ydola mlťa ſūt Ma
nētqꝫ ī mōſterio ipo mōchi ydolatre cc vel vltra Et ē illō
mōſteriū caput et regula mlťoꝝ mōſterioꝝ ydol̓ ſuienciū

De ciuitate Cygianfu Capitulū lxi.

Cygianfu citas ē in māgy vbi multa oꝑa de auro et ſe-
rico fiūt vbi ſūt due eccie xp̄ianoꝝ neſtoꝛinoꝝ q̃s edi-
ficauit maſarchis neſtoꝛin⁹ qui a magno kaā in illa ciuita-
te p̄ſulatū obtinuit Anno dn̄i M cc et lxviij

De ciuitate Thynghinguy et q̄liter ciues eius occiſi ſunt
oēs quia occiderunt tartaroꝝ exercitū Capitulū lxij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

POſt receſſū vero a ciuitate iſt̄ p̱ dietas tres p̱ ſyrocbū et p̱ viā inueniūt̄ ciuitates et opida magna ⁊ mercacionū et arciū Ulterius āt ad dietas tres ē ciuitas Thyngiguy nobilis valde et grand̄ Ibi ē oīm victualiū hn̄dancia magna Dn̄ bayan pnceps exercitus magni kaā mittebat exercit⁹ ſuos ad debellandas et ſbiugandas ciuitates māgy tūc miſit ad ciuitatē iſtā thyngiguy xpianos mltos qui dicebant̄ alani Cū aūt ciuitatē fortiſſime ipugnarent hij qui i ciuitate erant virtute impugnanciū deuicti citatē eis libere tradiderūt Cūctus igit̄ exercitus pacifice igreſſus eſt ciuitatē neminē offendens vlteri⁹ ex quo ad magni kaā venire decreuerūt mādata Inuenerūt igit̄ pfati alani qui deuicerāt ciuitatē vinū ibidē in copia optimū de quo tā copioſe biberūt ꝙ oīs inebriati ſūt de ſero vino ḡuati tanto ſūt ſōpno oppſſi ꝙ dormierūt oēs ſimul et nullā fecerūt in ciuitate cuſtodiā qd̄ videntes ciues qui illos cū pace ſuſceperāt irruentes in illos dormientes quos oēs totalit̄ occiderūt ita vt nullus oīno ex illis euaderet. Bayan v̄o ħ audiens miſit ꝯtra eos exercitū magnū ⁊ ciuitatē p̱ violenciā captā precepit vt ciues oēs in pdōis et infidelitatis illius gladio necarent̄ Quod ita vt iuſſerat factū eſt

De ciuitate Synguy Capitulū lxiij.

Ynguy aūt eſt nobilis ciuitas cui⁹ circuitus ꝯtinet in miliaria lx Ibi eſt maxima multitudo populi Sic enim eſt mangij prouincia ppl'oſa ꝙ ſi ppl'us terre in armis ſtrēnuus eſſet totūaliū mundū ꝯquirere ⁊ deuincere debuiſſet ſꝫ mercatores et artifices multi ibi ſunt ⁊ multi medici et phi ibi ſūt inter eos. In hac ciuitate ſūt pōtes lapidei cc vi milia tāte altitudinis ꝙ ſb vnoquoqꝫ ipoꝝ galea libere tranſire poſſet vel valeat atqꝫ ſb multis pōciū pdcōrum ſimul poſſint due trāſire galee. In mōtibus ciuitatis illi⁹ creſcit rebarbarū ibi eciā zinziber in multa copia creſcit ꝙ

ꝑ vno argenteo veneto haberent̃ octuaginta libre zinzi-
beris recẽtis et optimi Hec citas ſub ſua iuriſdcõe hꝫ cita-
tes xvi magnarũ mercacõm et arciũ valde Ibiq̃ꝫ mlti pã-
ni de ſerico ibi fiũt Vocat̃ aũt ſynguy .i. ciuitas t̃re alia vo
ciuitas magna dicit̃ quynſay .i. ciuitas celi Et hec obtinu-
erũt noĩa citates ille q̃ i orientis ꝑtib⁹ ſũt nobiliſſiẽ citates

De nobiliſſima citate quinſay Capitulũ lxiiij

Oſt receſſũ a ciuitate ſyngy it̃ ꝑ dietas quinq̃ꝫ et iueni-
unt̃ in via ciuitates plures magne vbi negociaciones
maxime fiunt poſtmodũ venit̃ ad ciuitatẽ nobiliſſimã qn-
ſay qd in nrã lingua ſonat ciuitas celi q̃ maior citas orbis ẽ
et ẽ principalior in ꝓuincia mãgy Ego marcus fui i hac ci-
uitate et diligenter ꝯdiciones ipius ꝑſcrutatus ſum quas
ſũmatim vt reppi et breuiter enarrabo hui⁹ circuitus ꝯti-
net in gyro miliaria centũ aut circa. habet vero pontes la-
pideos xij milia tante altitudinis vt nauis ſub eis vt pluri-
mũ tranſire poſſit Eſt ãt ciuitas in lacunis ſicut ciuitas ve-
neciarũ Et ſi careret pontibus de vico ad vicũ nõ pateret
additus ꝑ terrã et ob hoc oportet vt ibi ſint tot milia pon-
ciũ In hac ciuitate ſunt artes pĩcipales xij et pro quali-
bet iparũ ſunt in ciuitate xij milia ſtacionũ in quibus ipaꝝ
arciũ artifices opant̃ Quelibet ãt ſtacio oparios habet i-
ter mgrõs ⁊ miſtros. x. aut. xv. ſiue xx. Et ſũt qñq̃ꝫ in aliq-
bus xl Tanta ẽ ibi artificũ et mercacionũ inumera mltitu-
do q̃ qui nõ viderũt incredibile penit⁹ videret̃ Hoiẽs ci-
uitatis hui⁹ delicioſe viuũt Et neq̃ꝫ ipi neq̃ꝫ vxores eorũ
manib⁹ ꝓprijs opant̃ faciũt ãt miniſtros alios opari Ex
antiquo enĩ ſtatuto ꝯſuetũ ẽ ibi vt quilibet in dõ ꝓpria te-
neat ſtacionẽ et artẽ ſicut fecit hacten⁹ pat̃ ei⁹ Et ſi diues
eſt nõ cogit̃ manib⁹ ꝓprijs opari In hac ciuitate ſũt mu-
lieres formoſe valde cõir ſũt multis delicijs enutrite v̓ſus
meridiẽ eſt i ipa ciuitate lacus magna q̃ xx miliaria i gyro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

continet In hoc circuitu ſuper lacu ſunt multa pallaciа
et multe domus magne nobiliũ et ſunt interius ꝛ exterius
mirabiliter ordinate Sunt ꝛ ibi eccie ydolorũ In medio
ipſius lacus due puule inſule ſũt in qualibet ipſarum ẽ pal-
laciũ nobile et pulchrũ valde vbi ſunt ꝑpamenta ꝛ vaſa ne
ceſſaria ꝓ nupcijs et ſolempni cõuiuio. Si quis autẽ wlt
in ſolempni loco tenere cõuiuiũ accedat illuc vbi poteſt cõ
uiuiũ vel nupcias cũ honore tenere In hac ciuitate quin-
ſay multe et pulcherrime domus ſunt Sunt eciam ibi ꝑ vi
cos eius ꝑue lapidee turres pro cõi vſu cõtracte vt qñ for-
tuitus ignis accenditur poſſint cõuicini res ſuas ad ꝑfatas
turres ne cõburant̃ deferre quia enim i ciuitate multe do
mus lignee ſũt ſepe ignis in ciuitate accendit̃ In hac ciui
tate ydola adorant̃ Cõedunt autẽ carnes equoꝝ et canũ
et oĩm animaliũ. Et expenditur ibi moneta magni kaam
In hac citate cuſtodia magna fit ex mandato magni kaã
ne vel ciuitas rebellare preſumat aut ne ibi furta vel homi
cidia fiant In quolibet enim ponte ciuitatis de die et de
nocte decẽ cuſtodes ſũt In hac ciuitate mõs eſt ſuꝑ quẽ
eſt turris et ſuꝑ turrim tabule ſunt de aſſeribus qñ aũt ig-
nis accendit̃ in vrbe ſi cuſtodes turris hoc poſſint videre
cũ ligneo malleo tabulas ꝑcuciũt vt huiuſmodi circũquaꝫ
ꝑ turrim emin⁹ audiat̃ et cõcurrũt ad auxiliũ conferendũ
Similiter eciã fit ſi ꝓcã quacũqꝫ ꝯmocio vel turbacio ibi
in citate fiat Vie oẽs ciuitatis ſũt ſtrate lapidee In hac ci
uitate ſũt tinne circa ta milia pulchre valde et magne i qui
b⁹ ſepe hoĩes balneãt̃ multũ eni circa mũdiciã corꝑalẽ intẽ
dũt Ultra ciuitatẽ quinſay ad xxv miliaria ad plagã oriẽ-
talẽ ẽ mare occeanũ et ibi ſupra mare ẽ ciuitas ganfu vbi ẽ
portus optim⁹ ad quẽ ꝯueniũt naues in multitudĩe maxiã
de yndia et de alijs regionibus de citate vſqꝫ ad mare ẽ flu
uius ꝑ quẽ naues ad ciuitatẽ veniũt qui fluui⁹ trãſit ꝑ plu-
rimas alias regiones Hanc ꝓuinciam diuiſit magn⁹ kaã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

in quatuor regna dās regē ꝓpriū vnicuiqꝫ regno iuxta ſue
volūtatis bn̄placitū Sūt aūt hij reges oēs reges potētes
valde et ſubditi magno kaam et oportet eos annis ſingul'
de oībus regnoꝝ ſuoꝝ ꝓuentib⁹ et expenſis et de regimiē
ſuo magni kaam officialib⁹ reddere rōnem Unus āt illo
rū regū in ciuitate quiſay ꝯtinue moraꝰ qui ſb ditione ſua
hʒ c. et xl. ciuitates Prouincia vero māgy hʒ in vniuerſo
ciuitates. m. ccc. et in ſingulis ipaꝝ ꝑ magnū kaā poſiti ſūt
cuſtodes ne forte rebellare p̄ſumant hoīn cuſtodū multi-
tudo ē ſtupenda et innumerabilis nō tn̄ ſunt oēs tartari ſꝫ
ſūt de diuerſis exercitib⁹ et ſtipendiarijs magni kaā In
hac ciuitate quinſay et in tota māgy ꝓuincia eſt ꝯſuetudo
vt cū puer naſciꝰ ſtatim ꝑntes ei⁹ ſcribere faciūt diē et ho-
rā natiuitatis ei⁹ et ſub quo planeta natus ē In cūctis enī
itinerib⁹ et factis ſuis aſtrologorū regūꝰ iudicijs Ideoqꝫ
ſcire volunt ipius ortus diē et horā. Qn̄ moritur quis ca-
napinis ſaccis cōſanguinei eius induūꝰ ⁊ mortui cadauer
cū cantu magno et ymaginibus ſuoꝝ et ancillaꝝ et equoꝝ
et denarioꝝ ꝯburūt q̄ oia de papiro faciūt Creduntqꝫ ꝙ ī
vita alia talia optinebit defunctus qualia in ſimilitudine
ſunt cōbuſta Poſt hoc cū leticia magna tangūt muſica in
ſtrumenta dicētes ꝙ dij eius cū tali honore eum ſuſcipiāt
cū quali honore corꝑa cōburunꝰ In hac ciuitate quiſay
eſt pallaciū mirabile in quo farfur quondā rex mangy te-
nebat curiā locus magnus circūcinctus eſt muro ꝑ quadꝝ
altitudinis magne qui in gyro continet miliaria. x. Inter
quos muros ſūt viridaria pulchra valde cū fructibus deli
catis Ibi ſunt fontes et lacune in quibus multi et optimi
piſces habenꝰ In medio aūt interioris ſpacij palacium
pulcherrimū eſt et maius quod ſit in mundo. habet enim
aulas. xx. eiuſdem magnitudinis oēs in quorū qualibet co
mederent ſimul decē milia hominū in multa cōmoditate
et debita congruitate cunctis diſcumbentibus collocatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Sūt autē aule picte et deaurate pulcherrimo opere In
ip̄o eciam pallacio ſunt camere mille aut circa In ciuitate
quinſay ſunt ignes.cc.iuxta vulgare ytalicū ſeu familie tot
numero q̄ ad.c.lx.romani aſcendunt in cōputacione ſum
maria romani vero.x.milia continet Sunt igitur tot fami
lie in vniuerſo vt earū numerus ad mille milia et.lx milia
familiarū aſcendat In hac ciuitate pallacia multa ſunt et
pulchra valde In tota hac ciuitate vna ſola eccleſia neſto
rióꝝ eſt xp̄ianorum In hac ciuitate et tota ꝓuincia opor
tet vt quilibet paterfamilias ſuꝑ hoſtiū domus ſue ſcribi
faciat nomen ſuū et vxoris ſue nomina omnia domus ſue
vel de familia ſua et numerū eciā equoꝝ ſuorū Cū autem
quis de familia moritur vel domiciliū mutat oportet vt iñ
deleat̃ nomen decedentis aut mortui ⁊ deſcribatur ibi no
men cuiuſcūq; de nouo naſcentis vel ad familiam additi
Et in hunc modū faciliter ſciri pōt numerus hoim̄ qui in
ciuitate ſunt Similiter eciā ſtabularij et hoſpitū recepto-
res ſcribūt in ſuis quaternis nomina omniū viatorū quos
in ſuis hoſpicijs recipiunt et quo menſe et quo die in eius
hoſpicium ſunt ingreſſi

De ꝓuentibus quos recipit magnus kaam in quinſay et
de ꝓuincia mangy Capitulū lxv

Unc dicendū eſt de ꝓuentibus et redditibus quos
recipit magnus kaam de ciuitate quinſay et de tota
ciuitate mangy Singulis annis recipit magnus kaam de
ſale qd̓ fit in citate quinſay et ẗis eiꝰ romanos aureos lxxx
Quilibet autē romanus aſcendit octuaginta milia ſagio-
rum auri Quodlibet at̃ ſagiū auri plus habet de pōdere
q̄ florenus De rebus aūt alijs et mercacionibus ſine ſale
tributa maxima et incōputabilia recipit In hac prouicia
plus habetur de zucaro q̄ i reliquis tocius mūdi ꝓuicijs
Eſt enim ibi copia maxima aromatū ⁊ oim̄ huiꝰ mōi ſpeꝝ

ll

De aromatib⁹ quibuſcūq; recipit magnus kaam de cētū mēſuris tres et dimidiā De vino āt qd̄ fit de riſo et de ſpē bus diuerſis et de carnibus bene magnos ꝓuent⁹ recipit De xij artibus q̄ in quinſay fiūt et ī tota ꝓuincia magnos habet redditus De ſerico vero cui⁹ eſt in māgy copia mx̄ ima recipit de centū menſuris decē menſuras qn̄ venditur Et de multis eciā alijs rebus dantur menſure .x. ꝑ quoli bet cētenario Ego marcus audiui cōputare redditus q̄s magnus kaam de regno quinſay quod ē nona ps ꝓuincie mangy et aſcendebant ānuatim ꝓuentus preter ſal ad xv. miliū et .cccccc. milia ſagiorū auri.

De ciuitate Tāpiguy et alijs ciuitatibus plurimis Capitulū lxvi.

Rogrediendo āt vlteri⁹ a citate quinſay ꝑ ſyrocū cō tinue iueniūt ꝑ dietā vnā viridaria plcbra ⁊ optiā cl' tura t̄raꝝ Poſt dietā v̄o vnā iuenit̄ ciuitas tāpiguy que magna et nobil' et pulchra ē valde Ultra citatem tāpiguy ad tres dietas ē citas Ungi ꝑ duas dietas ꝑ ſyrocū iueniūt citates ⁊ caſtra q̄ tātā ꝯtiguitatē et ꝯtinuacōez hn̄t vt vide at̄ viatori ꝑ citatē vnicā tn̄ſitū facere. Ibi ē oīm victualiū copia maxiā Ibi ſūt arūdines groſſiores q̄ꝫ ī tota illa ꝓui cia hēant̄ Hn̄t ei latitudis palmaꝝ q̄tuor et lōgitudis paſ ſuū .xv. Ultra duas dietas ē citas ghēghuy grādis et pul chra Poſtmodū it̄ ꝑ dietas q̄tuor ꝑ ſyrochū et inueniūt ꝯtinue citates et caſtra In hac regione mlti leones ſūt fe roces et magni In hac regione et eciā ī alijs ꝓuincijs mā gy nō ſūt arietes ſ; boues capre hyrci et ſues ibi ſūt ī copia maxiā Poſt alias q̄tuor dietas ē Cyangyā grādis valde q̄ ī mōte ſita ē qui mōs ī duas ꝑtes diuidit flumē que poſt modū ad appoſitas ſibi plagas tēdūt Rurſus it̄ ꝑ dietas tres et inuenit̄ citas cynguy q̄ vltima ē in dominio quīſay.

De regno ſuguy Capitulū lxvij

Cum descẽdit a ciuitate tynguy stati introit⁹ ẽ ad reg
nũ suguy et ẽ via p̄ syrochũ dietꝭ sex p̄ mõtes ꝛ valles
et inueniũt ibi citates et castra et ẽ ibi oĩm victualiũ copia
Ibi sũt venaciones maxiẽ bestiarũ et volucrũ leones ibi
plᷓimi sunt Ibi crescit zinziber in copia maxima Nã p̄ tã
ta qñtitate q̄ptũ est venetralis grossus darẽt lxxx libre zin-
ziberis Ibi eciã ẽ flos qui assimilatur croco ẽ tñ alterius spẽi
ꝫ eiusdẽ valoris ẽ cui⁹ est crocus. In hac regione ꝯedunt
homiẽs auide valde carnes hũanas dũ homines illi ꝓpa
morte nõ recedãt et has carnes reputãt optimas Q̃n ad
bellũ ꝓcedũt quilibet sibi i frõte ferro calido signũ ĩpmat
Nullus eoꝝ eques vadit nisi dux exercitus lanceis vtũt
et spadis crudelissimi hoiẽs sũt vltra modũ Cũ occidunt
in bello hoiẽs eorũ sanguinẽ bibũt et carnes manducant

De ciuitatibus quelinfu et vnquẽ Capitulũ lxviij

In medio ãt ꝓcãꝝ sex dietaꝝ est ciuitas Quelynfu
mɡ̃na valde ꝛ nobil' et sup̄ fluuiũ tres hꝫ lapideos põ
tes marmoreis colũpnis desup̄ ornatos q̄ põtes hñt latitu
dinis octo passuũ ꝛ miliare hñt lõgitudis/ibi ẽ sericũ zinzi
ber et galanga i maxiã copia Uiri et mulieres ei⁹ valde pul
chri sũt oẽs nigri coloris/ibi sũt galliẽ q̄ pẽnis carẽt ꝫ pilos
hñt vt gatti ꝛ sũt oẽs nigri coloris Oua optiã faciũt similia
ouis gallinaꝝ nrãꝝ ꝓpt̃ mltitudinẽ q̄ ibi sũt ꝑiculosũ ẽ val-
de inde transitũ facere vltra vero sex dietas ꝓcãs ad mi-
liaria xv est ciuitas vnquẽ Ibi est zucharũ in copia maxiã
et inde defertur in ciuitatẽ Cãbalu ꝓuincie magni kaam

De ciuitate fuguy Capitulũ lxix

Progrediẽdo v̄o vlterius ad miliaria xv inueit̃ citas
fuguy que caput ẽ in regno conchay qd ẽ de nouẽ reg
nis mangy In hac vrbe moratur exercitus magni kaam
pro custodia patrie vt statim currere sit paratus si ciuitas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ll.

aliqua pſumeret rebellare Per hui⁹ ciuitatis mediū trā-
ſit fluui⁹ qui vnū miliare habet in latitudine. In ciuitate
naues multe fiūt que p hunc fluuiū nauigant ibi eſt zinzib
in copia maxima Negociacões eciam ibi ſunt maxime de
margaritis aūt et lapidibus preciosis q̄ de yndia deferūt
Eſt aūt vicina maxiō mari occeano Et oīm victualiū co-
piam habet.

De ciuitate zayzen et nobiliſſimo portu eius ⁊ de ciuitate
Tinguy Capitulū lxx

Post tranſitū fluminis memorati itur p dietas quinqȝ
p ſyrochū et inueniūt i via ciuitates optime et caſtra
multa et ville et nemora In quib⁹ inueniūt arbores mul-
te Ex quibus colligit camphora Poſt dietas āt quinqȝ
inuenit ciuitas zayzen que grandis eſt valde et habet no-
biliſſimū portū ad quē naues de yndia cū marcacionibus
veniūt cū multitudine maxima Nā pro vna q̄ p pipere va
dit in alexandria vt deferat inde poſtmodū ad xpianorū
terras ad portū iſtū veniunt centū Eſt enim portus ille v-
nus ex maioribus et melioribus qui in mundo ſūt pꝑter
multitudinē et magnitudinē marcacōm que deferūt ad ip
ſum Habet enī magnus kaam de portu illo ꝓuentus max
imos q̄lib; enim nauis de marcacōibus ſuis oībus ſoluit
de centenario quolibet menſuras decē. Nauis vero reci-
pit a marcatoribus pro naulo de marcacionibus ſubtilib⁹
menſuras xxx. pro centenario de ligno aloes et ſandalis ⁊
de groſſis marcacionibus reliquis recipit de cētenario xl
pꝑter qđ ſoluunt negociatores in vniuerſo ꝯputato tribu
to regis et naulo medietatē oīm ſuarum marcacionū quas
deferūt ad portū ſupius noiātū In hac ciuitate oīm victu
aliū magna copia eſt In hac regione eſt ciuitas tinguy v-
bi ſcutelle pulcherrime fiunt de terra que dicitur porcella
na in regione vna q̄ eſt de nouem ptibus mągy linguā pro

priā hn̄t hij De hoc regno habet magnus kaam eque mḡ nos ꝓuentus aut maiores ſicuti de regno gnſay de alijs q̄t regnis māgy obmitto ſcribere grā breuitatis ſi deberē ſcribere ſingula regna ci⁹ nimia eſſet hui⁹ libri ꝓlixitas Opor tet autē me tranſire ad yndiā vbi fui ego marcus diucius imoratus de quo ſūt magna et inumerabilia deſcribenda.

Explicit liber ſecundus

Incipiūt capl'a libri tercij regionis illius de coꝝ fructib⁹.

Primū capitulū cōtinet de deſcripcione nauiū yndie.
Secūdum de inſula cyanpagu
Terciū qualiter magnus kaam miſit exercitū ſuū vt ibi cōquirētur inſulam Cyanpagu
Quartū qualiter cōfracte ſunt naues tartaroꝝ et quomō multi de exercitu euaſerunt.
Quintū qualiter tartari ſagaciter redierunt cyanpagu et ciuitatem principalem ceperunt
Sextū qualiter obſeſſi fuerunt tartari et ciuitatem quā ceperunt reddiderunt.
Septimū de ydolatria et crudelitate viroꝝ cyanpagu
Octauū de multitudine inſularū
Nonū de prouincia Cyamba
Decimū de inſula magna lana
Undecimū de prouincia lanach.
Duodecimū de inſula pentayn
Decimūtereiū de inſula q̄ dicitur Jana minor
Decimūquartū de regno ferlech
Decimūquintū de regno boſman
Decimūſextū de regno ſamara.
Decimūſeptimū de regno dragoyan.

Decimūoctauū de regno lamberin
Decimūnonū de regno ſaufur
Uiceſimū de inſula necurā
Uiceſimūprimū de inſula angaman
Uiceſimūſecundū de inſula magna ſeylam
Xxiij de regno moabar qđ eſt in yndia maiori
Xxiiij de regno nar et de erroribꝰ et de ydolatria incolaꝝ
Xxv. de diuerſis cōſuetudinibus regionis illius
Xxvi de alijs ꝯſuetudinibꝰ et nouitatibꝰ eiuſdē patrie
Xxvij de ciuitate vbi corpus beati thome cōquieſcit ⁊ de miraculis q̄ ibi fiunt ob merita ipſius
Xxviij de ydolatria paganoꝝ regni illius
Xxix de regno murfili et q̄liter ibi inueniūt adamantes
Xxx continet de regno lach
Xxxi cōtinet de regno coylū.
Xxxij continet de regno comary
Xxxiij de regno hely
Xxxiiij continet de regno meliber.
Xxxv de regno cozarath
Xxxvi de regno tana cambacth ſemenach et reſmacoran
Xxxvij de duabꝰ inſulis quarū vna inhabitāt viri ſine mulieribus et de alia quā inhabitāt mulieres ſine viris
Xxxviij continet de inſula ſtoyra
Xxxix de inſula maxima mādeygaſar
xl continet de auibꝰ maximis q̄ dn̄t ruth
xli de inſula zanzíber
xlij de multitudine inſularū yndie
xliij de prouinci a abaſcie
xliiij de quodā ep̄o xp̄iano quē ſoldanus circūcidi fecit et de vindicta magna pro hoc ſcelere facta.
xlv de diuerſitate beſtiarū ꝓuincie abaſcie
xlvi de prouincia aden
xlvij de r̄gione quadā vbi tartari ibitant i aglonari plaga.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Xlviij de regione alia ad quã propter lutũ et glaciem diffi-
cilis eſt acceſſus.
Xlix de regione tenebrarũ
L de puincia ruthenorũ

Expliciunt capitula libri tercij

Incipit lib tercius Primũ capitulũ ꝯtĩnet deſcripcõem nauiũ

Pars tercia noſtri libri deſcripcionẽ yndie continet ſꝫ in principio incipiamus a nauibus Naues q̄bus ꝑ mare yndie nauigatur huiuſmodi ſunt vt plurimũ de abietibus Habetq̃ꝫ nauis ſolariũ qḋ apud nos coopṫura vocatur ſuꝑ qḋ ſunt camerule ſeu celle in numero xl quarꝝ q̃libet ꝯmode recipit vnũ mercatorem Habet eciã nauis ampluſtre ſeu gubernaculũ vnũ al's vni cũ qḋ temon dicit̃ in vulgari. Malos autẽ quatuor habꝫ et vela quatuor ſꝫ duo ex malis predcis ſic diſpoſiti ſunt vt de facili leuari valeant ⁊ deponi Due aũt tabule inuicẽ cõclauate ⁊ firmate ſũt ⁊ ſic tabula ſuꝑ tabulã applicata Nauis vndiq̃ꝫ duplicata ẽ ferreis clauis firmatur nauis Sũt eciã tabule nauis intus et foris conclauate iuxta vulgare nr̃orꝝ nautarũ Pice vero ſuplinite non ſũt qꝛ in regionibꝫ illis pice carẽt Terũt autẽ canapũ minutati et ipm̃ cũ oleo quodã arborũ et cũ calce ſimul miſcent et cũ hac vnctione ſupliniũt naues Eſt autẽ vnctio illa tenax valde ⁊ ꝓ illo ſuicio optima Nauis autẽ quelibet magna ducentis marinarijs aut circa idiget portat antẽ nauis cõir ſex milia ſportarꝝ piperis Nauis remos magnos habet et ſepe ducitur remigando Remus ãt quilibet indiget marinarijs q̃tuor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M·Paulꝰ 111

Habet inſuꝑ nauis magna duas barchas magnas quarū
vna altera maior eſt ſed quelibet iparū pondus mille ſpor
tarū piꝑis defert et in ſuo obſequio et gubernacione reqᵘi
rit marinarios xl quo ſepe nauem magnā ſuis alligatā bar
chis trahūt Cū remis et velis ducūt barche qn̄ fuit opor
tunū Habet iſuꝑ nauis magna naues ꝑuas quas batellos
dicimus numero decē ꝓpter piſcacionē et anchoras ⁊ alia
multa naui ſeruiencia Oēs hee naues deferunt ad exteri-
ora nauis magne latera colligate et qn̄ opus fuerit mittun
tur in aquā Barche aūt ſimiliter hn̄t bartellos Cū nauis
magna viā magnā ꝑ mare fecerit vel ꝑ ānū integrū nauiga
uerit vt reꝑetur oportet prioris ꝙ nauis tabulas ſuꝑponit
tercia circūquaqꝫ et vngitur vt a principio fcm̄ fuit qd̓ eciā
alijs vicibꝰ fit donec nauis ad vltimū ſex tabulꝭ ſuꝑueſtita
ſit.

De inſula Cyampagu   Capitulū ſecūdum

Hinc ad deſcribendū regiones yndie accedamꝰ ⁊ in-
cipiā ab inſula Cyampagu q̄ eſt inſula ad orientē i al
to mari diſtans a littore mangy ꝑ miliaria mille et cccc. et ē
magna valde habitatores eius ſūt decentis figure ydola-
tre ſunt et regē habent ſed nulli alij tributarij ſunt Ibi eſt
aurū in copia maxima ſed rex de facili eū extra inſulā por-
tari nō ꝑmittit ꝓpter qd̓ mercatores pauci vadunt illuc et
naues raro illuc ducūtur de regionibus alijs. Rex inſule
palaciū magnū habet auro optimo ſupratectū ſicut apud
nos eccie opiūtur plūbo. Feneſtre ipius palacij oēs auro
ornate ſūt pauimentū aulaꝝ atꝫ camerarū multarū aureis
tabulis eſt coopꝑtū que quidē auree tabule duoꝝ digitorū
menſurā in groſſitudine ꝯtinent. Ibi ſūt margarite in co-
pia maxima q̄ rotūde ⁊ groſſe ſūt rubeiqꝫ coloris que mar
garitas albas p̄cio et valore p̄cellūt/multi ſūt eciā ibi lapi-
des p̄cioſi ꝓpter quod inſula Cyampagu opulentiſſima
eſt valde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

Qualiter magnus kaam miſit exercitū ſuū vt cōquireret
inſulā cyampagu Capitulū terciū

Magnꝰ kaā Cublay audiens a marcatoribus ſeu nar
rātibꝰ de diuicijs Cyāpagu direxit illuc duos de ba
ronibus ſuis cū exercitu maximo vt inſulā ipām eius dñio
ſbiugarēt Unꝰ āt eoꝝ dicebat̃ anatar alius vō ſanthim g
a portu quinſay et cū multis nauibꝰ et magno equitū et pe
ditū apparatu iter arripientes ꝑuenerūt illuc et deſcendē-
tes in terrā multa dampna villis et caſtris intulerūt que e-
rāt in planicie. Orta eſt āt inter eos inuidia ꝓpter qd̓ vnꝰ
alterus volūtati acquieſcere ꝯtempnebat. Ideoqꝫ ꝓſpe
non ſucceſſit eis. Nā neqꝫ vrbē aliquā vel caſtrū ſolū ꝑlio
modico deuicerīt Et qꝛ hij q i caſtris erāt nūq̄ ſe eis trade
re voluerīt de mādato ipoꝝ baronū decapitati ſūt oēs ꝑter
octo viros q int̃ eos iuēti ſūt qꝛꝝ glibet ꝑciosū lapidē ꝯſutū
hēbat i brachio int̃ carnē ⁊ cutē de q̄ nullꝰ ad ūtere potuiſſꝫ
Eſt āt huiꝰ mōi lapis nephād incātacōibꝰ dedicatꝰ ad ef-
fcm̄ huiꝰ ſcꝫ vt q talē ſuꝑ ſe lapidē deferrꝫ ferro occidi ⁊ vul
nerari nō poſſet Cū igit̃ feriebant̃ gladijs ledi oīo nō po
terant Quo cognito mādauerūt eos ligneo fuſte mactari
⁊ ſic ſtati mortui ſūt et baroēs ſibi p̄fatos lapides accepīt

Qualiter cōfracte ſūt naues tartaroꝝ exercitꝰ et quō mlt-
ti de exercitu euaſerūt Capitulū quartū.

Accidit aūt quadā vice vt in mari tempeſtas ſurgeret
et tartaroꝝ naues a vi ventoꝝ ad portā ripariā quaterent̃
Cōſulentibus marinarijs vt naues elōgarentur a t̃ra vni
uerſus exercitus intrauit ꝓcella vō forciꝰ ingruēte naues
mlte ꝯfracte ſūt et qui erāt i nauibꝰ ad inſulā aliā iux̄ Cyā
pagu ad miliaria q̄tuor cū lignoꝝ fragmētis aut natādo ꝑ
uenerūt ꝑplus āt cū nauibꝰ qui potuerūt euadere ad ꝓꝑa
rediert̃ Qui āt ꝑuenerūt ad inſulā fuerūt circa t̃a milia ſ
qꝛ naues ꝑdiderūt et multitudinē ſocioꝝ et qꝛ vicine erant

M Paul9 III

īſule Cyampagu humano eis deficiente ꝑſidio ſe morti ꝓximos extimabāt in inſula ad quā ꝑuenerunt nulla erat habitacio

Qualiter tartari ſagaciter redierunt et ciuitatē principalem ceperunt Capitulū v

MAris autē tempeſtate ceſſante viri inſule magne Cyampagu cū multis nauibus et exercitu magno iuerūt ad illos volentes eos occidere quos videbant argumētis et auxilio deſtitutos ⁊ cū relictis nauibus deſcenderūt ad terrā tunc tartari ſagaciter illos elongauerunt a littore ⁊ ꝑ aliā viā diuertentes ſubito ꝑuenerūt ad littus et oēs aſcenderunt in naues Hoſtes aūt ſine nauibus in inſula dimittentes iuerūt ad inſulam Cyampagu et vexilis hoſtiū acceptis q̄ in nauibus inuenerūt iuerūt ad ciuitatē q̄ in iſula principalior erat Qui aūt in ciuitate remanſerant vt viderūt ſue gentis vexilla putantes ſuos redire victores eis obuiam exierunt qui ſtatim ciuitatē intrantes mulieribus et ceteris q̄ ibi remanſerūt expulerunt.

Qualiter obſeſſi fuerunt tartari et ciuitatē quā ceperant reddiderunt Capitulū ſextū

Rex vero Cyampagu hijs auditis de locis alijs īſule nauibus ꝓcuratis cū exercitu ſuo nauigabat Cyampagu et obſedit ciuitatē quā obtinuerūt tartari. Tanta āt diligencia omnis introitus et exitus ciuitatis cuſtodiri fecit ꝙ nullus vnꝙ̄ ad eos ingredi de exteriorib⁹ potuit neqȝ de interioribus potuit ciuitatē exire Sicqȝ ſeptē menſibus incluſi et obſeſſi fuerunt ab exercitu magno ꝙ magno kaam nō potuerunt ꝑ aliquē nunciū aliquid intimare Videntes aūt ſe preſidiū a ſuis habere nō poſſe ſaluis ꝑſonis oīm ciuitatē illi regi Cyampagu libere tradiderūt et poſtmodū ad ꝓpria redierunt Hoc aūt fuit anno dn̄i milleſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

mo ducenteſimo ſexageſimo nono. 1269

De ydolatria et icredulitate viroꝝ Capitulũ ſeptimũ.

IN hac inſula Cyampagu et in regionibus illis ydo
la ſũt multa caput bouis habẽcia q̃dã vero porci alia
q̃ arietis ſiue canis aut alioꝝ aĩaliũ diuerſoꝝ Quedã eciã
ydola ibi ſunt habencia quatuoꝛ facies in capite vno Alia
eciã ſũt que tria capita hñt vnũ ſcꝫ ſupꝛa collũ et duo alia
ſup humeros hincinde Quedã aũt hñt q̃tuoꝛ manus alia
decẽ alia vero centũ Illud ãt ydolũ qꝺ plures manꝰ ha
bet vl' habuit ãplioꝛis eſſe v̄tutis credit̃ Cũ aũt q̃ritur ab
incolis Cyampagu hoꝛũ cauſã cõiter nichil aliud rñdere
ſciũt niſi ꝙ ſit ab eoꝛũ patribꝰ creditũ et talẽ ab illis credici
onẽ hñt volũt qꝫ imitari et credere qꝺ imitati ſũt prẽs eoꝝ
Habitatoꝛes vero inſule Cyampagu qñ hoiẽm extraneũ
capiũt ſi captiuus p̄t pecunia redimi illũ dimittũt recepta
pecunia Si ãt ꝓ redempcione ſua p̄ciũ habere nõ poteſt
occidunt illũ et coctũ manducant ⁊ ad huiuſmodi cõuiuiũ
inuitant cõſanguineos et amicos qꝛ carnes illas libentiſſi
me ꝯmedũt dicentes hũanas carnes ceťis carnibꝰ eẽ meli
oꝛes

De multitudine iſularũ regionis illius et de eoꝛũ fructibꝰ
Capitulũ octauũ

Mare illud vbi eſt inſula Cyampagu eſt occeanũ Et
dꝛ mare cym h̃ eſt mare mãgy qꝛ ꝓuincia mangy ẽ in
littoꝛibꝰ eius In h̃ mari vbi eſt Cyampagu ſũt inſule alie
plurime que cũ diligencia ꝯputate a marinarijs et pedota
rijs regionis illius inuẽte ſũt ſeptẽ milia ccc. lxxviij quarũ
maioꝛ ꝑs ab hominibꝰ inhabitat̃ In oibus ãt inſulis p̄-
fatis oẽs arboꝛes odoꝛifere ſũt neqꝫ eni ibi v̄gulta creſcũt
q̃ nõ ſunt odoꝛifera valde et vtilia Ibi ſũt aromata infini-
ta Ibi pip albiſſimũ eſt vt nix de nigro eſt eciã ibi copia
maxima Negociatoꝛes ãt ꝑciũ illarũ raro accedũt illuc ꝑ

M. Paul9

annū ꝯtinuū ſūt in mari qꝛ in hyeme vadunt et in eſtate re-
deūt duo ſoli venti in mari illo regnāt vnus in hyeme ali⁹
in eſtate Eſt eciā hec regio multū diſtās a littorib⁹ yndie
de hac regione qꝛ ibi nō fui narrare nichil ꝯcludo Reūta-
mur igit̄ ad portū zayzen vt īn̄ ad alias r̄giones ꝓcedam⁹.

De ꝓuincia zyamba Capitulū nonū

Oſt receſſū igit̄ a portu zayzen nauigando ꝑ garbinū
ꝑ mille et quingēta miliaria ꝑuenit̄ ad ꝓuinciā zyam
ba que magna ē valde et multaꝝ opū hec ꝓuincia ꝓpriam
linguā habet et ꝓpriū regē et ſectat̄ ydolatriā Anno dn̄i.
1268 M cc ⁊ lxviij miſit magn⁹ kaā Cublay vnū ex ſuis princi
pibus noīe ſagata cum exercitu magno vt eius dn̄io illā ꝓ-
uinciā ſbiugaret Inuenit āt ciuitates tā fortes ⁊ tā fortiſſi
ma caſtra ei⁹ ꝙ neqꝫ citates neqꝫ caſtra capere potuit ſ₃ qꝛ
r̄giones villas arbores deuaſtabat ꝓmiſit r̄x zyamba ānu
ati mḡno kaā t̄buta ꝓſoluere ſi eū cū pace volebat dimittē
cū Cōcordia diſceſſit exercit⁹ et rex ille elephātes xx pul
cherrimos ānis ſingul' mittit ad regē Ego marc⁹ fui i hac
ꝓuīcia vbi regē ātiquū iueni hn̄tē vxorū multitudinē ex q-
bus mares et feiās habuerat ccc xxxvi c et l. iā poterāt de-
ferre arma In hac regione multe īfātes ſūt ⁊ ligna aloe
ſūt ibi i copia magna Sūt eciā ibi nemora de lignis ebani.

De inſula magna lana Capitulū decimū

Imiſſa ꝓuincia zyamba nauigat̄ int̄ meridiē et ſyro
chū ꝑ miliaria ccccc. ꝑuenit̄ ad magna lana q̄ in circui
tu ſuo habet menſurā miliariorū triū miliū In hac inſula
rex eſt qui nemini eſt tributarius Ibi eſt pipis nucū muſ-
catarū ſpice galange cubelarū gariofolorū et ceterorū aro
matū copia maxima Negociatores multi ibi cōfluunt qꝛ
lucra magna ꝑcipiūt Oēs habitatores inſule ydolatre ſūt
magnus kaam nondū potuit eā obtinere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

De ꝓuincia laach Capitulū vndecimū.

Jmiſſa inſula lana itur inter meridiē et garbinū per miliaria vijᶜ. et ꝑuenit ad inſulas duas q̄ dicunt̄ ſandur et candur vltra quas ad .cccccc. miliaria eſt ꝓuincia laach que grandis eſt et ditiſſima valde regē ꝓpꝛiū et linguā ꝓpꝛiā habet nulli tributū reddens niſi ſoli ꝓꝓo regi. Eſt enim fortis valde et a nemine pōt inuadi Jncole ꝓuincie ydolatre ſūt Jn hac ꝓuincia creſcūt birci q domeſtici ſūt et magni vt limiones qui valde boni ſūt. Et ſūt ibi elephantes multi Et ē ibi porcellana que ꝓ moneta expēditur de qua dcm̄ eſt ſuꝑ Ad hanc ꝓuinciā pauci de alijs regionibus cōfluunt qꝛ regio nō eſt bn̄ domeſtica

De inſula pentayn Capitulū duodecimū

Oſt diſceſſū a laach nauigat̄ ꝑ miliaria quīgēta v̄ſus meridiē et inueīt iſula pētayn q̄ et r̄gio ſilueſtris valde ē Jbi ſūt nemora arboꝝ odoris magni ⁊ magne vtilitatis Jnt̄ ꝓuinciā laach et pētayn ꝑ miliaria xl. nō inueīt altitudo maris vltra paſſus q̄tuoꝛ ꝓpt̄ qd̄ opꝫ nautas eleuare gubnacula ſeu temones ꝑueīt ad regnū malcyur vbi ſūt aromata mlta ī copia maxima Eſt ecia ibi ꝓpꝛiū ydeoma

De inſula q̄ dicitur iana minoꝛ Capitulū xiij

Vltra inſulā pentayn ꝑ ſyrocū poſt miliaria Centū inuenit inſula q̄ dꝛ Jana minoꝛ q̄ in ſuo ābitu ꝯtinꝫ miliaria duo Jbi ſūt octo regna cū ſingulis regibꝰ et ē ibi ꝓpꝛia lingua Et oēs habitatores huiꝰ inſule ydolatre ſunt Jbi enim eſt oīm aromatū copia quarū ſimilitudinē nūꝙ̄ vidimus citra mare Hec regio in tm̄ eſt ad meridiem poſita ꝙ de ip̄a polus articus videri nō poterit ſtelle. ſ. illa que dicitur wlgariter tramōtana Ego āt marcus fui in ſex r̄gnis huius inſule. ſ. in regno ferlech boſmā dꝛagoiā lambꝛi et farfur Jn alijs autem duobus non fui Primo igitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M Paul9 111

dicã de regno ferlech.

De regno ferlech Capitulũ xiiij.

Ocaſione ſarracenorũ negociatorꝝ quorũ ad regnũ ferlech ꝯfluit multitudo habitatores illius regni qui habitãt in regione maritima acceperunt legẽ miſerabilis machometti Qui aũt in montibus habitant legẽ non hñt ſed beſtialiter viuũt Et primã rem cui⁹ occaſum mane habent qñ ſurgunt pro deo hñt vel adorant. Oim animaliũ mũdorꝝ et imundorꝝ et eciã hoim carnes manducant

De regno boſman Capitulũ xv

Regnũ vero boſmã linguã ꝓpriã hꝫ hoiẽs enĩ valde beſtiales ſunt dicũt enĩ ſe ſbiectos eſſe magno kaam. ſed ei nõ ſoluunt tbuta Qñqꝫ tñ mittunt iocalia aialiũ ſilueſtriũ. Ibi ſunt vnicornes magni valde qui parꝝ miõres ſũt elephantibus Unicornis enĩ pilũ hꝫ bubali pedẽ autẽ habet ad ſimilitudinẽ elephãtis caput hꝫ vt aper qd̃ ſemꝑ habet incuruatũ ad terrã In luto libenter morat̃ et ẽ aial' valde turpe In fronte media cornu vnicũ habet groſſum valde et nigrũ linguã ſpinoſã hꝫ ſpinis magnis et groſſis impletã cũ lingua ꝟuat et hoiẽs et aiãlia maxime ledit In ꝭ regnõ ſymee ml'te ſũt diuerſarꝝ manierũ q̃rũ quedã ꝑuu e ſũt hñtes facies hoi ſimiles et in ceteris eciã mẽbris corꝑis multũ hoibus ſil'ant̃ venatores eas capiũt et depilant pilos tñmodo in barba dimittentes et in locis alijs ad ſilitudinẽ hois Poſt ꝭ eas mortuas in formulis ponũt et in ſpẽbus ꝯficiũt ne mercescãt deĩn eas deſiccãt et negociatoribꝫ vendũt qui eas ꝑ diũſas mundi ptes deferũt et faciũt multos credere ꝙ ſint hoiẽs ita ꝑui In hoc eciã regno ml'ti inueniũt̃ auſtures nigri vt corui q aues optime capiunt.

De regno ſamara Capitulũ xvi

Oſt regnū boſman inueniť regnū ſamara in eadē in-
ſula in quo regno ego marcus duob⁹ menſibus fui cū
ſocijs īmoratus qꝛ tpꝰ nauigacioni aptū habere nō potui-
mus Deſcēdimus eni in terrā et ibi caſtra lignea cū ꝓpug
naculis fecim⁹ in quib⁹ maiori ꝑte tpis morabamur beſtia
lē illius patrie pplm metuentes qui libentiſſime ꝯedūt car
nes hūanas In hoc regno nō apparet polus articus qui
wlgariter dr transmōtana nec eciā apparent ſtelle vrſe ma
ioris quas vulgus noiāt currū magnū habitatores regni il
lius ydolatre ſunt et valde in ſuis moribus beſtiales et val
de ſilueſtres piſces optimi ibi hn̄t in copia maxima triticū
ibi nō creſcit ſed de riſo panē cōficiunt Uineas nō hn̄t ſed
vinū hoc mō faciūt Sūt ibi arbores multe ꝑue que aſſiliā
tur palmis quarū ſingule ramos quatuor hn̄t et vt plimū
certo āni tpe ramos incidūt et ad ſingulos ramos ligāt vr
ceos ſingulos in quibus fluentē arboris humōrem colligūt
ſicut colligiť aqua vitis In tanta aūt copia ille liquor ha-
būdat q inter diē et noctē repleť vrceus qui ad ramū eſt al
ligatus Poſtea rurſū euacuatos vrceos reponunt ad ra-
mos et ſic diebus plimis hec vindemia durat Deiñ ad pe
des arboris aquā effundūt qñ iā arbor guttas emittere de
ſinit et poſt modicū rurſū humor fluere incipit ſ; nō tāti va
loris vt prior et hoc liquore ꝓ vino vtūtur de quo copiam
hn̄t magnā et ē valde grati ſaporis Colorē hꝫ albū ⁊ rube
um ad ſimilitudinē vini In hac regione ſūt nuces indice
in copia maxima que magne ſūt et optime habitatores hu
ius patrie omnibus indifferent carnibus vtūť in cibū

De regno dragoyam   Capitulū xvij

Egnū vero dragoyā vbi colūť ydola regē ꝓpriū hn̄t
et eciā ꝓpriam linguā Ibi hoīes ſūt valde ſilueſtres
Eſt ibi ꝯſuetudo talis qñ quis ḡuiter infirmať ꝯſāguinei
ei⁹ magos ⁊ incātatores ad illū adducūt ⁊ introgāt an ille

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M Paul9 III

valebit liberari Illi aūt ſcđm rñſa demonū ſibi fcā de illi
us ꝯualeſcencia vel morte rñdent Si dicūt infirmū libera
ri nō poſſe conuocant illos qui ſciūt optime et facillime in-
firmos occidere et os infirmi cōcludūt ita vt faciliter ābe-
litū ꝑdant quo mortuo carnes illius incidūt et coquūt et ꝯ
gregati in vnū oēs ꝯſanguinei eius illas carnes cū medull'
omnibus comedūt Dicūt enim ꝙ ſi carnes illius putreſce
rent ꝯuerterent̃ in vermes poſtea fame morerent̃ Et aīa
defūcti illius ex hoc grauiſſime penas pateret̃ Oſſa in cau̾
nis monciū ſepeliūt ne poſſint ab hoīe vel a beſtia tangi.
Qñ homines regionis illius aliquē capiunt de ꝑtibus ali
enis ſi ſe pecunia nō pōt redimere ipm̄ occidūt ⁊ comedūt

De regno lambri Capitulū xviij.

Aliud p̄fate inſule regnū dicitur lambri vbi ſūt valde
multa aromata Ibi creſcunt birci in maxima copia
Poſtꝙ̃ creuerūt tranſplantant et tribus ānis in terra di-
mittunt poſtea cū radicibus euellunt et de hijs bircis ego
marcus portaui mecū veneciaſ et ibidē ſeminari feci ſ; q2
requirunt calidiſſimā regionē non poterant naſci Regni
hui⁹ incole ydolatre ſunt In hac regione quoddā ē valde
ſtupendū Sūt ibi hoīes multi qui hn̄t caudas vt canis lō
gitudinis palme vnius hij hoīes caudati nō ſunt in ciuita-
tibus ſed in montibus habitant. Ibi eciā ſunt vnicornes
multi et alia animalia multa valde

De regno farfur Capitulū xix

SExtū vero illius inſule regnū d̾r farfur vbi naſcitur
camphora melior ꝙ̃ alibi valeat reꝑiri que eq̄li pōde
re ꝑ auro ꝯmutat̃ panē de riſo faciūt et tritico carēt lacte
habūdāt quo veſcūt̃ vt pl'imi vinū de arborib⁹ hn̄t de qui
b⁹ dcm̄ ē in regno ſamara In hac regione ſūt arbores ml'-
te magne groſſitudinis que hn̄t ſbtiliſſimū corticē ſb corti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ce vero farina ē optima valde de q̄ delicata cibaria ꝑpant̄
de quibus ego marcus pluries comedi In alijs duobus
inſule regnis nō fui ideo de eis nil aliud recitabo.

De inſula necuran Capitulū xx.

Poſt receſſū de inſula yana ex pte regni lambri proce-
ditur p mare ad centū et quinquaginta miliaria et in-
ueniūt̄ inſule due. ſ. Necuran et augaman Populus aūt
inſule necuran regē nō habēt beſtialiter viuūt valde. huiꝰ
habitatores inſule mares et femine nude vadūt et in nulla
pte corpis tegūt̄ Et ydolatre ſūt Nemora ſūt ibi arborū
ſandaloꝝ rubeorū nucū yndie et gariofolarū et habent co
piam birtiorū et diuerſaꝝ ſpecierū aromatū

De inſula angaman Capitulū xxj.

Alia inſula q̄ dr angamā que magna ē Cuiꝰ ppl's ydo
la venerat̄ et beſtialit̄ valde viuūt Hoīes eius ſilueſ-
tres atq; crudeliſſimi ſūt riſo lacte et carnibꝰ veſcūt̄ nullam
carnē abhoīat̄ i cibū. hūanas ei carnes ꝯmedūt hoīes ibi
valde deformes ſūt nā caput q̄i caninū hn̄t et ocl'os canibꝰ
ſimiles Ibi oīm aromatū copia ē Sūt eciā ibi fructus va
rij ⁊ diuerſi circa marinas ptes fratribus nr̄is valde diſſiles

De inſula magna ſeylam Capitulū xxij.

Poſt receſſū ab inſula angaman p miliaria mille v̄ſus
garbinū inuenit̄ inſula ſeylā que vna ē de melioribus
⁊ maioribꝫ inſulis mūdi hn̄s in gyro mille miliaria duo mi
liaria et xl. Fuit tn̄ aliqn̄ maior qꝛ ſicut in illis ptibꝰ ē fama
cōis gyrū eiꝰ ꝯphendebat aliqn̄ mille miliaria et ccccc mi
liaria Ventꝰ āt veniēs vehemēs a r̄gione trāſmōtana ſic for
tis in ānis multis in iſulā irruit ipetu maximo vt multis ex
marinis mōtibus cadentibꝰ multū ex inſulis territoriū pi-
cliteī ⁊ occuparet̄ maxima loca terre Inſula hec regē di

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M Paul9 III

tiſſimū hꝫ qui nulli tributari⁹ ē Hoīes insule ydolatre sūt et oēs nude ābulant mares et femine ſ quilibꝫ verecūda opit pāno vno Nullū bladū hn̄t excepto riſo Carnib⁹ riſo et lacte viuūt habūdanciā hn̄t ſeminū ſolūmō de quib⁹ oleū faciūt hn̄t biricios meliores mūdi qui ibi creſcūt Vinū eciā hn̄t de arborib⁹ de quib⁹ dcm̄ ē ſup̄ in regno ſamarā In hac iſula lapides p̄cioſi iueniūt qui dicūt Rubini qui i regionib⁹ alijs nō inueniūt vel hn̄t. Multi eni eciā ſaphiri et topacij et amatiſte ibi ſunt multiqꝫ alij lapides p̄cioſi Rex huius insule habet pulchriorē rubinū qui vnq̄ fuit viſus in hoc mūdo habet enim vni⁹ palme longitudinē et ad menſurā groſſiciei brachij hoīs Eſt āt ſplendid⁹ ſup̄ modū omni macula carens adeo vt ignis ardens videatur eſſe Magn⁹ kaam Cublay nuncios ſuos direxit ad illū rogans vt prefatū lapidē illi donaret et ipe donaret ei valorē vnius ciuitatis Qui rn̄dit q̄ lapis ille ſuoꝝ erat anceſſorū nulli eū vnq̄ homini daret Hui⁹ inſule hoiēs bellicoſi non ſunt ſed valde viles Quando autē bella cū aliq̄bus habent de alienis p̄tibus ſtipendiarios vocant et ſpecialiter ſarracenos

De regno maabar Capitulū xxiij.

Vltra inſulā ſeylā ad miliaria xl iuenit̄ maabar q̄ maior india nūcupat̄ Nō aūt ē inſula ſ terra firma. In hac p̄uincia quiqꝫ reges ſūt Prouīcia ē nobiliſſiā et ditiſſima ſup̄ modū In p̄mo hui⁹ p̄uicie rex ē noiē Seudeba i quo regno ſūt margarite i copia maxiā In mari eni hui⁹ p̄uincie ē maris brachiū ſeu ſinus int̄ firmā terrā et inſulā q̄dā vbi nō eſt aquaꝝ p̄fūditas vltra decem vel duodeci paſſus et alicubi vltra duos Ibi inueniūt margarite ſup̄ dcē Mercatores enī diuerſi ſocietates ad inuicē faciunt ⁊ hn̄t naues magnas et p̄uas hoiēſqꝫ cōducunt qui deſcēdūt ad p̄fundū aquarū et capiunt cōchilia in quibus ſunt

margarite Quã autẽ hij piſcatores ſuſtinere nõ pñt aſcen-
dunt rurſuqꝫ deſcendũt in mare et ſic pagũt tota die Sũt
aũt in ſinu illo maris piſces ita grandes qui occiderẽt deſ-
cendentes in mare ſed per negociatores hoc modo illi pi-
culo ꝓuidetur cõducunt negociatores magos quoſdã qui
dicũtur Abrayanna qui cũ incãtacionibus ſuis et arte dy Brachmañ
abolica cogunt et ſtupefaciunt piſces illos ita vt nemĩnẽ
poſſint ledere Et quia huiuſmodi piſcacio de die ⁊ nõ de
nocte fit magi illi de die incãtaciones faciunt quos ſero ꝑ
nocte diſſoluunt Timent enim quis furtim ſine negociato
rũ licencia mare deſcendat et accipiat margaritas Fures
aũt metuentes in mare aſcendere nõ attemptant nec aliqs
alius inuenitur qui ſciat huiuſmodi incantaciones facere
niſi illi abrayanna qui a negociatorib⁹ ſũt cõducti Nec ãt
piſcacio i mari fit ꝑ totũ menſem aprilis vſqꝫ ad mediũ mẽ
ſis may et tũc de margaritis illis hẽtur innumera multitu
do quas negociatores poſtmodũ diffundũt ꝑ orbem Ne
gociatores aũt qui hanc piſcacionẽ faciũt et emunt a rege
de omnibus margaritis ſolũmõ decimã ptẽ ſoluunt In-
cantatoribus aũt qui ſtupefaciunt dant de omnibus vige-
ſimã ptem piſcatoribus eciã optime ꝓuidetur. A medio
vero may vlteri⁹ nõ repiuntur ibidẽ ſed in loco alio qui ab
iſto ꝑ ccc miliaria diſtat hñtur margarite in mari ꝑ totum
mẽſem ſeptẽbris vſqꝫ ad mediũ menſem octobris Totus
huius ꝓuincie pplꝰs omni tempore nudus incedit pãno
tñ vno verecũdia opit Rex eciã huius regni nudus vadit
vt alij ſed ad collũ defert torquẽ aureã ſaphiris ſmaragdõ
et rubinis alijs qꝫ precioſiſſimis lapidibus vndiqꝫ cooptã
q̃ torques eſt maximi ꝑcij ſupra modũ. Similiter eciã ad
collũ eius torda de ſerico pendet in qua ſũt centũ et q̃tuor
lapides precioſi margarite videlicet groſſiſſime et rubini
Oportet enim eũ ſingulis diebus centũ et quatuor orões
dicere de mane ad deorũ ſuorum reuerenciã et de ſero ſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M Paul9 III

militer totidem. defert aũt rex tria artificia ad ſingula bra
chia ⁊ ad crura q̄ oĩa ſunt lapidibus p̄cioſis coopta Ad di
gitos aũt manuũ defert rex lapides precioſos. Valent ãt
vnã optimã ciuitatẽ p̄cioſi illi lapides quos rex ille ſup ſe
ꝯtinue defert de margaritis eni q̄ capiũtur ibi rex ꝓ ſe me
liores et groſſiores accipit/inſup rex p̄fatus ccccc. vxores
habet et vni de fratribus ſuis vxorẽ abſtulit ſed ille irã ei⁹
metuens iniuriã diſſimulauit

De regno far et moribus et de ydolatria incolarũ eius
Capitulũ xxiiij.

Abitatores regni far oẽs ydolatre ſũt multiq̃ ex eis
bouẽ adorant dicentes bouẽ eſſe rẽ ſciſſimã. neq̃ aũt
bouẽ occidũt neq̃ carnẽ eius ob reuerenciã ꝯedunt Cũ ãt
moriũt̃ boues adypem eoꝝ accipiũt et eo domos ſuas pũ
gũt. Inter hos ãt ydolatras quidã alij ſunt alterius ſecte
qui dicũt̃ gony qui boues nõ occidunt ſed ſi ꝓpria morte
decedũt aut ab alijs occidũt̃ tũc bene comedũt carnes eo
rũ. ferunt in regione illa ꝙ hij ſũt de eorũ ꝓgenie qui occi
derũt beatũ thomã aplm nullus ãt ex eis ingredi p̄t ecciaȝ
vbi eſt corpus eius Decẽ eni hoiẽs vnũ ex illis intromitte
re non poſſent in illã ecciãm In hac ꝓuincia ſũt multi ma
gi augurijs ⁊ incãtacionibus et diuinacõibus intendẽtes
In hac ꝓuincia ſũt multa monaſteria ydolorũ vbi multa
ydola ſũt Multi ãt ydolis ad que ãpliorẽ reuerenciã hñt
filias ſuas offerũt Puelle tñ hitant in domib⁹ patrũ Cũ
ãt monachi volũt ſolẽpnia feſta facere ꝯuocãt puellas ydo
lis oblatas q̄ venictes coreas añ ydola faciũt et cãtus mg
nos ſepe aũt p̄fate puelle cibaria ſecũ ferũt et menſam ãte
ydolũ faciũt et tãdiu añ eũ dimittũt donec magn⁹ p̄nceps
moroſe poſſit prãdere Interĩ ãt añ ydolũ cãtant atq̃ tri
pudiãt ⁊ credunt ꝙ tunc de⁹ ille ius carniũ ꝯedat Poſt h
ꝯedũt ad menſã p̄paratã cũ magna reuerẽcia Hijs oibus

tlatis ad ꝓprias domos oēs redeūt Nūc ritū ſuāt puelle
dedicate ydolis donec fuerūt maritate In hac regione
qñ rex moriť cadauer ei⁹ ꝯburi debet ex more et milites q
ei ꝯtinue aſſiſtebāt et qui cū eo equitabāt oēs ſe viuos cū il
lo in ignē ꝓiciūt ardentqȝ cū corpore regis putātes ſe ex h
i vita alia ei⁹ ſocios eē et nūq̄ poſſe ſeꝑari a ſocietate Qñ
eciā viri alij moriūť ibidē multe eorū vxores cū eis ſponte
in ignē ꝓſiliunt vt cū illis ardeant qñ eorū cadauera ſunt ꝯ
burenda vt ſint in vita alia vxores eoꝝ Que āt hoc faciūt
multū a pplo ꝯmendātur In hac regione talis eſt cōſue
tudo qñ exigēte iuſticia occidi debet aliquis ꝑ iudiciū re-
gis petit ꝓ grā vt ad honorē alicui⁹ ydoli ſeipȝ pōt occide
re habita ſibi licencia cōgregant ad ipm oēs ꝯſāguinei ei⁹
⁊ ad collū eius cultellos acutos decē vel xij ponūt ipſumqȝ
ſedentē i cathedra ꝑ ciuitatē circūferāt alta voce clamātes
Iſte talis homo ꝓ talis dei reuerencia wlt ſeipm occide
re. Cū autem ad locū ꝑuenerit vbi fit iuſticia publica ille
cultellū arripiens manu alta voce clamat Ego meipm oc
cido ꝓ illius dī amore Quo dcō ſeipm grauiter wlnerat
Et accipiens gladiū ſcōm ſibi wlnus ḡuiter infigit et ſic ſi
bi multiplicat wlnera ad omne wlnus mutādo cultellū do
nec ex wlneribus moriatur Conſanguinei autē eius cor-
pus cōburunt cū leticia maxima Homines huius regionis
nullā luxurie ſpēm putant eſſe peccatū

De diūſis ꝯſuetudinib⁹ regionis illius Capitulū xxv.

Illius regionis rex et ceťi oēs magni ⁊ ꝑui in terrā ſe
dēt Et ſi ab exťneis q̄riť q̄re ſedēt ita rñdēt de ťra na-
ti ſum⁹ denuo reūſuri et ideo terrā volum⁹ honorare nēo eā
deſpicere dēt Pro armis parū valent aut nichil Qñ aūt
hñt ad bella ꝓcedere armis aut veſtib⁹ nō vtūť ſʒ ſolū ſecū
deferunt ſcuta et lāceas Multū aīal occidūt ſʒ qñ volūt car
nes ꝯedere tūc faciūt vt aīalia ꝑ hoīem regionis alteri⁹ oc
cidanť Viri ōnes et mulieres bis in die corpa ſua lauant.

M. Paul9 III

Quicūqz aūt hoc facere obmitteret apud oēs eos ſicut he
reticus haberetᷣ In hoc regno iuſticia magna fit ex homi
cidis et furtis vinū bibere nō preſumūt Et qui vinū bibiſ-
ſe deprehenderetᷣ inſanus eſſet et in cauſa qualibet a teſti
monio repelleretᷣ Similiter eciā in teſtes nō recipiūt eos
ꝛ eſſe homines in iudicijs recipiendos qui mari in nauib⁹
manibus ſe cōmittunt qꝛ dicūt eos eſſe hoiēs deſpatos

De alijs cōdicionibus et nouitatibus eiuſdem patrie.
Capitulū viceſimūſextū.

In hoc regno nō naſcūtᷣ equi ideo rex var et alij qua
tuor reges ꝓuincie moabar annis ſingulis multā in e
quis conſumūt pecuniā Emunt enim prefati quiqz reges
ſingulis annis vltra decē milia equoꝝ In regionibus eciā
Curmes et chyſi et dairfar et ſer et deny ſunt equi optimi
et multi ad regnū moabar a negociatoribus deferuntur in
de ditantᷣ aūt ex hoc mercatores qꝛ equū dāt vt plurimum
pro precio ſagiorū quingentorū argenti qui ad centū mar-
carū argenti aſcendūt In ipo autē anno fere omnes equi
moriuntur Ibi enim diu viuere neqūnt et ob hoc ānis ſin
gulis renouantᷣ Illi aūt marſcalcos equoꝝ aut malos aut
paucos habent. Et ne de alijs regionibus vadant. Per
negociatores qn̄tū fieri poteſt precauetᷣ Ipi aūt yndi p ſe-
ipos neſciūt habere curā equoꝝ Aer aūt ille equis valde
cōtrarius eſt Si equa magna ibi cōcipit ex dextrario mg̃
no parit nichilomin⁹ equū ꝑuū et nullius valoris hn̄t oēs
pedes tortos Ita vt pro equitatura oīno ydoneus eſſe n̄
poſſit. In hac ꝓuincia dantur equis carnes cocte cū riſo
ꝛ multa alia cibaria cocta miniſtr ntᷣ eis Nullū bladū ibi
naſcitur niſi riſū. Ibi eſt intenſiſſimus calor et ideo nudi
vadūnt pluuiā nunq̄ hn̄t niſi in iunio iulio et auguſto Et
niſi eſſet pluuia triū p̄dcōꝝ mēſiū q̄ aeri refrigeriū tribuit
nullus ibi viuere poſſet p̄ caloris anguſtia In hac regiōe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

aues oēs nr̄is auib⁹ ſūt diſſimiles valde p̄t qualais ille ei noſtris ſūt ſimiles Ibi ſūt auſtures nigri vt corui nr̄is ma iores qui aues optime capiūt Ibi ſūt veſp̄tiliones grādes vt auſtures

De ciuitate vbi corpus beati thome quieſcit et de miracu lis que ibi fiunt ob merita ipſius Capitulū xxvij.

In ꝓuincia moabar in maiori yndia eſt corpus beati thome apl̄i qui in ip̄a ꝓuincia martiriū ꝓ dn̄o ſuſcepit Eſt aūt corpus illud infra terrā in ciuitate p̄ua in qua pauci cōueniunt mercatores ꝓ eo ꝙ nō eſt in loco ꝓ negociacionib⁹ apto Ibi ſūt multi xp̄iani multi eciā ſarraceni qui de regionibus illis frequentāt apl̄i limina et valde ip̄z apl̄m venerant̄ dicūt enim ip̄m fuiſſe magnū ꝓphetā ⁊ vocant amariā. i. hoīem ſcm̄. xp̄iani āt qui corpus apl̄i viſitāt de terra vbi beatus thomas apl̄us occiſus fuit q̄ rubea eſt ſecū reuerent̄ deferunt Sepe enim cū ip̄a miracula multa faciūt / ip̄ā z diſtemp̄atā in aqua aut in alio liquore quicūq̄z infirmi bibūt et ex hoc multi a diuerſis et magnis infirmitatibus liberant̄ Anno dn̄i M cc lxxxviij princeps mag- 1288
nus quidā terre illius collegit meſſis tp̄e de riſo copiā mḡnā et cū domos ad reponendū ip̄m non haberet ad ſuū bn̄ placitū aptas oēs domos beati apl̄i thome occupau̍ Ibi riſū ſuū recondens inuitis cuſtodibus loci qui eū humilit̄ dep̄cabant̄ ne p̄egrinoꝝ receptacula occuparet qui beati thome apl̄i limina cotidie viſitabant. Nocte āt ei beatus thomas apl̄s apparuit tenens in manu fuſcinulā ferream quā ſup̄ guttur dormiētis apponens ait niſi domos meas q̄s iīurioſe tua temeritas occupauit ſtatim euacues opꝫ te mala morte p̄ire Euigilās ille ſtatī qḋ ei apl̄s in viſu iuſſerat ip̄leuit xp̄iani āt deo et btō thome apl̄o grās egerūt de viſitacione apl̄i ꝯfortati Ille publice retulit viſionē omnibus Multa alia miracula fiūt ibi creberrime ad inuocacionē beati thome apl̄i in honore fidei xp̄iane

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M Paulꝰ III

De ydolatria paganorū regni illius   Capitulū xxviij

IN ꝓuincia moabar oēs habitatores loci illius viri ⁊ mulieres nigri ſūt Nō tn̄ ſic oīno naſcūtur ſ; arte ſupaddūt ſibi nigredinē magnā ꝓpter decorē vngūt enim oēs puulos ter in ebdomada oleo de ſoſina ⁊ ex hoc efficiūtur nigerrimi valde. Eū aūt pulchriorē reputant qui nigrior fuerit/ydolatre qui inter eos ſūt deorū ſuoꝝ ymagines nigerrimas faciūt dicentes deos nigros eſſe et oēs ſcōs Dyabolū āt pingūt albū dicentes dyabolos albos eſſe Cū āt hij qui bouē adorant ad bella ꝓcedūt quilibet ſecū defert de pilo bouis ſilueſtris Milites pilos bouis ligāt ad ſuorū equoꝝ crines et pedites ad capillos ꝓprios vel ad crura Credunt enim bouē ſilueſtrē eſſe tante virtutis et ſanctitatis ꝙ quicūqȝ ſuper ſe de pilis eius habuerit i omni periculo tutus erit Ob hanc igitur cauſam pili ſilueſtriū boū magni ſunt precij apud eos

De regno murfili et qualiter adamantes inueniūtur ibi Capitulū xxix

Ultra regnū moabar eūdo ꝑ ventū q̄ dr̄ tramōtana ꝑ miliaria mille inueniť regnū murfili qd̄ nemini ťbutariū eſt habitatores eiꝰ carne ⁊ lacte veſcūť et riſo ydolatre ſūt In quibuſdā huiꝰ regni mōtibus inueniūť ꝑcioſi lapides adamātes Poſt pluuias enī vadūt hoīes ad riuos ꝑ quos aqua dn̄dit de mōtibus et deficiente in riuulis aqua inter arenas rimāť ⁊ multos inueniūt adamātes Similiť eciā in eſtate in eſtu maximo hn̄ť hoc mō mōtes illos mg̃nos aſcendūt nō ſine maxima pena ꝓpter eſtū maximū q ibi ē Eſt eciā ꝑiculoſū valde illuc aſcēdere ꝓpter magnos ſ;pētes quoꝝ ibi eſt maxima multitudo Ibi ſūt iuxta mōtes et valles quedā vt vndiqȝ i mealibus rupibus circūcluſe ꝙ illuc acceſſus nō pōt eſſe ꝑ hoīes In vallibus iſtis vl' illis ſūt multi lapides adamātes In mōtibꝰ vō illis mlte

aquile albe ſūt que morant̄ ibidē q̄ veſcūt̄ ſpentibꝰ illis p̄-
dictis Hij ergo qui volūt adamantes habere de vallibus
multa de rupibꝰ carniū fruſta in vallibꝰ ꝓiciūt q̄ vt plimū
ſuꝑ adamātes cadūt aquile aūt videntes in vallibꝰ carnes
deſcendūt ad eas et aut eas ibi cōedunt aut ad rupes deſe
runt cōedendas Qui aūt obſeruant aquilas ſi vident eas
ad mōtes aſcendere currūt illuc ſi locus adiri pōt et expul
ſis aquilis carnes accipiūt in quibus ſepe iueniūt̄ adamā-
tes qui carnibus adheſerūt Si vero aquile ī valle carnes
comedunt vadūt hoīēs poſtmodū ad locū vbi aquile dor
miūt de nocte et qꝛ cōedendo carnes deglutire ſolent ada
mātes carnibꝫ adherētes inueniūt eos in ſtercoribꝰ aquila
rū et hoc mō inueniūt̄ adamātes in montibꝰ illis in copia
magna Alij aūt alibi in vniuerſo mundo inueniri non pn̄t
Reges et barones regionis illius adamātes pulchriores
et meliores ꝓ ſe emūt ceteri vero ꝑ orbē a negociatoribus
diffundūt̄ In hac regione fit burchiramis ſbtilior ⁊ pul
chrior qui eſt ī mūdo In hac ꝓuincia ſūt maiores arietes
qui in mūdo ſunt Victualiū oīm eſt ibi copia maxima.

De regno lach Capitulū xxx

Rurſū deſcendit̄ a ꝓuincia moabar a loco vbi eſt cor
pus beati thome apoſtoli ꝑ ventū occidentalē inueni
tur ꝓuincia q̄ dicitur lach vbi habitāt abrayamin qui ſuꝑ
mendaciū horrent ꝓ nulla enim re mendacium loq̄rentur
Sunt eciā caſti valde Nā vnuſquiſqꝫ eoꝝ ꝓpria vxore ꝯ
tentat̄ Aliena enim rapeꝛ vel furari oīno timent et cauent.
Vino et carnibus nō vtūt̄ nullū aīal occidūt ydolatre ſūt
et auguriū ſectant̄ Qn̄ aūt volūt rem emere prius vmbrā
ꝓpriā in ſole cōſiderant ⁊ ſcd̄m ſui erroris regulā in illa ne
gociacione ꝓcedunt In cibo parci ſunt valde et magnas
abſtinēcias faciūt Sani ſūt ſuꝑ modū Sepe eni vtūt̄ her
ba quadā in cibū q̄ miromodo ad digeſtionē cōfert Nūq̄

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

fleubotomia ſanguiné minuūt Sūt inter eos religioſi qui
dā in regione illa ydolatre qui ꝑ reuerencia ydolorū vitā
aſprimā ducunt Nudi totaliter vadūt nec ſe in aliqua pte
corporis tegūt dicentes ſe enudare nō erubeſcere quia ca-
rent omni pccō Boué adorant Et quilibet ipoꝝ bouicu-
lū vnū cupreū fronte alligatū defert et oés ſe vngunt cū re-
uerencia maxima vnctione quadā facta de pulueribus oſ-
ſiū bouis/ſcutellis vel inciſorijs nō vtūt̄ dū comedūt h̄ oés
ſuos cibos in arencia ſr̄ folia ponūt q̄ ſūt de pomis que di
cūt̄ de padyſo aut ſup magna folia ſicca Sup viridia folia
non manducāt nec eciā virides fruct9 aut herbas virides
vel radices virides n̄ comedūt quia oia huiuſmōi viridia
dicūt aiata eſſe iō ea cōedere nolūt timentes grande pccm̄
ꝯmittere i occiſione ipoꝝ Neqꝫ enim ea dē de cauſa aliqđ
animal magnū vel puū pſumūt occidere nullo mō contra
ſuam legé pccā ꝯmittūt ſupra nudā terrā dormiunt et com
burunt corpora mortuorū.

De regno Coylū Capitulū xxxi

Er plagā aliā dū diſcedit̄ a regno moabar v̄ſus gar-
binū ad miliaria.ccccc.iuenit̄ Coylū vbi ſunt xp̄iani
mlti et iudei atꝫ ydolatre Ibi ē lingua ꝑpa et Rex Coy
lū nulli tributarius ē In h̄ regno creſcūt birci grādes vt li
moni valde boni Piper ibi ē in copia maxiā Nā nemora
et cāpeſtria plena ſūt piperis Arbuſcula tn̄ ex q̄ piper naſ
cit̄ domeſtica ē Colligit̄ piper tm̄ in Junio et iulio Ibi ē
endici q̄ tractores vtūt̄ i maxiā copia q̄ fit de herba et her
bā illā colligūt in vaſis magnis quā in aq̄ ponūt et ſic tam
diu dimittūt donec herba optime mercet̄ Poſt hec ipāz
ponūt ad ſolem qui in regione illa feruentiſſime caleſcit et
pre calore maximo bulit herba et coagulat̄ in vnū. Poſt-
modū materiā illā in minucias diuidunt et ſic defertur ad
nos In regione illa penoſum eſt viuere ꝑpter nimiū calo

rē qui eſt ibi Si eni ouū ibi in flumine ponit̃ in mora mo-
dica optime coquit̃ Ad hanc regionē ꝓpter mercaciones
multi negociatores ꝯfluunt de diūſis nacōib⁹ ꝓpter lucꝝ
maximū qḋ ibi ē In hac ꝓuincia aialia multa ſūt cunctis
aliarū regionū aiātibus diſſīlia Ibi eni ſūt leones nigri
totaliter abſqꝫ omni colore Ibi ſunt papagalli ſeu epyma
chi albi abſqꝫ oi colore vt nix pedes tñ rubeos hñt ꝛ roſtꝝ
Sūt eciā ibi papagalli diuerſarū manerierū pulchriores
illis qui citra mare deferūt̃ ad nos Ibi ſūt galline nris ō
nino diſſimiles Oia hꝫ regio illa diſſimilia regionib⁹ alijs
aues beſtias et aromata et hoc ē qꝛ calida eſt ſupra modū
bladū nullū hñt excepto riſo/vinū de zucharo faciūt de vic
tualibus ceteris eſt ibi maxima copia Aſtrologi ꝛ medici
ſunt ibi multi Nudi oēs ābulāt mares et femine et oēs ni
gri ſūt verenda tñ pulchro pāno tegunt et operiūt Oēs tñ
cōiter luxurioſi ſunt Conſanguinei tercij gradus vxores
accipiunt et hoc ꝑ totā yndiā obſeruatur

De ꝓuincia Comari Capitulū xxxij

Comari regio eſt yndie vbi videri nō pōt polus artic⁹
et ſtella q dicit̃ tramontana nā ab inſula yana vſqꝫ ad
locū iſtum videri oīno non poteſt Si quis aūt intrat mare
iuxta comari ꝑ triginta miliaria inde videbit polū predic-
tum et videtur eſſe ſupra mare ad vnius cubiti menſuram
Iſta regio eſt valde ſilueſtris et habet animalia multa et
multū alijs diſſimilia et ſpecialit̃ ſymeas/ſunt ibi ſymee mſ
te habentes effigiem hominū Ibi ſunt catti qui dicuntur
pauli valde diuerſi ab alijs Ibi ſunt leones leoncie et leo
pardi in copia magna.

De regno bely Capitulū xxxiij.

Poſt receſſū a comary v̄ſus occidentalē plagā ꝑ milia
ria.ccc.inueniť regnū bely qḋ hꝫ regē ꝓpriū et ꝓpriū

M Paul9 111

ydeoma Incole illi⁹ regionis ſimulachra venerant̃ Rex ditiſſimus eſt habe⁹ magnos theſauros potens aũt nõ eſt in multitudine aut fortitudine gentis Regio tñ adeo fortꝭ eſt qḋ ab hoſtibus non poterit inuadi In hac regione eſt pipis zinziberis et alioꝝ nobiliũ aromatum copia magna Si nauis aliqua tranſitũ faciens inde ꝓ vitãda tempeſtate maris vel quacũq₃ alia cauſa divertit ad aliquẽ huius ꝓuincie portũ ſi caſualit̃ et nõ intencione pura declinat ad illos viri patrie illius quicquid reꝑitur in naui accipiũt violenter et dicũt vos volebatis ad aliam ꝓuinciã vel patriã cũ marcacionib⁹ veſtris ire ſed deus noſter et fortuna nrã que optima eſt vos inuitos direxit ad nos ideo a vobis accipimus qḋ domin⁹ noſter et fortuna noſtra miſerunt nobis. Hoc malũ in tota ꝓuincia fit. In hac regione multi ſunt leones et agreſtes

De regno melibar Capitulũ xxxiiij

Oſt hoc ꝑuenit̃ ad regnũ meliber qḋ eſt in yndia maiori ad occidentalẽ plagã et habet regẽ ꝓpriũ ⁊ ydeoma ꝓpriũ Nulliq₃ alteri tributarius ẽ rex populus regni adorat ſimulachra. In hoc regno videt̃ polus articus.i. tramõtana et videt̃ eſſe ſupra mare ꝑ duo brachia In h regno et ſimiliter in regno gezurath qḋ eſt iuxta eũ ſunt pirate multi valde Singulis autem annis de duobus prefatis regnis ingrediũt̃ in mare naues piratarũ vltra centũ ⁊ oẽs naues mercatorũ trãſeunciũ capiũt ⁊ predant̃ ducunt in mare ſecũ vxores et filios magnos et ꝑuos ⁊ tota eſtate in mari ſũt faciũt ãt ĩ mari marinas ſcalas ne naues trãſeunciũ eoꝝ naues poſſint effugere. Scale vero hoc mõ fiũt ꝑ tranſuerſũ illius maris regionis nauis pirataꝝ elongatur ab alia ꝑ miliaria quiq₃ ita ꝙ viginti naues centũ miliaria de maris ſpacio capiũt Cũ aũt pirate vnius nauis videt nauẽ tranſeuntẽ cũ igne ⁊ fumo alijs ſocijs collateralibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

ānunciant/et illi ſimiliter alijs collateralibus faciūt ⁊ ſic cō
currūt quot neceſſarij ſūt et deprędāt̄ cūcta q̄ repiant̄ i na-
uibus atꝫ in hunc modū nullus eoꝝ manus pt euadere ho
mines quos capiūt in pſonis nō ledūt ſ naues ⁊ cūcta eoꝝ
bona capientes ipos vacuos in littore ponūt dicētes Ite
et rurſū pcurate ditari forſitan cū alijs rebus p nos tranſi
tū facietis et q̄ de nouo lucrati fueritis iterū deferetis ad
nos In hac regione ē mirabilis hn̄dancia pipis zinziberi
et cucurbitaꝝ nucū yndie Ibi fit optim⁹ et pulcherrim⁹
buchiranus vltra modū De ciuitatibus hoꝝ regnorū nō
ſcribo quia liber noſter nimis ptenderet in longū

De regno gozurath Capitulū xxxv

Aliud regnū vicinū regno meliber dr̄ gozurath ibi eſt
rex pprius et pprium ydeoma Eſt aūt h̄ ad plagā occi-
dentalē de maiori yndia In hoc regno apparet polus ar-
tic⁹ ſup̄ mare ad altitudinē ſex brachioꝝ In h̄ regno ſūt
pirate maiores qui in mūdo ſunt Q̄n ipi in mari capiunt
mercatores dant eis bibere tamaredos cū aqua maris pp
ter qd mercatores fluxū ventris paciūt̄ ꝯtinuo hoc aūt idō
faciūt qꝛ mercatores vidētes piratas a lōge veniētes ꝯſue
uerūt lapides pciosos et margaritas deglutire p hūc igit̄
modū pirate hn̄t oia et nichil oīno poſſunt abſcōdere In
hac regione ē copia endici pipis et zinziberis Sūt eciā ibi
arbores de quib⁹ bōbaciū i copia magna colligūt Arbor
tn̄ q̄ pducit bōbaciū aſcendit in altū cōir ad altitudinē ſex
paſſuū ⁊ ānis xx. frcificat poſt xx ānos nichil Bōbaciū aūt
qd i arbore pducit̄ vſqꝫ ad xij ānos valet p tela qꝛ xij vō ā
nis ſup̄ valet p cultris vl' dyploydib⁹ aut p ſimili ope In
h̄ regno copia maxiā ē optimi corij qd ibi nobiliſſie ꝯficit̄
et parat̄

De regnis chane cambaeth et ſemenach et reſmacoron
Capitulū xxxvi

M Paulꝰ III

Oſt hoc ꝑuenit̃ ꝑ mare chana cambaech ſemenach ⁊
reſmacoron ad occidentalē plagā que ꝑocā noīa ſunt
regnoꝝ in quibꝰ marcacōes fiūt maxime vnūq̄q̄ꝫ enī reg
norū regē habet ꝓpriū et ꝓpriū ydeoma ⁊ ſūt in yndia ma
iori nō ſunt ibi alia q̄ in nrō libro iudicaueri deſcribenda.
De maiori eciā yndia nō ſcripſi niſi de t̃ris et regnis q̄ ma
ri adiacent vel de inſulis quibuſdā q̄ in illo mari ſūt ſabori
oſū eſſet valde et adderet̃ libro noſtro ꝓlixitas nimia

De duabus inſulis in quarū vna habitant viri ſine mulieribus In alia femine ſine viris Capitulū xxxvij.

Ltra regnū reſmacoron ad quinquaginta miliaria in
alto mari v̄ſus meridiē ſūt due inſule ad xxx miliaria
ſibi vicine In vna morant̃ viri ſine mulieribus et vocat̃ i
lingua eoꝝ inſula maſculina. In alia vero ſūt femine ſine
viris et vocat̃ īſula feminea Hij qui has inſulas ībabitāt
vnū ſunt adinuicē et ſūt xpiani Mulieres nūq̄ꝫ vadūt ad i
ſulas viroꝝ Viri autē vadunt ad inſulas feminarū et cum
eis cōtinuis tribus menſibus īmorant̃ Habitat autē quili
bet ī domo ſua cū vxore ꝓpria Poſtmodū ad maſculinā
inſulā reuertit̃ vbi alio anni tp̄e manet ꝯtinue Mulieres
filios maſculos ſecū tenent vſqꝫ ad xiiij. annū poſtea mittū
tur ad prēs Mulieres filios nutriunt et quorūdā fructuū
ſue inſule curā hn̄t Viri āt ſibi et filijs et vxoribꝰ de victu
ꝓuident Piſcatores optimi ſūt et piſces capiūt infinitos
quos receptos et ſiccos negociatoribꝰ vendūt et lucra m̄g
na de hijs piſcibꝰ faciūt et ꝓ ſe magnā copiā hn̄t lacte car-
nibꝰ piſcibꝰ et riſo veſcūt̃ In h̄ mari ē ambri copia m̄gna
et ibi cete multa et grādia capiūt̃ Viri inſule illius regem
non hn̄t ſed Ep̄m ſuū ꝓ dn̄o recognoſcūt Sunt aūt ſub-
iecti ep̄o de ſcoyran et hn̄t ꝓpriū ydeoma.

De inſula Scoyran Capitulū xxxviij.

Nſula aũt Scoyran inuenit̃ ad meridiẽ poſt milia-
ria quinquaginta poſt receſſũ a duabus inſulis ſupra
dictis Habitatores inſule xp̃iani ſũt et archiep̃m hñt In
hac inſula eſt copia magna ambri et fiũt ibi de bõbacio op
timi panni et pulcherrimi Mercaciones ibi fiũt multe et
ſpecialiter piſciũ Carnibꝰ piſcibus lacte ⁊ riſo veſcũt Ha
bitatores inſule bladũ nõ hñt aliud ꝑter riſũ Oẽs nudi am
bulant Ad hanc inſulã multi pirate deferũt ea q̃ ꝑdant̃ in
mari et ibi oĩa vendunt Illi ãt libent̃ ea emũt qꝛ ſũt ydola
tris et ſarracenis ablata et nõ xp̃ianis In hac inſula mul-
ti mercatores ſũt inter xp̃ianos illos Si nauis aliqua ab ĩ
ſula Scoyran deſcenderet quã incãtatores reuocare vel-
lent q̃tũcũqꝫ pleno velo nauis cũ ꝓſpero vento currat faci
at arte dyabolica cũ incãtacionibꝰ ſuis optimũ ventũ naui
inſurgere ita ꝙ oportet eã nauẽ redire retrorſũ

De inſula mãdaygaſter Capitulũ xxxix.

Cum ãt dñdit ab inſula Scoyran v̄ſus meridiẽ poſt
miliaria mille inuenit̃ inſula mandaygaſter q̃ ẽ de ma
ioribus et diciotibus inſulis mũdi Cotinet ãt ãbitus eius
in gyro miliaria q̃tuor milia Habitatores inſule ſarraceni
ſũt hñtes legẽ miſerabilis machometti Regẽ nõ hñt ſꝫ q̃tu
or ſenioribus totũ inſule regnũ eſt ꝯmiſſũ. In hac inſula
plures elephantes ſũt ꝙ reꝑiũtur in alia regione terrarũ
In vniuerſo eciã mũdo nõ eſt tanta negociacio dẽciũ ele
phanciũ ſicut ẽ ibi et in inſula zanzibar In hac ĩſula nõ cõ
medũt carnes alie niſi cameloꝝ qꝛ inuenerũt eas eſſe ꝑ ce
teris carnibꝰ ſaniores Eſt enĩ ibi cameloꝝ tãta innumera
bilis multitudo q̃ videt̃ incredibile ꝑ ſtupore iaudite mlͭ
titudinis niſi ꝓprio cernãt̃ ĩtuitu In hac ĩſula ſũt eciã mlͭ
ta nemora ſandaloꝝ rubeoꝝ de quibꝰ ibi ſũt arbores mag
ne de quibus negociacões magne fiũt Ibi eſt ambri co-
pia maxima qꝛ in mari tayrdeglie et cete grãdia ſepe capi-

M Paul⁹ III

untur ex quibus ambri colligūt Ibi ſunt leopdi ꝛ leoncie
et leones magni valde Sūt ibi cerui dāmule ꝛ capre in mł
titudine magna et venacōnes maxime beſtiarū et volucrū
Aues āt regionis illius nris auib⁹ diſſiles ſūt valde Sūt
eciā ibi aues multaꝝ ſpērū quas oīno in nris regionib⁹ nō
habem⁹ Ad hāc inſulā ꝑpter mercacōem ꝯueniūt naues
multe Ad alias vero inſulas vltra ad meridiē ꝑuus ē con-
curſus nauiū niſi ad inſulā zanzibar ꝑpt curſū velociſſimū
aque maris Naues eni velocit currūt illuc ſ cū difficulta-
te nimia reuertūt. Eadē eni nauis q̄ de regno moabar ad
hanc inſulā madaigaſtar venit in xx diebus vix de maday
gaſtar pt in tribus menſibus redire in moabar eo q maris
illius vehemens curſus ſemꝑ currit ad meridiē et nūq̄ ad
ptem aliam retrorſū auertitur fluxus ille

De auibus maximis q̄ dn̄r Ruch Capitulū xl.

In inſulis ill' ad q̄s naues īuitiſſime vadūt vt dixi ꝑp
ter velociſſimū curſū app₃ cto anni tpe vna ſpēs auiū
mirabil' q̄ dr Ruch. Aſſimilar āt aquile ī effigie corpis ſ
mīe magnitudinis ſūt Aſſerūt qui vider eas q pēne ale v
nius xij paſſus ī lōgitudine hn̄t groſſicies āt pennaꝝ ꝛ cor
pis aīālis ſcdm ꝑporcionē debitā tāte pēnarū lōgitudini
corrn̄det Eſt āt auis illa tāte fortitudinis et vtutis q vna
ex h⁹mōi auib⁹ abſq₃ alteri⁹ auxilio auis capit elephantē
et ī altū aerē eleuaret ibi dimittit vt cadat ꝛ ꝯfrigar Poſt
modū ſup ei⁹ cadauar dn̄dit et deuorat carnes ei⁹ Ego āt
marcus qn̄ hec audiui ꝑmo narrari putaui q aues ille erāt
griffones de quib⁹ fert q pti auiū et pti beſtiaꝝ ſimilitudi
nē habeāt Sʒ hij qui aues illas viderūt ꝯſtātiſſime aſſere
bāt q nō hn̄t in pte aliq beſtie ſilitudinē ſ duos ſolūmō pe
des hn̄t vt aues Magn⁹ kaā rex Cublay ad inſulas illas
nūcios miſit vt quēdā eius nunciū qui ibi capt⁹ erat facerʒ
relaxari Inſup illis īpoſuit vt ei referre ſcirent ī ſuo rditu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

de condicionibus ꝛ mirabilibꝰ regionis qui redeũtes cap
tiuũ quẽ q̃ſierũt reduxerũt et int̃ cetera q̃ de inſulis refere-
bãt dixerũt apros eſſe magnos bubali et ꝙ ibi erant gyraf
fe et onagri ĩ copia magna et alia aĩãcia multa quoꝝ ſpẽs
in noſtris regionibus nõ habemus

De inſula zanzibar Capitulũ xlj.

Jnuenit̃ poſtea ĩſula zanzibar q̃ in gyro capit duo mi
lia miliaria. Jbi eſt rex ꝓprius et lingua ſingularis.
Oẽs eciã inſule habitatores ydolatre ſunt Sũt eciã corpe
groſſi ſed altitudo corpis groſſiciei ꝓporcione debita non
rñdet Nã ſi ꝓtenderet̃ in altũ iuxta qd groſſitudo requi-
reret abſq3 dubio viderent̃ eſſe gygantes fortes tñ ſũt val
de nã vnus illoꝝ tm̃ oneris defert quãtũ ſuſtineri poſſent
quatuor viri de alia regione vnus eciã ex illis ꝓ quinq3 al-
terius regionis cibũ aſſumit oẽs nigri ſũt et nudi incedunt
ſed verenda operiũt capilloꝝ tã denſã criſpitudinẽ hñt vt
cũ aqua vix poſſint extendi os hñt magnũ valde ꝛ nares v̑
ſus frontẽ ſupiꝰ releuatas aures grãdes et oculos hñt hor
ribiles Mulieres v̑o eoꝝ ſilr̃ mõ deformes ſunt valde os
magnũ hñtes nares groſſas et oculos ꝑminẽtes manꝰ v̑o
groſſiores hñt in q̃druplo ꝙ̃ hñt aliarum gencium mulieres
Populus hic carnibꝰ lacte riſo et dactilis veſcit̃ Vineis
carent ſ3 pocionẽ ꝓ potu cõi optimã faciũt de riſo zucharo
et dactilis et alijs ſpẽbus mercacões ibi maxime fiũt ꝛ ſpã
lit̃ de ambra et dentibꝰ elephantũ Jbi eñi elephãtes ſunt
multi et cete grãdia in mari illiꝰ inſule capiũt̃ Viri iſule il
liꝰ vel huiꝰ fortes ſũt valde et bellicoſi ꝛ de morte nõ cura-
re videt̃ Equos ñ hñt ſ3 cũ elephãtibꝰ et camel̃ ad bella ꝓ
cedũt Faciũt aũt ſup elephantes lignea caſtra tãte magni
tudinis vt ſup vnũ ex caſtris ſtent viri muniti ad preliũ xvi
vel xx cũ lanceis et gladijs et lapidibus pugnant qui in hu
iuſmõi caſtris ſũt Caſtra ãt illa ſũt aſſeribꝰ coopta Cũ igi

M Paul9 III

tur debeant ad bella ꝓcedere ꝑmo elephantes potāt illa optima pocione quā ꝑ ſe pplus terre bibit vt audaciores fiant ex huiuſmōi potu. In hac inſula ſūt leones mlti qui leonib⁹ aliarū regionū valde diſſimiles ſūt et ibi leopdi et leoncie in multitudine magna ſūt Similiter et beſtie oēs inſule hui⁹ ſūt diſſimiles beſtijs q̄ hn̄t in regionibus alijs Ibi verueces albi caput nigrū hn̄tes et tales ſunt oēs qui hn̄t in inſula Ibi ſūt gyraffe multe collū longū hn̄tes paſſibus tribus anteriora vō crura ſūt longa poſteriora vō ſūt breuia Capita vō eaꝝ ſūt ꝑua et color eaꝝ vari⁹ alb⁹ rubeus Aialia quidē māſueta ſūt gyraffe ꝑocē et neminē ledūt

De multitudine inſularū yndie Capitulū xlij.

Icet mlta de yndia ſcripſerim nō tn̄ ſcripſi niſi de ꝑncipalioribus inſulis Ille āt quas obmiſi ſcribere de ſcriptis inſulis ſūt ſbiecte Eſt āt tanta multitudo inſularū yndie ꝙ viuēs homo nō poſſet eaꝝ ꝯdiciones recitare Sicut enim aſſerūt marmarij et pedote magni regionū illarū Et ſicut habet̄ ex ſcriptura et nota ꝯpaſſuū maris yndici In ipo mari yndie ſūt inſule numero Mccclxxviij. oms inſulas vt aiūt habitatas vlr ꝯputādo Deſcriptis igitur ſūmarie inſulis ꝑncipaliorib⁹ et regionib⁹ maiorib⁹ inſule q̄ ꝓtendūt a ꝓuincia moabar vt ad regnū Reſmacoron ⁊ mīōris yndie Cui⁹ ti ſūt a regno Cymbal vſq3 ad regnū murfyl

Nūc de regionibus ꝑncipaliorib⁹ yndie ſeu mediane yndie diſſeram⁹ q̄ ſpeciali noie dr Abaſcia Capitulū xliij

ABaſcia igit̄ eſt ꝓuicia maxima q̄ in ſeptē regna diuidit̄ vbi ſunt reges ſeptē quoꝝ vnus qui ceťis ꝑeminꝫ eſt xp̄ianus Alij vō ſex ī duas diuiſi ſūt ꝑtes Tres quidē ex ipis xp̄iani ſūt Tres vō alij ſarraceni. Xp̄iani h⁹ ꝓuīe ſignū aureū hn̄t in frōte ī crucis modū qd̄ eis qn̄ baptizāt̄

imprimit' Sarraceni vero huiuſmõi ſignũ hñt in frõte vſ-
qȝ ad naſi mediũ. Sunt in ipa ꝓuincia iudei multi q cũ ig
nito ferro ſignati et cauteulati ſũt in vtraqȝ maxilla Rex
ãt maior in vtraqȝ ꝓuincia habitat Sarraceni võ in extre
mis ꝓuincie habitãt v'ſus ꝓuinciã aden In ꝓuincia adẽ
ꝑdicauit beatus thomas aplus vbi multos populos ꝯuer
tit ad xp̃m Poſtmodũ ſe trãſtulit ad regnũ moabar poſt
multorũ conuerſionẽ fuit martirio coronatus vbi eciã cor
pus ſuũ ſanctiſſimũ requieſcit ſicut ſuperius dcm̃ eſt In
hac ꝓuincia boni milites ſũt et probi et in armis ſtrennui
valde q̃i aũt cõtinua bella hñt cũ ſoldano de aden et cũ nu
bianis in alijſqȝ infinitis multis t̃minis cõſtitutis

De quodã ep̃o xp̃iano quẽ ſoldanus aden fecit circũcidi
in iniuriã fidei xp̃iane et regis abaſcie et de magna vindic
ta Capitulũ xliiij.

Anno dñi M cc lxxxviij Rex ꝑncipalior hui⁹ prie a 1288
lias ꝓuincie abaſcie, voluit i ihrlm viſitare ſepulchꝝ
dñi nri ihũ xp̃i Cũqȝ ꝓpoſitũ ſue deuocionis baronibus
declaraſſet diſſuaſũ illi ab oibus extitit ne ꝑſonaliter illuc
iret metuebãt ei ne ſiniſtꝝ aliquid ei i via accideret qꝛ erat
tñſiturus ꝑ terras ſarracenoꝝ infideliũ. Cõſuluerũt igit'
vt ep̃m quendã ſcm̃ regionis illi⁹ ad venerabile ſepulchrũ
deſtinaret ꝑ quẽ illuc ſue deuocõis dona tñſmitteret qui e
orũ acquieſcẽs ꝯſilio cũ oblacione ſolẽpni ꝑfatũ illuc direx
it ep̃m Cũ ãt rediens ꝑ terrã tñſiret regis aden cui⁹ icole
ſarraceni ſunt et hñt ſũme xp̃ianos exoſos Rex aden p̃fa
tũ cepit ep̃m audiens ip̃m xp̃ianũ eſſe et nunciũ regis abaſ
cie ꝓuincie Cũqȝ ep̃s fuiſſet regis aſpcibus p̃ntatus ꝯmi
nat⁹ fuit rex ep̃o valde duriſſime niſi abnegaret xp̃i nomẽ
et legẽ ſuſciperet machometti Ep̃s võ conſtanti aio in fide
dñi pſeuerans voce ſe ſponte obtulit moriturũ añq̃ a xp̃i
fide ⁊ caritate deficeret Tũc ſoldanus aden ip̃m circũcidi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M Paul 9 III

mādauit in despcū fidei xpiane ꝛ sui regis abaſcie qui xpi
anus erat Dimiſſus igit̄ eps circūciſus ꝑuenit ad regem a
baſcie Tūc rex cū audiſſet q̄ circa ip̄m geſta fuerant in ira
ꝯdigna cōmot⁹ exercitu magno cōgregato peditū et equi
tū et elephantū cū caſtris ꝯtra terras regis aden mouit ex
ercitū Soldanus v̓o aden reges duos ſecū h̄ns occurrit il
li cū exercitu m̄gno ꝯmiſerūt āt ad inuicē p̄liū et occiſis ml't
tis de exercitu regis aden Rex abaſcie victor extitit ꝛ rur
ſum ad regis aden interiora ꝑuenit ac ꝓceſſit Sarraceni
āt in tribus locis illis volentes obſiſtere ne trāſiret ſemꝑ fu
erūt debellati ab exercitu regis abaſcie Moratus ē vero
rex abaſcie in terris regis aden poſt victorias menſe vno
ꝯtinue deuaſtās regionē Poſt hoc cū honore magno ad
ꝓpria rediit imanitate ſceleris reg͡ aden optime vīdicata.

De diūſitate beſtiarū regis ꝓuincie abaſcie Capl'z xlv

Abaſcie populus carnib⁹ lacte et riſo veſcit̄ et vtitur
oleo de ſoſma, ml'te citates ibi ſūt et opida multa. Ibi
fiūt mercacōes maxime bucbiran⁹ optim⁹ et bōbacini pā
ni in copia maxima ibi ſūt. Elephantes multi ſūt ibi licet
non veſcāt̄ ꝭ illi de alijs ptibus yndie deferūtur Ibi naſ
cūt̄ gyraffe multe leones leopdi et alia aīalia multa valde
diſſimilia tn̄ nris Ibi ſūt onagri multi et aues diuerſarū
ſpēꝫ quas in regionib⁹ nris nō hēm⁹ Ibi ſūt galline pul
cherrime Ibi ſūt ſtruciones grandes vt azini papagalli ſi
ne epymachi multi et pulchri ſūt ibi et diuerſarū manerie
rū ſymee Catti pauli et catti manones qui hūanas oīno ef
figies habere videntur.

De ꝓuincia aden Capitulū xlvi.

Aden ꝓuincia regē hꝫ quē ſoldanū vocāt. Incole ꝓ
uicie hui⁹ oēs ſarraceni ſūt et xpianos ſup̄ modū h̄nt
exoſos Ibi ſūt citates multe ꝛ caſtra multa Ibi ē portus

optimus ad quē multe naues de yndia ꝯfluūt aromata de
ferentes ⁊ negociatores qui emūt aromata vt in alexādriā
ea deferant ⁊ ꝑ dietas ſeptē ſuꝑ fluuiū deducūt poſtmodū
ſuꝑ camelū ponūt et ꝑ xxx dietas cū camelis vadūt donec
ad fluuiū alexandrie veniāt ibi ea rurſū in naues alias trāſ-
ferētes vſqꝫ ad alexandriā deducūt Hec via facilior ⁊ bre
uiorē ꝙ̄ negociatores facere poſſūt qui marcacōes et aro-
mata de yndia ad alexandriā deferūt ꝑ eandē eni viā equi
a marcatoribus deducūt in yndiā Rex āt aden fructus tā
magnos ꝑcipit de mercacōibꝰ q̄ ꝑ ſuū ducunt territoriū ꝙ
ob ꝓuentus inumeros ip̄e vnus de ditioribꝰ regibꝰ ē qui
in mūdo ſūt Q̄n ſoldanus babilonie obſedit achon et ex
pugnabat eā Anno dñi M cc lxx. ſoldanus de adē miſit 1270
in auxiliū eius equitū xxx milia et cccc milia camelorū hoc
autem nō ideo fecit ꝙ ſoldanū babilonie ſic diligeret ſꝫ ſolū
quia amariſſimo odio oderat xp̄ianos vltra portū regni a
den ad miliaria xl eſt ciuitas vna maxima nomine Eſcyer
in eadē ꝓuincia q̄ ſita eſt ad ſeptētrionalē plagā regni mul
tas ſub ſe ciuitates habens et caſtra multa et eſt ſubiecta
dominio regis aden Iuxta hāc ciuitatē portus optimus.
eſt Dēs huiꝰ patrie inſule incole ſūt ſarraceni. de hoc por-
tu tam innumera multitudo equoꝝ a negociatoribus de-
fertur in yndiā vt de multitudine ipa vix narrantibus cre
di poſſet In hac prouincia eſt copia magna thuris albi et
optimi qđ de ꝑuis arboribus q̄ ſimiles ſunt abietibus gut
tati fluit. Incole enim huius regionis crebris inciſionibꝰ
ꝑforant et incidūt cortices arboris et de inciſionibus illis
profluunt extra corticē gutte thuris Similiter eciā abſqꝫ
huiuſmōi inciſionibus multū de huiuſmōi liquore fluit ex
eis ꝓpter calorē maximū regionis illius et poſtmodū indu
reſcit. Sunt eciā palme multe que dactilos optimos faci
unt et copioſe Nullū bladū ibi naſcitur p̄ter riſum et de il
lo modicū ibi creſcit Oportet autē vt illuc blada de regio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

M Paul9 III

nibus alijs deferantur. Piſces habentur hic in copia mḡ
na et optimi quos vulgariter tuimi vocamus vineis carēt
ſed vinū optimū de dactilis riſo et zucharo faciūt In hac
regione ſūt verueces ſtatura pui qui neqꝫ aures habent oī
no nec formā aliquā loco auriū ſed vbi cetera animalia au
res hn̄t ibi habent duo cornua puula Aīālia regionis illi⁹
.i. equi boues aues atqꝫ cameli ad eſū piſciū aſſueta ſunt ⁊
ille eſt cōis et cotidianus cibus eorū Nam quia terra illa
pre calore eſt arida ſupra modū Ideo herbas nō germi-
nat neqꝫ blada ꝓpter qd̉ piſces animalib⁹ in cibū exhibēt
Tribus autē anni menſibus fit ibi captura piſciū mirabil'
.ſ. marcio aprili et maio ita ꝙ ſtupor maximus ſit de tam ī
extimabili piſciū captura hos piſces ſiccant et ſuant ꝑ to-
tum annū animalib⁹ prebent. Similiter eciā aīalia p̄fata
illius regionis piſces recentes eciā ⁊ ſiccos cōedūt ꝙ̄ꝙ̄ ad
ſiccos magis aſſueta ſunt faciunt ât incole huius regionis
panes bis coctos de piſcibus ſup̄dictis Nam piſces mag
nos minutati ꝯterunt et minuta illa fragmēta ꝯſꝑgūt et cō
glutinant et ꝯmiſcēt ſimul ſicut et de farina fit qn̄ panis de
bladi paſta conficitur poſt hoc panes illos ad ſolē deſiccāt
qui deinde ꝑ totū annū optime cōſeruantur

De regione quadā vbi tartari habitant in aquilonari pla
ga Capitulū xlvij

Erminatis hijs q̄ de yndia et quibuſdā ethiopie re-
gionib⁹ narare diſpoſui Nūc autem anꝙ̄ huic libro
finem imponā ad regiones quaſdā optimas q̄ ſūt in extre-
mis ꝑtibus aquilonis de quibus ſuo loco in ſuꝑioribus li-
bri ꝑtibus narrare obmiſerā grā breuitatis redeamus.
In regionibus quibuſdā in aquilonaribus t̄minis ꝯſtitu
tis vltra polū articū multi tartari habitant regē hn̄tes qui
eſt de ꝓgenie regis tartarorum qui quidē tartari ritus et
mores ſeruāt antiquoꝝ p̄decesſorū ſuoꝝ qui veri et recti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

tartari ſűt Oēs vero ydolatre ſűt ⁊ deű vnű colűt quē Ne zangaym vocāt quē putāt t̄re et oim que ꝓducűt ex ea hrē dn̄iű et iō vocāt eű deű t̄re huic dō falſo ſimulachra ⁊ yma gines de filtro faciűt ꝑut de alijs tartaris i ſuꝑiorib⁹ dcm̄ eſt Populus hic neqꝫ in caſtris aut opidis neqꝫ i citatib⁹ hitat ſ; in mōtibus et cāpeſtrib⁹ regionis illius Sűt āt hij tartari in multitudine maxima et nulla penit⁹ blada hn̄t ſ; carnibus et lacte veſcűt̄ In pace maxima viuűt qꝛ rex eo rű cui oēs obediűt eos in pace ꝯſeruat. Cameloꝝ equorű boű ouiű et aliorű aialiű diuerſoꝝ hn̄t ml'titudinē copioſā Ibi ſűt vrſi albi et nigri totalit̄ valde magne longitudinis vt plimű xx palmoꝝ Ibi ſűt vulpes nigre et magne valde Ibi ſűt onagri in multitudiē magna Ibi ſűt eciā aialia ꝑ ua q̄ dn̄t̄ rondes q̄ pellē hn̄t delicatiſſimā vltra modű. hee pelles cebelline vocāt̄ de quib⁹ dcm̄ eſt ſuꝑ i ſcdo libro ca°. xx. Sűt eciā ibi varij in copia maxima quoꝝ pelles delica te ſűt valde Ibi eciā ſűt aialia mḡna valde iuxta gen⁹ ſuű que dn̄t̄ ratti pharaonis de quib⁹ capiűt tp̄e eſtatis i tāta copia vt vix ipo tp̄e carnib⁹ alijs vtāt̄ in cibű Ibi ē eciā co pia mḡna oim ſilueſtriű aialiű qꝛ r̄gio illa ſilueſtris ē valde

De regione alia ad quā ꝓpter lutű et glacies difficilis eſt tranſitus ſiue acceſſus Capitulű xlviij.

In regionib⁹ terre p̄fate ſb̄ dn̄io regis p̄fati vel meō ratiē regio alia mōtuoſa in q̄ hitāt hoiēs qui caipiűt aialia ꝑua q̄ pelles hn̄t delicatas valde vt ſűt rōdes de qui b⁹ ſuꝑ dcm̄ ē. Almellini herculini varij wlpes nigri ⁊ alia huiuſmōi de quib⁹ oib⁹ dcm̄ eſt ſuꝑ Ibi ſűt in multitudiē innumera hoiēs āt qui i montib⁹ ſupdcis hitant ita ea igeni oſe et artificioſe capere ſciűt vt pauca ſint q̄ poſſint euade re man⁹ eoꝝ Equi āt boues ⁊ azini ſeu q̄cűqꝫ alia pōdero ſa ad loca illa accedere nequűt eo q illa regio h; in planicie lacunas et fōtes et ꝓpt̄ frigiditatē nimiā regionis oi tp̄e

M Paulꝰ III

in lacunis glacies ita vt inde naues trãſire nõ poſſent nec ẽ
tãte ſoliditatis illa glacies vt currꝰ ꝗuis aut aĩalia ꝗuia ſuſ-
tinere valeat tota illa planicies extra lacunas ꝓpť aquas
q̃ ex multitudine fonciũ diffũdunť ſic lutoſa ẽ vt nec trãſitꝰ
ibi pateat nec curribꝰ nec aĩalibus põderoſis Protendiť
ãt regio hec ꝑ dietas tredeci Quia igiť ibi ẽ tãta ꝑcioſaꝝ
pelliũ copia de quibꝰ lucra maxiã fiũt hoĩes regionis illiꝰ
tale inuenerũt remediũ vt negociatores illaꝝ ꝑciũ ad ipõs
poſſint acceſſũ hrẽ In capite cuiuſlibet illaꝝ xiij dietaꝝ q
bus vt dcm̃ eſt ꝓtendiť regio eſt viculus vnus plures ꝯti-
nens domos in quibꝰ hitant viri qui deducũt et recipiunt
mercatoẽs et in quolibet vico ſuanť canes magni vt azini
circa q̃draginta. Hij aũt canes aſſueti et docti ſũt trahere
trahas que vulgariť dicũť in ytalia tragye. Eſt ãt traha lˀ
tragula vehiculũ ſine rotis quo apȯ nos mõciũ hitatores
vtũť Ad vnã ãt trahã ſex canes ligãt ordine cõgruo Tra
gule ãt ſupponũť pelles vrſoꝝ ſuꝑ quos duo ſedẽt i nego-
ciacione qui ꝓ pellibꝰ vadit et auriga qui canes dirigit ⁊ q
viã optime nouit Quia igiť illud vehiculũ ẽ de ligno leuiſ
ſimo et ſbtus eſt planũ ⁊ pollitũ ⁊ canes fortes ſũt et ad hꝰ
mõi officiũ aſſueti nec magna onera vehiculo imponũť ca
nes illi ꝑ lutũ illud faciliť trahũt nec in lutũ multũ figiť tra
gula in hꝰ tractu Cũ ãt ꝑueniũt ad vicũ aliũ q ẽ in fine die
te tũc negociator accipˢ ductorẽ aliũ ꝓ ſcđa dieta qm̃ caẽs
illũ laborẽ ꝑ dietas xiij ſuſtinere nõ poſſent Auriga igiť ꝓ
mꝰ cũ ſuis canibꝰ ad ꝓpriã regrediť mãſionẽ ⁊ negociator
ille i q̃libet dieta mutat canes vehiculũ ⁊ ductorẽ Sic igiť
ad mõtes accedit pelles emẽs/⁊ ſuꝑ dcõ mõ ꝑ planiciẽ ad
ꝓpria remeat de hꝰ mõi pellibꝰ in regionibus illis fiunt
cra maxima.

De regione tenebraꝝ Capitulũ xlix.

N finitis ꝑtibꝰ tartaroꝝ regni imediate ſuꝑius mcõ
rati regio alia ẽ in extremis hitacionibꝰ ſeptẽtrionalˀ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

77 12870

plage q̄ obſcuritas nūcupať ꝓ eo ꝙ ſole ibi nō apparēte ꝑ maiori āni tp̄e ibi tn̄broſus eſt aer i crepuſculi modū Sut āt hoīes illi⁹ regionis pulchri magni ⁊ corpulenti ſꝫ ſūt pallidi valde. Regē n̄ hn̄t neqꝫ ꝑncipē cui⁹ ſint dicioni ſbiecti ſꝫ incultoꝝ morū hoīes ſunt beſtialiť viuētes Tartari vō q h⁹ mōi hoīb⁹ ſūt affines ſepe r̄gionē illā iuadūt ⁊ ipoꝝ aīalia et bona diripiūt mlťaqꝫ ipīs īferūt dāpna. Qꝛ vō ꝓpť aeris caliginē ad ꝓꝑa poſtmodū redire n̄ ſcirēt eq̄s pullos hn̄tes equitāt earūqꝫ pullos faciūt i introitu r̄gionis a cuſtodib⁹ detineri Cūqꝫ capta i tn̄bris p̄da ad regionē lucis voluerint īgredi equab⁹ ſuis frena relaxātes ipās libere q̊ volūt ire ꝑmittūt. Eque āt ihyātes ad ſilios loca vbi eos dimiſerāt repetūt ſeſſores ſuos quo r̄dire nō nouerāt r̄ducētes h⁹ icole capiūt i copia magna ermelinos varios herculinos et alia h⁹ mōi aīālia hn̄tes pelles delicatas deferťqꝫ pelles ad lucis ťras finitimas vbi de eis faciūt luc̄ m̄gna

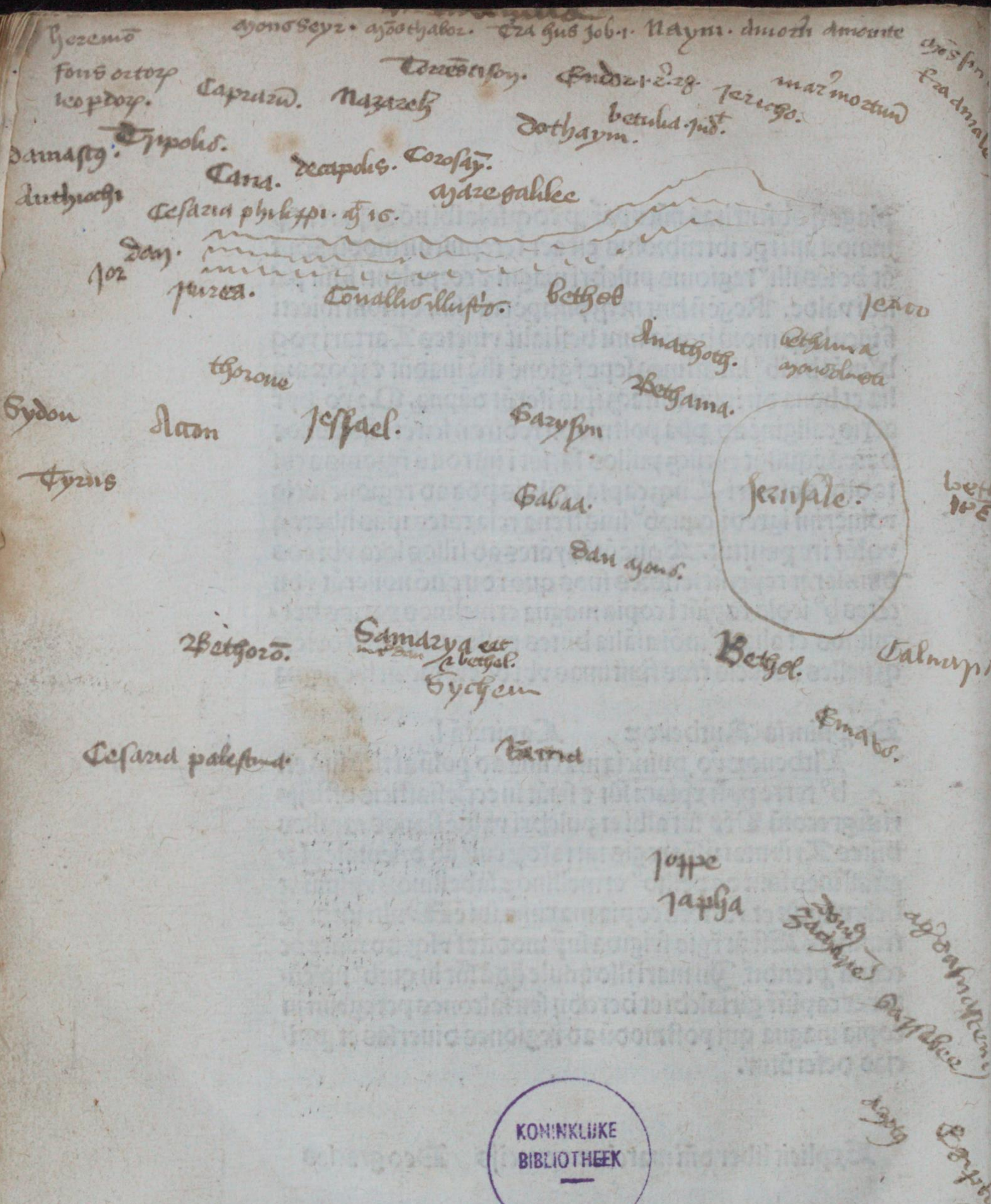
De ꝓuincia Ruthenoꝝ Capitulū l.

Ruſſia

Uthenoꝝ vō ꝓuincia maxima ad polū articū ſita eſt h⁹ terre ppľi xp̄iani ſūt ⁊ ſuāt in eccleſiaſticis officijs ritū grecorū Oēs ſūt albi et pulchri valde flauos capillos hn̄tes Tributarij ſūt regis tartaroꝝ cui⁹ ad orientalē plagā affines ſunt de pellib⁹ ermellinoꝝ ſabellinoꝝ vulpiū et herculinoꝝ et variorū copia maxima ibi ē Multi ſūt argēti minere Eſt āt r̄gio frigida ſup̄ modū et vſqꝫ ad mare occeanū ꝓtendiť In mari illo inſule q̄dā ſūt in quib⁹ naſcūtur et capiūť girfalchi et herodij ſeu falcones peregrini in copia magna qui poſtmodū ad regiones diuerſas et ꝓuicias deferūtur.

Explicit liber dn̄i marci de venecijs Deo gracias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71

AE
R.539

Bibliotheca
Broxbourniana
J.P.W.E.
EX DONO A & R.E.
17 March 1949

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
170 F 71